

Autoinforme d'Accreditació

Màster en Estudis Llatinoamericans
Octubre del 2018

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

**Facultat de Geografia
i Història**

Sumari

Sumari	2
0. Dades identificadores.....	5
1. Presentació del centre	8
1.1. Presentació.....	8
1.2. Oferta de titulacions i alumnat	9
1.3. Professorat i PAS	10
1.4. D'altres indicadors.....	11
2. Procés d'elaboració de l'autoinforme.....	15
2.1. Procediment general.....	15
2.2. Procediment a nivell de coordinació acadèmica i òrgans de gestió	15
2.3. Valoració del procés d'elaboració	16
2.4. Procés d'informació pública	17
2.5. Documentació	17
3. Estàndard 1: Qualitat del programa formatiu.....	19
3.1.1 El perfil de competències de la titulació és consistent amb els requisits de la disciplina i amb el nivell formatiu corresponent del MECES.....	19
3.1.2 El pla d'estudis i l'estructura del currículum són coherents amb el perfil de competències i objectius de la titulació.....	20
3.1.3 L'alumnat admès té el perfil d'ingrés adequat a la titulació i el nombre és coherent amb el de places ofertes	21
3.1.4 La titulació disposa d'uns mecanismes de coordinació docent adequats	23
3.1.5 L'aplicació de les diferents normatives es realitza de manera adequada i té un impacte positiu en els resultats de l'aplicació	26
3.1.6 Recapitulació	27
Estàndard 2: Pertinència de la informació pública	30
3.2.1 Valoració general.....	30
3.2.2 Publicació de la informació sobre les titulacions	31
3.2.3 Informació sobre els resultats acadèmics i de satisfacció.....	42
3.2.4 Informació del SAIQU en què s'emmarca la titulació i els resultats del seguiment i l'acreditació de la titulació.	42
3.2.5 Recapitulació	44
Estàndard 3: Eficàcia del sistema de garantia interna de la qualitat	47

3.3.1	El SGIQ implementat té processos que garanteixen el disseny i l'aprovació, el seguiment i l'acreditació de les titulacions	49
3.3.2	El SGIQ implementat garanteix la recollida d'informació i dels resultats rellevants per a la gestió eficient de les titulacions, en especial, els resultats d'aprenentatge i la satisfacció dels grups d'interès	50
3.3.3	El SGIQ implementat es revisa periòdicament per analitzar-ne l'adequació, i si s'escau es proposa un pla de millora per optimitzar-lo.....	52
3.3.4	Aspectes organitzatius	54
3.3.5	Recapitulació	55
Estàndard 4: Adequació del professorat al programa formatiu		58
3.4.0	Polítiques de professorat i els seus impactes	58
3.4.1	Estàndards 4.1 i 4.2 El professorat del centre reuneix els requisits del nivell de qualificació acadèmica exigits per les titulacions del centre, té suficient i valorada experiència docent, investigadora i, si escau, professional i és suficient i disposa de la dedicació adequada per desenvolupar les seves funcions i atendre els estudiants	61
Estàndard 5: Eficàcia dels sistemes de suport a l'aprenentatge		70
3.5.1	Els serveis d'orientació acadèmica suporten adequadament el procés d'aprenentatge i els serveis d'orientació professional faciliten la incorporació al mercat laboral	70
3.5.2	Els recursos materials disponibles són adequats al nombre d'estudiants i a les característiques de la titulació	74
3.5.3	Recapitulació	81
Estàndard 6: Qualitat dels resultats dels programes formatius		83
3.6.0	Funcionament acadèmic-docent de la Facultat de Geografia i Història	83
3.6.1	Estàndards 6.1 i 6.2 Els resultats de l'aprenentatge assolits es corresponen amb els objectius formatius pretesos i amb el nivell del MECES de la titulació. Les activitats formatives, la metodologia docent i el sistema d'avaluació són adequats i pertinents per garantir l'assoliment dels resultats de l'aprenentatge previstos	91
3.6.2	"Els valors dels indicadors acadèmics són adequats a les característiques de la titulació"	105
3.6.3	"Els valors dels indicadors d'inserció laboral són adequats per a les característiques de la titulació"	112
3.6.4	Recapitulació.....	112
4.	Valoració i proposta del pla de millora	115
4.1.	Presentació.....	115
4.2.	Valoració i propostes de millora del màster en Estudis Llatinoamericans	115
4.3.	Recapitulació. Pla de millora del màster en Estudis Llatinoamericans.	128
5.	Evidències.....	132
5.1.	Presentació.....	132
6.	Crèdits. Elaboració de l'informe.....	138

O

Dades d'identificació

o. Dades identificadores

Universitat	Universitat de Barcelona
Nom del centre	Facultat de Geografia i Història
Dades de contacte	Montalegre 6 08001 Barcelona Tel. 93 402 05 26 E-mail: dt.geografia.historia@ub.edu

Responsables d'elaborar l'autoinforme	Comitè d'Avaluació Interna
Responsables de revisar l'autoinforme	Deganat de la Facultat
Responsables d'aprovar l'autoinforme	Junta de Facultat
Data d'aprovació	24/10/2018

Taula P. o. Oferta de titulacions oficials de grau i màster impartides al centre

CODI:	08032932
TITULACIÓ:	Facultat de Geografia i Història
CURS:	2017/18

Titulació	Nivell	Codi RUCT	Crèdits ECTS	Tipologia	Any d'implantació títol actual	Antecedents (plans d'estudis anteriors del mateix màster)	Responsable de la titulació
Antropologia Social i Cultural	Grau	2500483	240	UB	2009	1994 i 2000 (1)	Ferran Estrada Bonell
Arqueologia	Grau	2501574	240	UB	2010	2010	M. Àngels Petit Mendizabal (fins març 2018) / Francisco Javier López Cachero

Geografia	Grau	2500296	240	UB	2009	1992 i 1999 (2)	Jaume Font Garolera (fins març 2018) / Joan Albert López Bustins
Història	Grau	2500504	240	UB	2009	1992 i 2000 (2)	Carles Buenacasa Pérez
Història de l'Art	Grau	2500274	240	UB	2009	1992 i 2000 (2)	Joan Ramon Triadó Tur (fins març 2018) / Antonio Conejo da Pena
Antropologia i Etnografia	Màster	4313977	60	UB	2013	2007	Roger Canals Vilageliu
Estudis Avançats en Història de l'Art	Màster	4313985	60	UB	2013	2007	Rosa Maria Creixell Cabeza
Estudis de Dones, Gènere i Ciutadania	Màster	4313345	90	INT-C	2012	2007	Núria Pumar Beltrán Toni Vives Segura
Estudis Llatinoamericans	Màster	4314741	60	UB	2014	2008	Meritxell Tous Mata
Gestió del Patrimoni Cultural i Museologia	Màster	4314051	90	UB	2013	1996 i 2006 (3)	Teresa-M. Sala Garcia
Història Contemporània i Mon Actual	Màster	4314001	60	INT-C	2013	2013 (4)	Teresa Abelló Güell
Música com a Art Interdisciplinària	Màster	4314740	60	INT-C	2014	2010	Xosé Aviñoa Pérez
Història i Identitats en el Mediterrani Occidental (sXV-XIX) (5)	Màster	4314602	60	INT	2014	2014	M. Ángeles Pérez Samper
Turisme Urbà	Màster	4315242	60	UB	2015	2015	Dolores Sánchez Aguilera
Planificació Territorial i Gestió Ambiental	Màster	4313435	60	UB	2012	2006	Xosé Antón Armesto Lopez

* INT-C: Interuniversitari coordinat per la UB; INT: Interuniversitari

Observacions: (1) Anteriorment, era una llicenciatura de segon cicle. (2) Anteriorment eren una llicenciatura. (3) Màster propi des del 1996 fins al 2005, posteriorment màster universitari (4) Anteriorment era una menció del màster en Estudis Històrics.

1

Presentació del centre

1. Presentació del centre

1.1. Presentació

La Facultat de Geografia i Història va crear-se l'any 1975 com a conseqüència del procés de separació de l'antiga Facultat de Filosofia i Lletres. Va ser inaugurada oficialment en el seu nou emplaçament del Campus Raval l'any 2006. Prèviament, Geografia i Història estava situada al Campus Sud de l'avinguda Diagonal, en uns terrenys que han estat habilitats per ampliar el Parc Científic de Barcelona. Aquest trasllat des de l'Avinguda Diagonal al barri del Raval es va dur a terme durant l'estiu de l'any 2006, juntament amb la Facultat de Filosofia. Aplega els ensenyaments i la recerca referida a Antropologia Social i Cultural, Arqueologia, Geografia, Història i Història de l'Art.

El juny del 2016 el Consell de Govern va aprovar una reforma de les estructures de facultats i departaments, que va comportar la creació d'una nova Facultat de Ciències Humanes i Socials, a la qual s'inscriuria la nostra actual Facultat (junt amb les actuals de Filosofia, Filologia, Biblioteconomia i Documentació i la UFR de Treball Social). L'acord implicava sis mesos per a l'elaboració d'una memòria de fusió d'aquests centres però el procés ha quedat paralitzat per les polítiques d'organització de l'actual equip de Govern de la Universitat. En el moment de l'elaboració d'aquest autoinforme, no s'està duent a terme cap acció vers l'esmentada fusió.

Així mateix, en el context del mateix pla del Rectorat, es va acordar el 2015 la reestructuració dels departaments de la Facultat. El procés va comportar una nova distribució que es va fer efectiva el mes de març de 2016 i del qual van resultar els següents departaments, alguns dels quals s'organitzen en seccions departamentals:

- **Departament d'Història i Arqueologia** (amb les Seccions departamentals de Prehistòria i Arqueologia; Història Antiga i Història d'Amèrica i Àfrica; Història Medieval i Moderna; Història Contemporània i Món Actual).
- **Departament d'Història de l'Art.**
- **Departament de Geografia**
- **Departament d'Antropologia Social**

Al mes de juny de 2017 va culminar el procés d'elecció del nou equip deganal de la facultat, amb la renovació total de tots els seus membres. En el moment de l'elaboració d'aquest autoinforme la Facultat es troba immersa en la revisió del Reglament del Centre.

La Facultat de Geografia i Història té com a missió la generació i transmissió del coneixement científic en l'àmbit de l'Antropologia, la Geografia, la Història, la Història de l'Art i l'Arqueologia, la preparació per a l'exercici professional i el foment de la capacitat intel·lectual, moral i cultural de l'alumnat. Això es concreta en tres punts fonamentals:

1. La prestació del servei públic de l'ensenyament superior mitjançant la docència en Antropologia, Arqueologia, Geografia, Història i Història de l'Art que li sigui encarregada pels òrgans competents, atenent a les necessitats formatives de l'entorn.
2. Contribuir a les activitats de formació permanent, de divulgació i de promoció en els àmbits esmentats en el punt anterior.
3. Fomentar la recerca en Antropologia, Arqueologia, Geografia, Història i Història de l'Art i les seves aplicacions així com la seva transferència a la societat.

1.2. Oferta de titulacions i alumnat

El curs 2017/18, la Facultat ha ofert un total de 14 titulacions oficials (5 graus, 9 màsters universitaris) més 4 postgraus propis, a banda dels programes de doctorat. El nombre d'alumnes de titulacions oficials va ser de 3.830, als quals caldria afegir-hi els dels cursos de postgrau. D'aquests alumnes, la majoria són de grau (2881, el 75,22%), seguits dels de doctorat (387, el 10,10%) i de màster (562, 14,67%). Com s'aprecia a la taula P.1, aquest curs han ofert 760 places de nou ingrés de graus (de les quals s'han cobert 691, el 90,92%) i 335 de màster (de les quals s'han cobert 313 el 93,43%). Pel que fa al nombre de titulats acabaren els seus estudis 418 de grau i 180 de màster.

L'anàlisi de la sèrie de dades entre el 2009 i el 2018 (taula P.2) suggereix una certa estabilitat entre el nombre d'alumnat de grau els darrers cursos (al voltant dels 3.000) i una forta oscil·lació en funció de la creació o supressió d'alguns màsters i dels canvis en els plans d'estudis.

Taula P1.1. Oferta de titulacions oficials de Grau i Màster. Curs 2017-2018

Titulació	Places	Nous	Matriculats	Titulats	Professors
Antropologia Social i Cultural	160	155	566	64	64
Arqueologia	80	75	287	46	53
Geografia	60	53	209	41	48
Història	280	232	1066	159	119
Història de l'Art	180	176	753	108	70
TOTAL GRAUS	760	691	2881	418	354
Antropologia i Etnografia	30	21	48	16	21
Estudis Avançats en Història de l'Art	30	34	63	22	23
Estudis de Dones, Gènere i Ciutadania	30+30	66	156	40	53
Estudis Llatinoamericans	25	31	31	23	15
Gestió del Patrimoni Cultural i Museologia	35	37	77	10	18
Història Contemporània i Mon Actual	30+30	37	79	26	21
Música com a Art Interdisciplinària	30	26	38	12	7
Planificació Territorial i Gestió Ambiental	35	36	40	28	25
Turisme Urbà	30	25	30	14	17
TOTAL MÀSTERS	335	313	562	180	200

Font: Facultat de Geografia i Història

Taula P.2. Evolució del nombre de l'alumnat. Facultat Geografia i Història, 2007-2018

Graus (1)	2007-08	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17	2017-18
Oferta d'Ensenyaments			4	5	5	5	5	5	5	5	5
Estudiants Nous			904	1.058	1.047	940	858	760	725	767	729
Total d'Estudiants			904	1758	2485	2.883	3.161	3.162	3.112	3.063	2.974
Titulats					17	185	357	400	453	471	387
Màsters	2007-08	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17	2017-18
Oferta d'Ensenyaments	6	7	7	12	10	9	9	10	11	8	10
Estudiants Nous	234	275	310	324	297	279	240	247	278	288	313
Total d'Estudiants	315	497	687	724	730	437	352	344	492	501	562
Titulats	46	143	203	208	306	228	128	105	208	215	180

Font: Elaboració de la Facultat de Geografia i Història a partir de Planificació Acadèmica-Docent. (1) No s'inclouen les dades de les antigues llicenciatures. Com que els graus no s'implantaren fins al curs 2008/09, fins al 2012/13 coexistiren graus i llicenciatures, de manera que el nombre total d'alumnes de graus no es pot considerar fins al 2013/14.

1.3. Professorat i PAS

Pel que fa al personal docent i investigador (PDI), com pot veure's a la taula P.3, el seu nombre s'ha mantingut estable en aquests anys, però amb un canvi de tendència que comporta la disminució del professorat estable i l'increment del nombre d'associats i de professorat no permanent. Aquest fet té repercussions importants en les dinàmiques docents, en la recerca i en la gestió dels diferents òrgans de la Facultat.

Taula P.3. Professorat. Facultat Geografia i Història, 2010-2018

Professorat	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018
PDI							
Personal docent i investigador	273	279	273	262	267	271	327
Catedràtics d'universitat	49	51	49	47	42	39	37
Catedràtics d'escola universitària	0	0	0	0	0	0	0
Titulars d'universitat	96	88	87	84	80	67	64

Titulars d'escola universitària	6	5	4	4	3	1	1
Catedràtic contractat LOU	0	0	0	0	0	0	0
Professors agregats	24	25	23	27	32	40	39
Professors lectors	13	12	13	8	9	11	11
Professors col·laboradors	0	0	0	0	0	0	0
Professors col·laboradors permanent	2	2	2	2	2	2	2
Associats	46	52	55	57	67	87	91
Altres investigadors	15	18	16	13	15	11	70
Ajudants	0	0	0	0	0	0	0
Emèrits del Pla de jubilació	0	20	0	(1)	(1)	0	3
Altres	22	6	22	20	17	13	9
PDI equivalent a temps complet	221,38	224	219,5	215,0	215,5	208,9	201,75

Font: Facultat de Geografia i Història. Observacions: (1) Dada inclosa en altres

1.4. D'altres indicadors

A les taules següents s'ofereixen alguns indicadors que permeten presentar la situació de la Facultat des de diferents perspectives. Les dades permeten veure el volum de la Facultat pel que fa recerca, PDI, becaris, mobilitat internacional, o estudiants en pràctiques. En síntesi, pot dir-se que:

- La Facultat compta amb una important força docent, amb una dedicació equilibrada pel que fa a la docència i a la recerca.
- A banda del professorat, la Facultat disposa d'un bon nombre de becaris predoctorals (si bé en els darrers anys hi ha hagut una disminució considerable per la reducció pressupostària), així com investigadors de programes com l'ICREA, Ramon y Cajal, etc.
- La Facultat destaca pel nombre de projectes de recerca, que capten un volum significatiu de recursos per a la recerca tot i la disminució en els darrers anys per la reducció pressupostària. Així mateix, hi ha un bon nombre de projectes europeus.
- El nombre de PAS és significatiu, si bé manca PAS amb qualificació en àrees específiques com TIC, relacions internacionals, qualitat, etc.
- La mobilitat internacional d'Erasmus és elevada, encara desequilibrada ja que es reben més del doble d'estudiants dels que marxen.
- Anualment, la Facultat gestiona convenis de pràctiques per a 200 alumnes en institucions externes.

Taula P.4. Professorat i investigadors/es. Facultat Geografia i Història, 2016 (juny)

Departaments	PDI	PDI ETC	Becaris predoctorals	ICREA i CIBER	Investigadors en formació	Hores de PDA de Recerca (2015-16)	Hores PDA Docència (2015-16)	Càrrega docent Hores GRAD (2015-16)	Força docent
Geografia	52	39,25	13	7	474	22.455	24.152	7.653	9.420
Antropologia Social	39	29,75	8			19.980	18.901	5.642	7.140
Història i Arqueologia	128	99,63	25			82.326	72.549	21.018	23.910
Història de l'Art	63	53,25	10			34.570	41.578	11.848	12.780

Font: Gabinet Tècnic Rectorat

Taula P.5. PAS. Facultat Geografia i Història, 2018 (juny)

	PAS	PAS en Adm. de Centre	PAS en departaments	PAS compartit en Campus	PAS en altres unitats	PAS del CRAI corresponent
Geografia	71	12	9	18	12	20
Antropologia Social						
Història i Arqueologia						
Història de l'Art						

Font: Facultat de Geografia i Història

Taula P.6. Indicadors de recerca. Facultat Geografia i Història, 2016 (juny)

	Ingressos per recerca competitiva 2015 (22/7/2016)	Ingressos per recerca no competitiva 2015 (22/7/2016)	Grups consolidats de recerca	IP en recerca 2015	IP en recerca competitiva 2015	IP en recerca no competitiva 2015	Mitjana dels ingressos per recerca 2011-2015 ⁽⁴⁾		
							Ingressos per recerca competitiva	Ingressos per recerca no competitiva	Ingressos per recerca - total
Geografia	335.186	10.894	8	8	7	3	1.089.350	28.433	1.117.783
Antropologia Social	197.440	21.500	5	6	4	2			
Història i Arqueologia	988.082	60.869	17	22	18	4			
Història de l'Art	482.015	6.688	9	9	6	3			

Font: Gabinet Tècnic Rectorat

Taula P.7. Mobilitat internacional i estudiants en pràctiques. Facultat Geografia i Història, curs 2017-18

	Erasmus 2015-16		Estudiants en pràctiques	
	Estudiants UB	Estudiants estrangers	Estudiants en pràctiques extracurriculars	Estudiants en pràctiques curriculars
Geografia	53	143	60	243
Antropologia Social				
Història i Arqueologia				
Història de l'Art				

Font: Facultat de Geografia i Història

2

Procés d'elaboració de l'autoinforme

2. Procés d'elaboració de l'autoinforme

2.1. Procediment general

L'elaboració de l'autoinforme d'acreditació és un requeriment legal que han de superar les titulacions per tal d'avaluar l'estat i funcionament dels ensenyaments des de la seva implantació i, evidentment, és un compromís de millora continuada. Però des del nostre centre s'ha considerat com un repte i com a una oportunitat per poder reflexionar sobre el funcionament dels ensenyaments, per així poder detectar i sistematitzar els possibles punts febles més enllà de les accions més puntuals.

2.2. Procediment a nivell de coordinació acadèmica i òrgans de gestió

S'ha procurat que el procediment de recollida d'informació i redacció de l'autoinforme fes possible obrir un espai de participació, d'opinió i de debat a diferents grups: deganat i responsables acadèmics de les titulacions, comissió coordinadora del màster, secció departamental, professorat, alumnat i PAS. La valoració dels nostres ensenyaments en general i del màster que ara s'avalua en particular pot contribuir als processos de millora en els quals es troba plenament compromesa la Facultat de Geografia i Història.

Amb aquest esperit d'apertura a la comunitat universitària del nostre centre, es va nomenar un Comitè d'Avaluació Intern. La composició del CAI està en correlació amb els diferents col·lectius: deganat, responsables acadèmics (coordinadora del màster), professorat i alumnat i representants del PAS.

Les diverses fases d'elaboració de l'autoinforme han obert la participació als diferents òrgans del centre:

- ◆ Primer trimestre 2017: Informació del deganat sobre el procés d'acreditació als òrgans de la Facultat: Junta de Facultat, Comissió Permanent de la Junta de Facultat, i en especial als coordinadors dels màsters universitaris.
- ◆ Març- Juny 2017: La coordinació del màster comença a recollir i sistematitzar les evidències relacionades amb el procés d'autoinforme d'acreditació, seguint les directrius de l'AQUB i del deganat.
- ◆ Setembre 2017: Preparació de documentació organitzada en diferents grups de treball.
- ◆ Setembre: 2017: Constitució del CAI.
- ◆ Novembre 2017: organització del suport Tècnic a la Qualitat del Centre.
- ◆ Setembre-Desembre 2017: Reunions dels grups de treball. Redacció de l'autoinforme.

- ◆ Desembre 2017: Aprovació de l'autoinforme d'acreditació al CAI. Aprovació de l'autoinforme a la Junta de Facultat.
- ◆ El document elaborat i aprovat s'obre a exposició pública en el web del centre.
- ◆ Juliol 2018: Preparació de les noves evidències del curs 2017-2018.
- ◆ Juliol-Octubre 2018: Reunions dels grups de treball. Redacció de l'autoinforme.
- ◆ Octubre 2018: Aprovació de l'autoinforme d'acreditació al CAI. Aprovació de l'autoinforme a la Junta de Facultat.
- ◆ El document elaborat i aprovat s'obre a exposició pública en el web del centre.

2.3. Valoració del procés d'elaboració

El procés d'elaboració de l'autoinforme s'ha fet seguint les directrius de l'Agència de Qualitat de la UB. Si bé el procés va iniciar-se durant el primer trimestre del 2017, les tasques d'elaboració es van realitzar sobre tot durant els mesos de novembre/desembre 2017. En aquest temps va incidir negativament el procés electoral a la facultat per a l'elecció d'una nova Junta de Facultat (abril de 2017) i d'un nou i renovat equip deganal (juny 2017). Per falta de noves evidències, ja que només es disposaven de dades del curs 2015-2016, es va demanar a la facultat de refer l'informe i esperar a la finalització del curs 2017-2018 per incloure les noves evidències. D'aquesta manera, s'ha treballat des del juliol fins a l'octubre del 2018 en la redacció del nou informe d'acreditació.

L'elaboració de l'informe ha estat coordinat pels vicedegans acadèmic i de qualitat de la Facultat, que han treballat conjuntament amb la coordinadora del màster i de la Cap de Secretaria. Ha comptat amb la col·laboració d'una becària de suport del Vicedeganat de Qualitat per a la introducció de dades en l'autoinforme i en el procés de recollida d'informació. També ha comptat amb el treball directe d'una administrativa de la Facultat amb experiència en el Suport Tècnic de Qualitat, així com s'ha comptat amb el treball de la Tècnica en Comunicació de la Facultat. Dins d'aquest procés no s'ha pogut comptar amb la Unitat de suport a la Qualitat tal i com havia succeït en els processos anteriors d'acreditació (anys 2015 i 2017), degut a problemes pressupostaris de la Facultat. Aquesta unitat estava integrada per una tècnica i un becari i havien dut a terme tasques d'elaboració d'anteriors autoinformes. Les tasques d'aquesta unitat han quedat reduïdes en l'actualitat a accions puntuals de control del Pla d'Acció Tutorial dels graus i, puntualment, algunes activitats de suport a la Qualitat del Centre.

Tanmateix, el CAI valora molt positivament l'elaboració d'aquest autoinforme, que ha permès contrastar diferents dades i sobretot obrir un procés de reflexió interna pel conjunt de la Facultat i per cada màster específic, que serà continuat en els propers mesos per anar implantant les mesures de millora detectades. Per aquest motiu, més enllà de les exigències formals de l'AQU, s'ha cregut necessari incidir en aspectes no contemplats en les instruccions, però que es veuen fonamentals per a una millor qualitat dels nostres ensenyaments.

2.4. Procés d'informació pública

Per una qüestió de terminis es redueix el període d'exposició pública de l'autoinforme als membres de la Facultat. No obstant, i tal com s'ha fet amb autoinformes anteriors, s'obre un període d'exposició a la pàgina [web principal de la Facultat](#). La pàgina disposa d'un formulari que permet l'enviament de comentaris, suggeriments, etc. Els mecanismes d'informació per a la difusió d'aquesta informació són els següents:

- 1) S'envia aquest enllaç a tot el professorat i PAS de la Facultat mitjançant correu electrònic en què s'informarà de la realització de l'autoinforme i els mecanismes de participació.
- 2) S'envia un correu electrònic per part de la coordinadora a tot l'alumnat del màster amb la mateixa informació.
- 3) Es publica al campus virtual del màster, al qual pot accedir tot l'alumnat del màster.
- 4) Es publica al [Blog de la Facultat](#), que s'envia a tots els membres de la Facultat (alumnat, professorat, PAS) i moltes persones externes subscrites, amb una difusió d'uns 4.000 persones.
- 5) Es publicarà al Facebook i Twitter de la Facultat, amb un accés a 3.200 seguidors.

Les aportacions que es rebin seran incloses en un llistat de valoracions de l'informe i aquelles que es considerin pertinents s'inclouran en la Revisió de l'Autoinforme.

2.5. Documentació

- ⇒ [Acta de constitució del CAI](#)
- ⇒ [Llistat membres del CAI](#)
- ⇒ [Acta del CAI sobre l'aprovació de l'autoinforme d'acreditació](#)
- ⇒ [Acta de la Junta de Facultat d'aprovació de l'autoinforme d'acreditació](#)

3.1

Estàndard 1: Qualitat del programa formatiu

3. Estàndard 1: Qualitat del programa formatiu

«El disseny de la titulació (perfil de competències i estructura del currículum) està actualitzat segons els requisits de la disciplina i respon al nivell formatiu requerit en el Marc espanyol de qualificacions per a l'educació superior (MECES).»

La Comissió d'Avaluació avalua:

- 1.1 Que el perfil de competències de la titulació és consistent amb els requisits de la disciplina i amb el nivell formatiu corresponent del MECES.
- 1.2 Que el pla d'estudis i l'estructura del currículum són coherents amb el perfil de competències i objectius de la titulació.
- 1.3 Que els estudiants admesos tenen el perfil d'ingrés adequat per a la titulació i que el seu nombre és coherent amb el de places ofertes.
- 1.4 Que la titulació disposa dels mecanismes de coordinació docent adequats.
- 1.5 Que l'aplicació de les diferents normatives es realitza de manera adequada i té un impacte positiu en els resultats de la titulació.

3.1.1 El perfil de competències de la titulació és consistent amb els requisits de la disciplina i amb el nivell formatiu corresponent del MECES

Com s'ha indicat en l'apartat de presentació del centre, la titulació de màster que es presenta a procés d'acreditació compta amb una trajectòria dilatada d'impartició, fet que contribueix a dotar de solidesa l'actual oferta formativa. El **màster en Estudis Latinoamericans**, va començar a impartir-se el curs 2008/09, dos cursos més tard en què es van impartir màsters anomenats, en aquell moment, oficials per diferenciar-los de l'oferta de postgrau pròpia de cadascuna de les universitats.

La posada en marxa de les noves titulacions de màster al curs 2013/14 va permetre fer un balanç de l'experiència adquirida i va facilitar el disseny d'unes titulacions de màster universitari que partien d'uns graus ja implantats amb els que calia establir una seqüència formativa per tal de

garantir la consistència dels nivells del MECES i una pràctica docent i de gestió dels anteriors títols de màster. En el cas del **màster en Estudis Llatinoamericans**, i a partir d'una nova memòria de verificació (2014), la titulació pateix una remodelació substancial al passar de ser màster interuniversitari a un d'interfacultatiu.

El perfil de competències de la titulació és consistent amb els requisits de la disciplina i amb el nivell formatiu corresponent del MECES

La primera generació de màsters universitaris es van implementar abans que es fes efectiu el disseny dels primers graus. Aquesta situació podia representar alguna disfunció des del punt de vista de l'articulació de les competències d'uns graus pensats i ofertats més tard que els màsters, que representen un nivell més avançat en els estudis universitaris. Aquest no és el cas del Màster en Estudis Llatinoamericans doncs no existeix una connexió clara entre el grau d'Història i el màster. Donat que hi ha alumnes que cursen el grau i segueixen els seus estudis amb un màster universitari al mateix centre, és molt important no sols la correspondència amb el nivell formatiu del MECES, sinó la relació amb la formació de grau, garantint que no hi ha reiteracions i que es dibuixa un perfil curricular progressiu i adequat al nivell formatiu de cada fase.

Es considera acreditada la correspondència de les competències amb el nivell formatiu del MECES. La comparació de les competències dels graus i dels màsters que constitueixen la seva continuïtat evidencia una bona articulació de les titulacions i posa de relleu l'existència d'un perfil curricular ajustat, progressiu i adequat al nivell formatiu de cada ensenyament.

- ⇒ [Memòria Verificada del Màster en Estudis Llatinoamericans 2014](#)
- ⇒ [Memòria Verificada \(modificada\) del Màster en Estudis Llatinoamericans 2017](#)
- ⇒ [Informe de seguiment curs 2015/2016](#)

3.1.2 El pla d'estudis i l'estructura del currículum són coherents amb el perfil de competències i objectius de la titulació

Amb la voluntat de facilitar els processos de transparència i qualitat de la informació proporcionada, la Facultat de Geografia i Història disposa d'un portal web per al [Sistema de Qualitat de la Facultat](#). Dins aquest, a través de l'apartat *Verificació, Seguiment, Modificació, Acreditació* => [documentació](#) es pot accedir a totes les memòries verificades dels títols, així com les resolucions de verificació positiva emeses pel Consell d'Universitats.

- ⇒ [Accés a les memòries i les resolucions de verificació de les titulacions del centre](#)

3.1.3 L'alumnat admès té el perfil d'ingrés adequat a la titulació i el nombre és coherent amb el de places ofertes

La valoració del nombre d'alumnes que accedeixen a les titulacions del centre posa de relleu, en general, la coherència amb el nombre de places ofertades.

3.1.3.1 Màster en Estudis Llatinoamericans

Taula E11.AE. Evolució nou ingrés, matriculats i titulats. Màster en Estudis Llatinoamericans

Màster en Estudis Llatinoamericans	2015-16	2017/18
Places ofertes	25	25
Estudiants de nou ingrés	9	31
Estudiants matriculats	9	31
Estudiants graduats	8	23

Font: Planificació Acadèmica-Docent

En el cas del **màster en Estudis Llatinoamericans** cal fer una doble anàlisi. En primer lloc, sobre l'evolució de la matrícula de nou ingrés, s'observa un creixement quasi exponencial. S'ha passat d'una preinscripció de 29 alumnes i d'una matriculació de 9 alumnes al curs 2015-16; a una preinscripció de 81 alumnes i una matriculació de 31. En aquest sentit cal assenyalar que, degut a l'elevada demanda només es varen obrir dos períodes de preinscripció, alhora que es va haver de fer una selecció molt acurada dels aspirants. Sens dubte, el fet de que el màster passés de ser anual a biennal, no només ha permès una major captació d'alumnes, sinó també un període en el que es va redissenyar no només l'ensenyament sinó també les estratègies a seguir.

En segon lloc, pel que fa al nombre total d'alumnes matriculats i el nombre de titulats s'observa un ajust correcte. Cal assenyalar que 1 alumne matriculat en el curs 15-16 va llegir el seu TFM al següent curs (16-17) i que només 1 alumne, degut a que el màster es convertia en biennal va optar pel seu abandonament. Pel que fa al curs 2017-18, dels 31 alumnes matriculats, 23 d'ells s'han graduat en el mateix any. Els 8 alumnes restants llegiran el seu TFM al següent curs (18-19).

Pel que fa al perfil de l'alumnat matriculat, el curs 2015-16 hi ha una presència més elevada d'alumnat femení (55,55% de dones i 44,44% d'homes). Pel que fa a l'edat, està totalment compensada (50%) pertanyen a la franja d'edat d'entre 26 i 30 anys i, el 50% restant d'alumnes presenten menys de 25 anys.

Respecte al perfil de l'alumnat matriculat, el curs 2017-18 s'ha incrementat la presència femenina (58%) sobre la masculina (42%). Pel que fa a l'edat, la majoria d'alumnes (77, 41%) pertanyen a la franja d'edat d'entre 26 i 30 anys, per contrast amb un 16,6% d'alumnes de menys

de 25 anys, i només una alumna de 48 anys. L'edat mitjana ha augmentat respecte al curs 2015-16, en què s'observava una paritat total.

L'anàlisi de la procedència de l'alumnat també és molt diferent entre els cursos 2015-16 i 2017-18. Pel que fa al primer, el percentatge d'estudiants estrangers era de 66,66%, amb diversitat de procedències (Europa, Amèrica Llatina i Àsia). La relativament baixa presència d'alumnes llatinoamericans contrasta de forma molt notable amb l'alta presència d'alumnes d'aquesta procedència que havia tingut històricament el màster en Estudis Llatinoamericans i també amb el nombre relativament alt de consultes per part de potencials alumnes d'Amèrica. Aquesta diferència s'atribueix a l'actual política de taxes i molt especialment, a l'exclusió de l'alumnat extracomunitari de les bonificacions a la matrícula, fets que exerceixen un clar efecte dissuasiu sobre aquesta demanda i creen greuges comparatius respecte a les taxes universitàries d'altres autonomies espanyoles i d'altres països europeus, com per exemple, Alemanya.

La procedència de l'alumnat del curs 2017-18 es totalment diferent, s'observa un aclaparador domini d'alumnes procedents del Estat espanyol (41,93), corresponent la resta, per ordre d'importància: 12 de nacionalitat xinesa, 2 de nacionalitat colombiana, 1 de nacionalitat xipriota, 1 de nacionalitat alemanya i 1 de nacionalitat japonesa.

Pel que fa a la titulació d'accés, al tractar-se d'un màster interdisciplinari, aquesta és molt variable. Pel curs 2015-16 la majoria de l'alumnat procedeix d'un Grau o Llicenciatura en Història, 4 alumnes en total, dels quals 3 van cursar el Grau d'Història. La resta de l'alumnat prové de les següents titulacions: Periodisme, Filologia, Psicologia i Traducció i interpretació. El curs 2017/18 es va produir un increment significatiu d'alumnes procedents d'un Grau o Llicenciatura en Història (48,38%) així com d'alumnes procedents de diverses filologies (45,1) que corresponen a la seva majoria als alumnes procedents d'Àsia. La resta de titulacions d'accés són: Filosofia i Antropologia.

En quant al nombre de graduats, malgrat s'observa un descens en el número d'alumnes que han obtingut el títol en el primer any, d'un 88% s'ha passat a un 74%, es valora molt positivament. De totes maneres, cal revisar una sèrie amb més consistència temporal per tal d'arribar a conclusions sobre el volum d'estudiants que finalitza els seus estudis de màster i també cal valorar els efectes de la dedicació als estudis a temps parcial, que en el cas de màster es relaciona amb la compatibilització amb activitats laborals.

3.1.3.2. Conclusió

En conjunt, i a la vista de les dades presentades, certament es pot valorar positivament la correspondència amb els perfils previstos en la memòria de verificació. Mentre que, la demanda pel curs 2015-16 es pot valorar de molt baixa, la demanda del curs 2017-18 es pot considerar fins i tot molt satisfactòria, ja que excedeix en nombre de 6 les places ofertades.

Les dades corresponents al nombre de graduats mostra una xifra molt alta i, enguany s'està treballant en aquest mateix sentit. Malgrat no cal perdre de vista que l'augment d'alumnes està associat a un menor nombre de graduats que, cal relacionar-lo amb altres elements com el percentatge d'alumnes que estudien a temps parcial i la compatibilització amb altres activitats (laborals, fonamentalment).

Les dades relatives al perfil d'ingrés permeten valorar una bona correspondència amb el perfil previst en la memòria de verificació.

En quant al nombre de graduats, la segona edició del màster ha permès obtenir més informació sobre aquest percentatge. Els resultats continuen essent molt positius, ja que més d'un 74% dels alumnes s'han graduat en el primer any dels estudis. Esperem que les properes edicions del màster permetin realitzar un anàlisi comparatiu i unes conclusions amb més solidesa.

La memòria del màster universitari va definir perfils diversos d'entrada donada la seva interdisciplinarietat. Les dades corresponents a les preinscripcions, sobre tot en el curs 2017-18 posen de relleu que el nombre de sol·licituds excedeix el nombre de places. La comissió d'admissió del màster revisa, cas per cas, la documentació dels sol·licitants i valoren amb els criteris fixats en la memòria de verificació si es compleixen els requisits establerts. S'estableix també una prioritjació, establint una llista d'espera en cas que el nombre de preinscripcions superi les places previstes. Cal destacar que una part de les preinscripcions no es materialitza en matrícules degut al caràcter internacional d'una part dels preinscrits (en el cas de l'alumnat estranger, amb freqüència es depèn de la concessió de beques per a l'estudi dels governs dels països d'origen).

3.1.4 La titulació disposa d'uns mecanismes de coordinació docent adequats

3.1.4.1 Reglamentació

La Facultat de Geografia i Història disposa de sistemes de coordinació institucionals eficients. En aquest apartat s'indiquen els mecanismes de coordinació acadèmica i docent establerts per al conjunt del centre i per a cadascuna de les titulacions. L'objectiu d'aquests mecanismes són incrementar l'eficàcia i garantir la qualitat de la docència.

La coordinació acadèmica i docent s'estableix a diferents nivells: a) intern de cada titulació; b) horitzontal entre les diverses titulacions (entre graus i entre màsters, segons el seu nivell); c) vertical, entre les titulacions i els òrgans de govern superiors i inferiors.

La regulació estatutària i reglamentària dels diferents òrgans acadèmics ordinaris que intervenen en la coordinació docent es troba disponible als documents:

- ⇒ [Estatut de la UB](#)
- ⇒ [Reglament de la Facultat](#)

3.1.4.2 Organismes que intervenen en la coordinació acadèmica i docent

3.1.4.1.1 Comissió de coordinació de màster

Cada màster universitari compta amb una comissió de coordinació de la qual forma part un professor de cada departament que imparteix un mínim del 20 % de crèdits de docència al màster. A la comissió de coordinació de màster assisteix també una representació de l'alumnat del mateix i vetlla per la coordinació de les activitats acadèmiques i docents de la titulació: aprova plans docents, horaris, calendari d'activitats docents. Les comissions de màster també supervisen els mecanismes de coordinació horitzontal (entre grups i assignatures d'un mateix curs) i vertical (entre assignatures d'una mateixa matèria).

Aquesta coordinació és especialment necessària en el cas dels màsters interfacultatiu, com és el nostre cas. En la Comissió hi participen professors de les Facultats participants, de la següent forma: 2 professors de la Facultat de Geografia i Història; 1 professor de la Facultat d'Economia i Empresa; 1 professor de Facultat de Filologia.

Aquestes comissions vetllen per a la coordinació dels continguts de les assignatures i per vetllar que no hi hagin solapaments i que totes les competències es compleixin. La Comissió Coordinadora del màster manté reunions periòdiques per tal de garantir una bona coordinació vertical i horitzontal. Es programen reunions a inici i a final de curs, a inici i final de cada semestre i, una més específica per valorar el % de preinscrits, matriculats i les seves característiques.

3.1.4.1.2 Comissió de coordinació de màster

La Comissió Acadèmica de Màster Oficials del centre, al igual que la Comissió Acadèmica de Graus, és una comissió delegada de la Junta de Facultat. La comissió acadèmica de màster està presidida per la vicedegà acadèmic i integrada pels coordinadors i coordinadores de màsters universitaris, els directors i les directores de departament, 2 representants de l'alumnat de màsters oficials del centre, la cap de Secretaria i un PAS vinculats a la gestió acadèmica de màster universitaris de la Facultat (en aquest darrer cas amb veu i sense vot). La funció més destacada de la comissió és supervisar la coordinació entre les titulacions del centre, i vetllar pel desenvolupament docent dels màsters. Els acords de les comissions es publiquen al *Butlletí Info GIH* de la Facultat i són de lliure accés.

3.1.4.1.3 Junta de Facultat

Com a màxim òrgan de govern i decisió del centre, la Junta de Facultat decideix la programació i desprogramació de les titulacions del centre, revisa les grans directrius de la planificació docent (grups, calendari acadèmic, normatives bàsiques docents de centre) i participa en la coordinació entre les diferents titulacions.

Així mateix, és un òrgan que permet el diàleg institucional entre equip de govern, caps d'estudis, directors de departament, professors electes, representació del PAS i estudiants electes. Els acords presos a la Junta de Facultat es publiquen al *Butlletí Info GiH* de la Facultat i són de lliure accés.

⇒ [Acords de la Junta de Facultat.](#)

3.1.4.1.4 Equip de Govern

Més enllà de les atribucions reconegudes a l'Equip de Govern de la Facultat per l'Estatut UB i el Reglament de la Facultat, en la pràctica aquest òrgan col·legiat també exerceix importants funcions de coordinació Acadèmica-Docent. Formen part de l'Equip de Govern el degà, la el vicedegà acadèmic, el vicedegà de Recerca, el vicedegà de Doctorat i Qualitat, la secretària de la Facultat, i l'administradora de Centre. Aquesta composició permet un diàleg i una coordinació eficaços entre el govern de la Facultat i les àrees i serveis que depenen de l'Administració de Centre, entre el govern de la Facultat i els diferents ensenyaments i entre el govern de la Facultat, l'administració i tot l'àmbit de màsters i postgraus.

⇒ [Equip de Govern.](#)

3.1.4.1.5 Departaments

Els departaments tenen, en virtut dels articles 26 i 28 dels Estatuts de la UB, la responsabilitat d'impartir la docència en els ensenyaments de la Universitat. Els consells de departaments tenen un paper important en la coordinació docent i acadèmica, particularment en dues accions: a) l'elaboració i aprovació dels plans docents de les assignatures i b) l'aprovació de l'assignació del professorat.

- ◆ **Elaboració i aprovació dels plans docents:** Aquestes dues tasques requereixen d'un grau important de coordinació. El departament o departaments responsables de la impartició d'una assignatura han de garantir la coordinació del professorat que hi participa en la docència per tal de consensuar i aprovar un únic pla docent per a cada assignatura, amb un temari comú i un únic sistema d'avaluació.
- ◆ **Aprovació de l'assignació docent:** En funció dels encàrrecs docents que realitzen els consells d'estudis i les comissions coordinadores de màster, els departaments han de fer l'assignació docent, és a dir, la indicació de quin professorat impartirà cada assignatura. Aquesta assignació contempla diferents elements (tipologia de l'assignatura, torn, existència d'equips docents, la dedicació del professorat, etc.) i s'aprova en consell de departament.

3.1.5 L'aplicació de les diferents normatives es realitza de manera adequada i té un impacte positiu en els resultats de l'aplicació

Hi ha 4 normatives acadèmiques bàsiques, l'aplicació de les quals s'ha fet de manera adequada i han tingut efectes positius en els resultats de les titulacions del centre:

a) Normativa de permanència de la Universitat de Barcelona per a estudiants que cursen graus i màsters. Aquesta normativa va contribuir a racionalitzar la matrícula de l'alumnat i a ajustar-la al nombre de crèdits que realment podien cursar i superar. La contribució més significativa d'aquesta normativa hauria estat la reducció de la taxa d'abandonament i l'augment de les taxes d'èxit, de rendiment i d'eficiència, bastant elevades en el cas de titulacions de màster.

⇒ [Normativa de permanència de la Universitat de Barcelona per a estudiants que cursen graus i màsters universitaris \(Consell de Govern de 8 de maig de 2012; Consell Social de 26 de juliol de 2012\)](#)

b) Normativa reguladora dels plans docents de les assignatures i de l'avaluació i la qualificació dels aprenentatges. Aquesta normativa ha suposat un canvi important respecte a situacions en l'etapa anterior, ja que ha suposat l'elaboració i sistematització dels plans docents en un procés de millora continuada d'aquests. El pla docent s'ha convertit en un veritable instrument que fixa els continguts i estableix la dedicació, els tipus d'activitats formatives i els sistemes d'avaluació de cadascuna de les assignatures. En el cas dels graus, ha contribuït a la unificació de criteris docents i d'avaluació dels diferents grups d'una mateixa assignatura, un fet significatiu en un centre amb una tradició de gran fragmentació docent. Els plans docents de les assignatures són objecte de valoració i d'ajustaments constants, tant per part dels departaments responsables de les assignatures com també de les comissions de coordinació de màster i de la Comissió Acadèmica, que els valida en última instància.

⇒ [Normativa reguladora dels plans docents de les assignatures i de l'avaluació i la qualificació dels aprenentatges \(aprovada per Consell de Govern en data 8 de maig de 2012\)](#)

c) La normativa de TFM (Universitat) han tingut dos impactes importants: en primer lloc, ha contribuït a l'organització del procés d'elaboració del TFM des de l'elecció del tutor i el tema fins a la defensa del treball; en segon lloc, en l'establiment dels criteris generals de presentació formal dels treballs escrits.

⇒ [Normes generals reguladores dels treballs de fi de màster universitari de la Universitat de Barcelona \(aprovades per la Comissió Acadèmica del Consell de Govern de 8 de juny de 2011 i per Consell de Govern de 19 de juliol de 2011\)](#)

d) **La normativa de Pràctiques externes** (Universitat) ha suposat una regulació de les condicions en que es desenvolupa aquesta assignatura, d'especial rellevància en el cas dels màsters universitaris que s'adrecen a la professionalització, de manera que s'assegura el marc legal, la dedicació i l'avaluació per tal que l'assignatura contribueixi a la futura inserció laboral de l'alumnat.

⇒ [Normativa de Pràctiques acadèmiques externes dels estudiants de la Universitat de Barcelona \(aprovades per la Comissió Acadèmica del Consell de Govern de 27 d'abril de 2012 i per Consell de Govern de 8 de maig de 2012\)](#)

3.1.5.1 Presència de la perspectiva de gènere en la impartició de la titulació

En la taula següent es pot observar com, a diferència d'altres ensenyaments de la Facultat, el màster en Estudis Llatinoamericans presenta un predomini de les dones (63,63%) sobre els homes (36,36%). Aquesta ràtio s'ha vist augmentada el curs 2017-18 amb la incorporació de nou professorat: 69,23 % de professores i 30,76 % de professors.

Taula E.12. Professorat segons gènere dels màsters en Estudis Llatinoamericans

	Dones	Homes	Total	% Dones	% Homes
Curs 2015-16	9	4	13	63,63	36,36%
Curs 2017-18	7	4	11	69,23	30,76

Font: Facultat de Geografia i Història

3.1.6 Recapitulació

Taula resum. Contingut de la informació pública sobre el desenvolupament operatiu de les titulacions

DIMENSIÓ	CONTINGUTS	UBICACIÓ DE LA INFORMACIÓ	DISPONIBILITAT
1.1. Perfil de competències consistent amb els requisits de la disciplina i MECES	Memòria verificada actualitzada	Web de la Facultat	✓
	Informes de verificació	Portal del Sistema Universitari català	✓
	Modificacions posteriors	Web de la Facultat	✓
	Informes de seguiment	Web de la Facultat	✓
1.2. Pla d'estudis i estructura del currículum coherents amb el perfil de competències	Memòria verificada actualitzada	Web de la Facultat	✓
	Informes de verificació	Portal del Sistema Universitari català	✓
	Modificacions posteriors	Web de la Facultat	✓
	Informes de seguiment	Web de la Facultat	✓
1.3.	Nombre de places equilibrat amb la demanda	(es presenta anàlisi)	✓

Perfil d'ingrés adequat a la titulació i nombre coherent	Perfil de l'alumnat	(es presenta anàlisi)	✓
	Nombre de preinscripcions	(es presenta anàlisi)	✓
	Procedència diversa de l'alumnat	(es presenta anàlisi)	✓
1.4. Mecanismes de coordinació adequats	A nivell de l'ensenyament	Comissió de Coordinació del Màster	✓
	A nivell de la Facultat	Comissió Acadèmica (es presenten actes)	✓
1.5. Aplicació de normatives adequades, amb impacte sobre la titulació	Normativa de permanència	(normativa adequada i aplicada)	✓
	Normativa de plans docents	(normativa adequada i aplicada)	✓
	Normativa de Pràctiques externes	(normativa adequada i aplicada)	✓
	Normativa de TFM	(normativa adequada i aplicada)	✓

3.2

Estàndard 2: Pertinència de la informació pública

Estàndard 2: Pertinència de la informació pública

«La institució informa de manera adequada a tots els grups d'interès sobre les característiques del programa i sobre els processos de gestió que en garanteixen la qualitat»

La Comissió d'Avaluació avalua:

2.1 Que la institució publica informació veraç, completa i actualitzada i accessible sobre les característiques de la titulació i el seu desenvolupament operatiu i els resultats assolits.

2.2 Que la institució publica informació sobre els resultats acadèmics i de satisfacció. garanteix un accés fàcil a la informació rellevant de la titulació a tots els grups d'interès i que inclou els resultats del seguiment i, si escau, de l'acreditació de la titulació.

2.3 Que la institució publica el SAIQU en què s'emmarca la titulació i els resultats del seguiment i l'acreditació de la titulació.

3.2.1 Valoració general

Un dels eixos més importants de la política de l'equip deganal ha consistit en treballar activament per potenciar la comunicació adreçada als diferents grups d'interès que es relacionen amb la Facultat, per tal de presentar tota la informació de manera més clara i atractiva.

La difusió de la informació ha esdevingut un element clau en els darrers anys, fins al punt de crear una secció específica de comunicació. Aquesta comunicació no només permet la millora de la transmissió de la informació de l'oferta docent i dels recursos i activitats que portem a terme, sinó també articular-se com un element fonamental de presa de decisions per part dels òrgans de Govern de la Facultat, i els canals de comunicació interns que vehiculen aquests processos d'informació i participació.

La responsabilitat del sistema de comunicacions de la Facultat recau directament sobre el deganat. L'Àrea de comunicació, que està al servei de totes les unitats de gestió de la Facultat, compta amb una tècnica contractada per la Facultat, que s'encarrega del manteniment diari i periòdic dels diversos espais web i dels altres mitjans de difusió de la informació pública.

El sistema de comunicació de la Facultat inclou diversos canals, entre els quals podem destacar: pàgina web del centre estructurada per espais (administratius, graus, màsters, alumnat, etc.), un blog de notícies i informacions, un butlletí mensual, correu electrònic, campus virtual,

pantalles de difusió d'activitats, cartelleres, memòries i vídeos d'activitats, opuscles informatius, xarxes socials, etc.

Per valorar els diferents subestàndards, hem optat per fer-los conjuntament, ja que els mecanismes d'informació són els mateixos.

3.2.2 Publicació de la informació sobre les titulacions

3.2.2.1 Web de la Facultat

El web de la Facultat s'estructura de manera ben diferenciada per distribuir les informacions adreçades als col·lectius externs (futurs estudiants, entitats i societat en general) i als col·lectius interns (estudiants, PDI i PAS). El portal d'accés a la Facultat està escrit en tres idiomes (català, castellà i anglès). Tot i que la web més actualitzada i amb més informació és la versió en llengua catalana. D'altra banda Entorns Web de la UB està treballant en una renovació i actualització dels dissenys de tots els centres, a partir del novembre del 2018 serà el torn de la nostra Facultat mentrestant el centre va renovar totalment els seus continguts i disseny durant el curs 2014/2015, pel que podem dir que en resulta un web atractiu.

The screenshot shows the website of the Faculty of Geography and History at the University of Barcelona. The header includes the university logo and the faculty name in Catalan. The main content area is divided into several sections:

- Activitats i notícies a la Facultat:** A central banner with a blue background and white text.
- VI Congrés Internacional d'Història del Cinema: "Imatges de les revolucions de 1968":** A news item dated 22.06.2018.
- Nou termini d'inscripció als Màsters de la Facultat:** A news item dated 22.06.2018.
- Informació de matrícula per a l'alumnat de nou accés. Curs 2018-19:** A news item dated 11.05.2018.
- Publicades les activitats amb reconeixement acadèmic d'estudi i 1r semestre (2018-19):** A news item dated 12.06.2018.

The left sidebar contains a navigation menu with categories like "Informació general", "La Facultat", "Oferta d'estudis de grau", "Oferta de màsters, postgraus i doctorat", "Recerca", "Estades temporals", "Societat", and "Ocupació treball". The right sidebar includes "COL·LECTIUS FACULTAT" (Internets, Alumnat de grau, Alumnat de màster i doctorat), "Accesos directes" (Campus Virtual, Calendari Acadèmic, Caps d'estadis, Atenció i Serveis a l'estudiantat, Biblioteca, Cursos Lingüístics, Enfortes de tesi, Carnet de la Facultat, La Coral de la Facultat), "Sistema de qualitat", and "Quèsses i suggeriments".

La [pàgina web principal de la Facultat](#) s'estructura en diverses seccions diferenciades (indiquem els punts més importants del web):

Apartats	Comentaris	Seccions	Informació que conté i observacions
Àmbit 1: Informació general (menú lateral esquerre i menú lateral dret)	Informació estable, no gestionada per la facultat sinó per Entorns Web de la UB. Conté informació institucional sobre la Facultat (història, ubicació, òrgans de govern, departaments, professorat, administració, etc.) Aquest apartat accedeix a seccions i enllaços no gestionats per la Facultat. La Facultat no decideix ni els ítems ni els enllaços	La Facultat (informació institucional de la Facultat)	Ubicació de la Facultat, com arribar-hi, òrgans de govern de la Facultat i de la UB, Departaments (amb accés als seus webs específics), Administració, Serveis generals, Personal, Usos lingüístics.
		Oferta formativa	Oferta formativa dels graus, màsters universitaris, postgraus, doctorats i d'altres, amb enllaç a pàgines de la UB. Els enllaços aporten la informació més general, mentre que la més específica és més visible i d'accés des d'altres apartats i gestionada pel centre.
		Estades temporals	Informació per als alumnes estrangers que vulguin fer una estada temporal de recerca o d'ensenyament
		Societat	Informació adreçada a empreses i institucions d'àmbit acadèmic i professional i organismes i persones.
		Ocupabilitat	Informació sobre ocupabilitat i accions de la Facultat sobre inserció laboral.
		Col·lectius Facultat	Accés a intranets
		Accessos directes	Accessos destacats al campus virtual, calendari acadèmic, caps d'estudis, lectures de tesi, etc.
Ambit 2: Accés a les pàgines de la Facultat (barra lateral central)	Pestanyes destacades, adreçades sobre tot als alumnes de la Facultat i nous alumnes. El seu disseny pretén un ràpid accés a la informació. Totes les pàgines han estat renovades al llarg del curs 2014/15	Secretaria d'estudiants i docència i tràmits administratius	Portal amb accés a la informació sobre els tràmits administratius, procediments de matrícula, contacte amb la Secretaria, formularis en línia, procediments en línia per a la demanda de documentació, etc. Aquest apartat es vol anar millorant per incorporar una millor secretaria en línia.
		Graus Màsters universitaris Màsters i postgraus propis	Permeten l'accés, cadascuna, a un portal on es troba un vídeo de cada ensenyament i les característiques pròpies de l'ensenyament (titulació, pla d'estudis, plans docents, horaris, etc.). S'analitza amb més detall posteriorment
		Recerca	Accedeix a unes pàgines específiques amb la informació dels grups de recerca i activitats de recerca.
		Beques i ajuts econòmics	Accés a un portal sobre les possibilitats d'obtenció.
		Pràctiques	Procediment de realització de pràctiques, formulari de convenis, condicions. Es pretén la promoció de les pràctiques professionals per a la integració al mercat.
		Mobilitat i Erasmus International students	Accés a les pàgines de l'Oficina de Relacions Internacionals, per als alumnes de la Facultat que volen fer una estada i per als estrangers que volen fer una estada a la nostra Facultat.
		Equip deganal, Comissió de Coordinació, Participació dels estudiants	Informació dels càrrecs acadèmics i de la composició dels Consells d'Estudis, amb la representació dels estudiants, per fomentar la seva participació.

Àmbit 3. Informació periòdica, renovada (centre)	Apartats d'actualitat amb informacions diàries sobre activitats, comunicats, etc.	Activitats i notícies de la Facultat	Accés al blog de la Facultat, amb notícies d'actualitat, reportatges i entrevistes sobre la dinàmica de la Facultat. Inclou també informació acadèmica sobre convocatòries, seminaris, pràctiques, etc.
		Informació destacada	Dues notícies destacades que es renoven setmanalment.
		Avisos	Avisos en relació a convocatòries, terminis de matrícula, procediments, canvis, etc.
Portals específics	Accés destacat a diferents portals (amb logos específics per fàcil reconeixement)	Futurs estudiants	Informació d'accés per als futurs estudiants sobre els diferents graus de la Facultat, específicament concebut per a alumnes que han de decidir el seu futur grau.
		Lloguer d'Espais	Informació i contacte amb l'administració del centre per a llogar espais a l'edifici.
		Queixes i suggeriments Sistema de qualitat	Procediment en línia amb registre de totes les queixes, cursades d'acord amb la normativa del Sistema de Qualitat. Descripció de les normatives i drets de l'alumnat i procediments de millora de la qualitat
Informació gràfica	Informació gràfica audiovisual i xarxes social	Accés a Xarxes Socials	Accés a Facebook, Twitter i Canal Youtube, on s'ofereixen contínuament informacions sobre la Facultat de caire acadèmica, de recerca i administratiu.

3.2.2.2 Webs dels ensenyaments

Per a tots els tipus d'ensenyaments que ofereix la facultat (graus, màsters universitaris, màsters i postgraus propis, doctorat i Universitat de l'Experiència) es pot trobar la informació relativa tant a l'oferta formativa, objectius i planificació, així com informació necessària per als estudiants de nou accés.

A inicis del curs 2014/15 va iniciar-se la renovació dels webs dels ensenyaments de la Facultat, i la dels màsters es va iniciar durant el curs 2015/16. Per el curs 2018-2019 s'ha programat una reforma completa del web, amb un redisseny y una actualització dels continguts. Els nous webs van ser pensats per a la seva visualització en smartphones, tablets i diferents sistemes operatius. Els nous webs van permetre millorar significativament l'accés a les informacions acadèmiques més rellevants, com ara els plans docents de les assignatures, l'avaluació, el treball de fi de grau o màster, la matrícula, la relació de professors per assignatura, les dades de l'ensenyament vinculades al sistema de garantia de la qualitat. El proper canvi que es produirà, forma part d'un projecte a nivell de tota la Universitat de Barcelona, per tal de mostrar les pàgines web de les diferents facultats amb un disseny únic. Es va començar amb les facultats de [Química](#) i de [Belles Arts](#) i el curs 2018-2019 serà el torn de la Facultat de Geografia i Història.

L'organització dels webs té, tanmateix, una dualitat de tractaments. Mentre que els webs dels graus foren pensats i dissenyats des de la Facultat (el que els fa molt més atractius i àgils), els webs dels màsters han de seguir un format dissenyat des de la Unitat d'Entorns Web de la UB, sense que la Facultat pugui modificar el seu disseny.

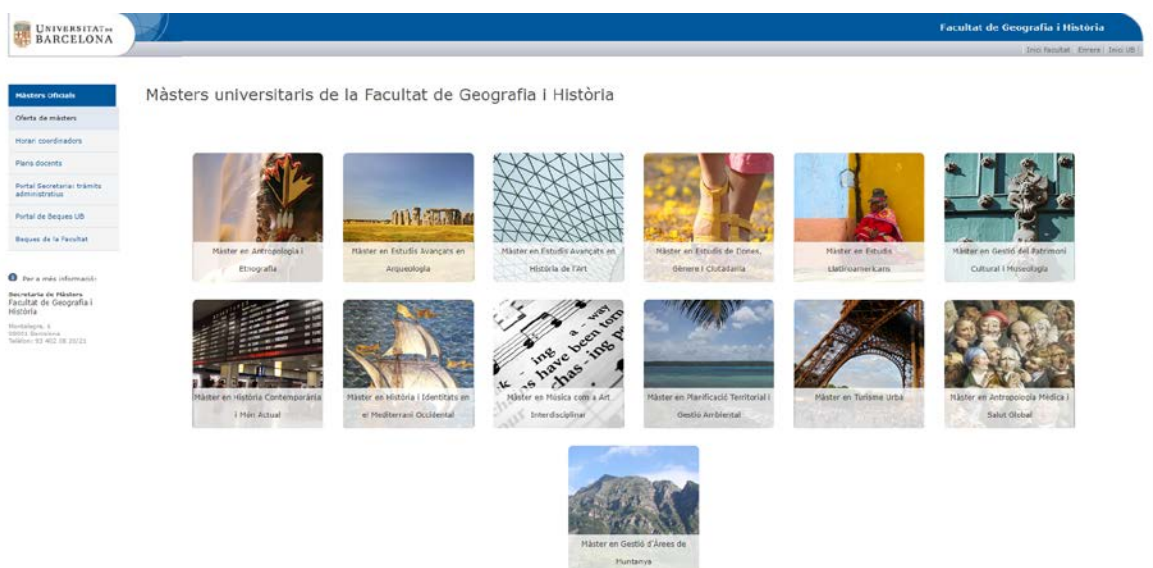
Això fa que, tot i que compleixen tots els requeriments per aquesta acreditació, no siguin tan atractius como ho poden ser els dels graus i li resten capacitat d'impacte. Tot i que s'ha demanat reiteradament la seva modificació per part de la Facultat i dels coordinadors de màsters, de moment no ha estat possible aconseguir-ho. Per superar aquest problema, la Facultat ha impulsat uns blogs per als màsters amb més alumnat, enllaçats amb els primers, que li donen un major atractiu i presència pública.

3.2.2.1 Webs dels màsters

a) Portal dels màsters

El menú dels webs dels màsters presenta una sistematització similar als webs de grau, amb la mateixa voluntat de proveir informació exhaustiva sobre el desenvolupament operatiu de cada titulació.

En el [portal de Màsters](#) trobem tota l'oferta de màsters universitaris de la Facultat, els horaris dels coordinadors, els plans docents de les assignatures i tota la informació necessària per a realitzar els tràmits administratius: les preinscripcions, la matrícula, les convalidacions d'assignatures, les peticions de certificats acadèmics, etc. Aquest portal facilita l'accés a les pàgines web específiques de cada màster.

b) Pàgines web dels màsters

Les pàgines web de tots els màsters que són objecte de verificació han estat dissenyades per Entorns Web de la UB i responen a un mateix disseny. Cada màster presenta informació sobre l'estructura dels seus estudis així com del funcionament ordinari (horaris i calendari, accés i matrícula, etc.). Tota la informació està en català, castellà i anglès.

MÀSTER D'ESTUDIS LLATINOAMERICANS

Facultat de Geografia i Història

Presentació

El màster d'Estudis Latinoamericans ofereix una formació d'especialista en el coneixement avançat de les institucions socials, econòmiques, polítiques i culturals llatinoamericanes perquè puguin dur a terme la seva feina tant en l'àmbit acadèmic com en organismes especialitzats a l'Amèrica Llatina. El màster proporciona una especialització en el coneixement de marcs teòrics i metodològics avançats que permeten accedir al doctorat.

El màster també ofereix la formació de professionals capacitats per a l'aplicació de les disciplines implicades en activitats vinculades a l'àmbit de la cultura, la comunicació, el món editorial i les ONG.

La temàtica del màster és de gran interès tant des de l'àmbit de la recerca com del professional.

Les matèries que s'hi desenvolupen, d'espectre ampli, inclouen les relacions socials i polítiques d'Amèrica des del període prehispànic fins a l'actualitat, i els fenòmens econòmics i culturals que s'hi han produït i que conformen la realitat llatinoamericana.

Dades bàsiques

- Crèdits: 60
- Modalitat de docència: Presencial
- Especialitats: No
- Complementos de formació: No
- Places: 25
- Llengua d'impartició: català i castellà
- Preu orientatiu: 46,50 euros per crèdit (82 euros per a estudiants de fora de la UE i no residents a l'Estat espanyol). Preus del curs 2017-2018
- Denominació del títol que s'obté: Màster en Estudis Llatinoamericans
- Centre de gestió: Facultat de Geografia i Història
- Coordinació: [MERITXELL TOUS MATA](#)
- Tríptic

- Presentació

- Objectius i competències

▶ Accés i admissió

▶ Pla d'estudis

▶ Metodologia docent i sistema d'avaluació

- Sortides professionals

▶ Suport a l'estudi

- Matrícula

▶ Calendari, horaris, aules i avaluació

▶ Plans docents i professorat

- Pràctiques curriculars

- Dades de l'ensenyament

Enllaços relacionats

- Queixes i suggeriments
- Campus Virtual
- MónUB
- Ofertes de feina
- Representació de l'alumnat

Els webs dels màsters presenten com a mínim els següents aspectes:

Presentació	Presentació	Text de presentació del màster
Dades bàsiques	Dades bàsiques	Pàgina Principal: Nombre de crèdits, modalitat de docència, existència d'especialitats al màster, necessitat de complements de formació, nombre de places, llengües d'impartició, preu orientatiu, centre de gestió, nom del coordinador/a
Objectius i competències	Objectius	Descripció dels objectius aprovats en la memòria del màster
	Competències	Descripció de les competències generals i específiques
Accés i admissió	Perfils i requisits d'accés	Perfils d'accés, requisits generals i requisits específics
	Preinscripció	Procediment de preinscripció, calendari de preinscripció, documentació necessària,

		critèris de selecció, resolucions de la selecció, procediment de matrícula
	Llista d'admesos	Llistat d'admesos en les diverses convocatòries, es va actualitzant.
Pla d'estudis	Pla d'estudis	Pla d'estudis detallat : Es pot descarregar en PDF
	Reconeixement de crèdits	Sistema de reconeixement de crèdits d'ensenyaments cursats prèviament
	Treball Final de Màster	Explicació del tipus de treball, forma de presentació, característiques, Sistema d'avaluació, normativa
Metodologia docent i Sistema d'avaluació	Organització i metodologia docent	Descripció de les metodologies docents
	Sistema d'avaluació	Descripció dels sistemes d'avaluació
Sortides professionals	Sortides professionals	Informació sobre les sortides professionals del màster.
Suport a l'estudi	Beques i ajuts	Descripció de les beques i ajudes disponibles i com poden aconseguir-se
	Accions de suport i orientació	Descripció de les accions de suport i orientació que la Facultat i la UB porten a terme
	Mobilitat	Informació dels programes de mobilitat internacional i com els alumnes poden portar-los a terme
Matrícula	Matrícula	Descripció del Sistema de matrícula: documentació, tràmits, matrícula en línia, etc.
Calendari, horaris, aules i avaluació	Calendari acadèmic	Accés al calendari del curs
	Horaris de classe	Horaris de classe: plantilla general i assignatura per assignatura
	Avaluació	Calendari d'avaluació
Plans docents i professorat	Plans docents	Descripció dels plans docents de totes les assignatures. Es poden descarregar en PDF.
	Professorat	Descripció del professorat i contacte
Pràctiques	Pràctiques	Descripció del Sistema de pràctiques: entitats disponibles, Sistema de convenis, avaluació, etc.
Dades de l'ensenyament	Dades de l'ensenyament	Indicadors disponibles

Queixes i suggeriments	Queixes i suggeriments	Accés automatitzat per presentar demandes d'informació, queixes i suggeriments
Enllaços relacionats	Vídeo del màster	Els màsters disposen d'un vídeo de presentació
	Facebook	Facebook de la Facultat
	Twitter	Twitter de la Facultat
	Campus Virtual	Accés al Campus Virtual
	Món UB	Accés a l'espai personal de l'alumnat
	Ofertes de feina	Ofertes de feina
	Representació de l'alumnat	Relació dels representats de l'alumnat

Font: Facultat de Geografia i Història

El web del màster d'Estudis Llatinoamericans és el següent:

⇒ [Web del Màster en Estudis Llatinoamericans](#)

3.2.2.2 Webs d'altres ensenyaments

a) Webs dels graus

UNIVERSITAT DE BARCELONA Facultat de Geografia i Història

Facultat: Ensenyament: UB

Guia acadèmica

- Accés als Estudis
- Pla d'Estudis
- Assignatures i plans docents
- Professorat
- Horaris
- Descarrega la guia 1er curs
- Informació de matrícula 2018-19
- Taula d'equivalència entre ensenyaments
- Treball final de grau
- Pràctiques externes
- Mobilitat
- Dades de l'ensenyament
- Consell d'estudis
- Horari Cap d'Estudis

Història 2018-19

Objectius i competències Perfil d'accés Sortides Professionals

El coneixement de la Història és un valor important de la cultura. En la societat actual es fa més necessari que mai mirar al passat per comprendre el present, per entendre què succeeix al nostre entorn, per valorar el patrimoni que ens ha estat llegat, per entendre i respectar els altres. Una mirada al passat, des del nostre present, ens trasllada cap al futur, sempre incert, però en el que la Història pot ajudar a sentir l'esdevenidor. Aquest coneixement dota les persones d'unes competències que són d'interès per a la seva formació com a ciutadans i per a la seva pròpia satisfacció intel·lectual. El coneixement i la comprensió del passat de la humanitat és de valor incalculable tant per a l'individu com per a la societat.

El Grau en Història ofereix una formació que es distingeix per proporcionar coneixements per a la comprensió del passat i la configuració del present, així com dels esdeveniments i canvis en la humanitat, en una dimensió històrica, espacial i cultural. També dota als estudiants d'unes i mètodes d'obediència i anàlisi de dades i d'estudi de fonts històriques.

Gràfic: AOU **ANIMABLE FAVORABLE**

Per a cada ensenyament de grau ([Antropologia Social i Cultural](#), [Arqueologia](#), [Geografia](#), [Història](#) i [Història de l'Art](#)), podem trobar a continuació la informació del curs vigent:

Presentació	Informació acadèmica	Informació administrativa	D'altres informacions
Objectius i competències	Pla d'estudis	Informació de matrícula	Informació general
Perfil d'accés: perfil d'accés, vies i condicions d'accés i preinscripció	Assignatures, plans docents de les diverses assignatures, incloent metodologia docent i sistema d'avaluació.	Taula d'adaptació de la llicenciatura al grau	Beques, ajuts i premis
Sortides professionals	Horaris, professors i aules	Comissió de Coordinació	Atenció i serveis a l'alumnat
Vídeo de presentació de l'ensenyament	Guia del primer curs informació que es considera més rellevant per als alumnes de nou accés de primer curs.		Bústia de queixes i suggeriments
	Treball final de grau		
	Pràctiques externes		
	Mobilitat internacional		
	Dades de l'ensenyament: indicadors		

Font: Facultat de Geografia i Història

b) Web del doctorat

El [web de doctorat](#) conté tota la informació necessària per als alumnes que volen realitzar qualsevol dels nostres **doctorats**: [Societat i Cultura: Història Antropologia, Arts, Gestió de la Cultura i el Patrimoni](#), [Geografia, Planificació Territorial i Gestió Ambiental](#), [Cultures medievals](#) així com les tesis doctorals dipositades o pendents de lectura.

c) Web dels postgraus

La informació relativa a l'oferta de postgraus es revisa i s'actualitza segons l'aprovació de cursos per part de l'Agència de Postgrau UB . La informació agregada de tota l'oferta de postgrau es manté actualitzada i accessible al web i, així mateix, el web conté informació desagregada per tipologia de cursos: màsters propis, diplomes de postgrau, títols d'expert i cursos superiors universitaris i cursos d'extensió universitària.

3.2.2.3 Guia de l'alumnat i opuscles informatius

A més de la informació continguda en els webs, la Facultat edita una guia en paper (a disposició del CAE) i en format digital (accessibles a través del web del màster), que s'ofereix als alumnes el dia de la presentació del curs. La guia inclou informació d'acollida, els horaris del primer curs, les aules, el pla d'estudis, etc. No s'ha considerat pertinent l'edició de guies per als altres cursos.

⇒ [Guia del Màster en Estudis Llatinoamericans](#)

⇒ [Fullet del Màster en Estudis Llatinoamericans](#)

3.2.2.4 D'altres mecanismes d'informació

a) Blog i butlletí de la Facultat

Des de 2014, la Facultat ha fet un esforç important per millorar els canals d'informació. Com a part més rellevant, destaca un blog anomenat "*Info GiH. La Facultat al dia*". El [Blog InfoGiH](#), és un instrument per fer visibles les notícies i activitats de recerca i difusió que des dels diferents grups i col·lectius de la Facultat es porten a terme.

L'esquema d'aquest blog és el següent:

Apartat	Subapartats
Notícies	Notícies
Activitats	Conferències, Congressos i Jornades, Seminaris, Activitats Culturals
Beques i premis	Beques de la Facultat, Beques UB, D'altres beques, Premis
Reportatges	Articles lleugerament extensos sobre diversos temes del centre
Recerca	Publicacions, Grups de Recerca, Projectes, Lectures de tesi
Tribuna	Campus Raval (entrevista mensual amb una persona relacionada amb la Facultat, Crònica
Històric	Recull de Butlletins enviats

Font: Facultat de Geografia i Història

Un cop al mes es fa un resum d'aquest blog i s'envia mitjançant un Butlletí a tot el professorat, personal i alumnat, a banda d'altres persones que vulguin subscriure's voluntàriament. Aquest butlletí ha resultat ser un poderós element de comunicació. Així, per exemple, els alumnes poden rebre cròniques sobre activitats que s'han fet a la Facultat, descobertes dels grups de recerca, o entrevistes amb persones que parlen dels seus ensenyaments.

b) Pantalles

Les notícies, activitats i avisos més importants es projecten també a les pantalles de la Facultat. Mitjançant els **monitors del circuit tancat de televisió**, situats en sis llocs estratègics de la facultat, es dona difusió a totes aquelles activitats que organitza la comunitat universitària i que tenen lloc als espais de la facultat, incloent les lectures de tesis doctorals.

c) Campus virtual

Cada ensenyament disposa d'un campus virtual, on estan subscrits tots els seus alumnes. El campus virtual de les titulacions és una eina rellevant per informar als estudiants de temes específics de l'ensenyament que cursen, com també avisos dels terminis dels tràmits administratius que es realitzen a la Secretaria d'Estudiants i Docència.

The screenshot shows the virtual campus interface for the Master d'Estudis Llatinoamericans. The top navigation bar includes the Universitat de Barcelona logo, the language 'CATALÀ (CA)', and a user profile icon. The main content area is titled 'Master d'Estudis Llatinoamericans' and includes a breadcrumb trail: 'Tauler > Els meus cursos > 1516MAESLL'. A left sidebar lists navigation options: '1516MAESLL', 'Participants', 'Insignies', 'Competències', 'Qualificacions', 'General', 'WEB', 'Pla d'Estudis', 'Contacte coordinadora', 'Accions de suport i orientació', and a list of 'Tema' (Topic) folders from Tema 5 to Tema 12. The main content area features a 'Fòrum d'avisos i notícies' section, a 'WEB' link with the URL 'http://www.ub.edu/estudis/ca/mastersuniversitaris/llatinoam/presentacio', a 'Pla d'Estudis' section with links for 'Pla d'estudis', 'Plan d'Estudios', and 'Curriculum', a 'Contacte coordinadora' section with contact information for Dra. Meritxell Tous (mtous@ub.edu), and an 'Accions de suport i orientació' section. On the right, there are three utility panels: 'CERCA ALS FÒRUMS' with a search input and 'Endavant' button; 'UB ADMINISTRACIÓ' with links for 'Exporta qualificacions per Actes UB', 'Esborra curs', 'Obtenir còpia de seguretat automàtica', 'Crea grups', 'Gestiona inscripcions UB Giga', and 'Informe inscripcions UB Giga'; and 'ESDEVENIMENTS PROPERES' with a message 'No hi ha esdeveniments propers. Vés al calendari...' and a link for 'Esdeveniment nou...'. A settings gear icon is visible in the top right corner of the main content area.

No es pot oferir l'enllaç a aquest campus virtual perquè l'entrada al mateix està restringida als alumnes matriculats.

d) Xarxes socials

Finalment cal destacar que la Facultat ha fet un esforç molt important en el desenvolupament de les xarxes socials ([Facebook](#), [Twitter](#), [Youtube](#)), amb més de 3.900 seguidors al Facebook, per exemple, que permet comunicar de manera immediata totes aquelles notícies o avisos de caràcter més urgent i més de 1800 a Twitter. Una gran part de l'alumnat segueix i utilitza aquestes xarxes, per una comunicació més fluïda. A banda de la millora en la visualització de les activitats de la Facultat, aquestes eines faciliten la comunicació i el diàleg amb l'alumnat, consolidant la pertinença a la comunitat universitària i la seva satisfacció durant l'etapa universitària. Serveixen també com a instrument per fer visibles les notícies i activitats de recerca i difusió que des dels diferents grups i col·lectius de la Facultat es porten a terme.

El màster disposa d'un Facebook específic:

⇒ [Facebook del Màster en Estudis Llatinoamericans](#)

3.2.3 Informació sobre els resultats acadèmics i de satisfacció

La Facultat garanteix un accés fàcil a la informació rellevant de la titulació a tots els grups d'interès, que inclou els resultats del seguiment i, si escau, de l'acreditació de la titulació. La informació relativa a les titulacions, segons s'ha descrit en l'apartat anterior, es troba plenament i clarament accessible des de la plana web del centre. Els [resultats del seguiment](#) de la titulació s'informen des del web de cada titulació i des del web del SAIQU.

D'altra banda, els [resultats acadèmics](#) estan accessibles en un repositori organitzat per cursos.

3.2.4 Informació del SAIQU en què s'emmarca la titulació i els resultats del seguiment i l'acreditació de la titulació.

3.2.4.1 Publicació de la informació del SAIQU

Al web de la facultat es disposa d'un espai on es descriu el [Sistema d'Assegurament Intern de la Qualitat del Centre \(SAIQU\)](#). En aquest espai s'inclou la Política de Qualitat del centre, així com la composició de la Comissió de Qualitat i el mapa de gestió de processos relacionats amb la formació universitària necessaris per assegurar que s'assoleixen els objectius pretesos en els seus graus i màsters. En aquest portal es fan públiques també les memòries verificades de les

titulacions, els diversos informes de seguiment dels ensenyaments, així com, un recull de les dades dels darrers cursos.

La pàgina web del sistema de qualitat del centre s'estructura en quatre apartats:

- ◆ [Inici](#). Presentació de la política de qualitat del centre.
- ◆ Sistema d'Assegurament Intern de la Qualitat.
 - [Política i objectius](#).
 - [Comissió de Qualitat](#). Funcions i composició de la Comissió de Qualitat del centre.
 - [Gestió de processos](#). Mapa dels processos relacionats amb la formació universitària i enllaç als documents del PEQ's. Accés a les dades sobre la inserció laboral i la satisfacció dels titulats.
 - Verificació, seguiment, modificació i acreditació
 - [Presentació](#).
 - Context
 - Documents externs de referència
 - Documentació
- ◆ [Documentació](#). Inclou enllaços a la informació sobre el procés de verificació, seguiment, modificació i acreditació de cada grau i màster.
- ◆ [Dades i indicadors](#). Accés a les dades i indicadors dels ensenyaments de la facultat i al seu històric, així com a les enquestes i els informes d'inserció laboral.
 - Dades i indicadors de la Facultat
 - Satisfacció dels grups d'interès
 - Inserció laboral

3.2.4.1 Tràmits administratius

Al portal de [Secretaria](#), tant els futurs estudiants com l'alumnat dels ensenyaments poden trobar tota la informació referent a **tràmits administratius**, que poden necessitar durant el seu pas per la Facultat i els mitjans per posar-se en **contacte directe** amb el personal de Secretaria, per tal d'agilitzar diverses consultes. Per facilitar procediments, s'està implementant la possibilitat de realitzar diversos [tràmits en línia](#) com la sol·licitud de certificats i expedients acadèmics i l'anul·lació d'assignatures, entre d'altres.

3.2.4.2 Actualització de la informació

El Sistema d'Assegurament Intern de la Qualitat del Centre (SAIQU) introdueix els mecanismes per assegurar que la informació disponible sigui correcta i que s'actualitzi amb la freqüència adequada. A tal efecte, en tots els apartats del web s'indica la data de la darrera actualització.

El Deganat de la Facultat és el responsable de garantir la publicació i difusió de la informació i treballa en la seva actualització junt amb la resta d'agents implicats, en especial, la Secretaria del centre i els tècnics Web i Comunicació de la Facultat. A principis d'any es fa la planificació de totes aquelles accions que tenen a veure amb la difusió dels ensenyaments i del centre, i s'estableixen les actuacions encaminades a mantenir la informació pública actualitzada per tal de garantir que sigui completa i veraç. Els agents implicats revisen tant la informació de l'oferta formativa com la relativa a l'estructura i activitat global del centre, per tal de d'introduir les modificacions i actualitzacions necessàries. El centre té desplegat el PEQ140 Publicació d'informació sobre les titulacions.

3.2.5 Recapitulació

Taula resum. Contingut de la informació pública sobre el desenvolupament operatiu de les titulacions

DIMENSIÓ	CONTINGUTS	UBICACIÓ DE LA INFORMACIÓ	DISPONIBILITAT
Accés als estudis	Objectius de la titulació	Web de cada titulació	✓
	Perfil d'ingrés	Web de cada titulació	✓
	Perfil de sortida	Web de cada titulació	✓
	Nombre de places ofertes	Web de cada titulació	✓
	Criteris de selecció (<i>només per al màster</i>)	Web de cada titulació	✓
	Informació sobre preinscripció i admissió (procediment, calendari...)	Web de cada titulació	✓
	Normativa de trasllats	Web de secretaria	✓
	Període i procediment de matriculació	Web de cada titulació, web de la Facultat	✓
	Sessions d'acollida i de tutorització	Web de cada titulació	✓
	Denominació dels estudis	Web de cada titulació	✓
Matrícula	Títol en superar els estudis de màster	Web de cada titulació	✓
	Durada mínima dels estudis i crèdits ECTS	Web de cada titulació	✓
Pla d'estudis	Estructura del pla d'estudis	Web de cada titulació	✓
	Calendari acadèmic	Web de cada titulació	✓
	Pla docent	Web de cada titulació	✓
	Recursos d'aprenentatge: o Espais virtuals de comunicació o Laboratoris o Biblioteca o Material recomanat a l'estudiant o Altres	Web de la Facultat i Web de cada titulació	✓
Planificació operativa del curs	Accions de Suport i d'Orientació	Web de cada titulació, web del SAIQU de la Facultat	✓
	Professorat de la titulació	Web de cada titulació, blog de cada titulació, web dels departaments implicats	✓

	Perfil acadèmic	Web de cada titulació	✓
	Informació de contacte	Web de cada titulació	✓
Professorat	Nom del professorat	Web de cada titulació	✓
	Perfil acadèmic	Web de cada titulació	✓
	Informació de contacte	Web dels departaments i directori UB públic	✓
Pràctiques externes/professionals	Assignatures a les quals van lligades les pràctiques	Web de cada ensenyament	✓
	Objectius	Web de cada ensenyament i Campus Virtual	✓
	Normativa general	Web de cada ensenyament i campus virtual	✓
	Avançament d'institucions amb convenis signats	Web de cada ensenyament i campus virtual	✓
Programes de mobilitat	Objectius	Web de mobilitat internacional	✓
	Normativa i marc general (enfocament, tipologia...)	Web de mobilitat internacional	✓
	Avançament d'institucions amb convenis signats	Web de mobilitat internacional	✓
Treball final de màster	Normativa i enfocament	Web de cada màster, campus virtual específic per al seguiment del treball	✓

Font: Facultat de Geografia i Història

⇒ [PEQ 140. Informació pública](#)

3-3

Estàndard 3: Eficàcia del sistema de garantia interna de la qualitat

Estàndard 3: Eficàcia del sistema de garantia interna de la qualitat

«La institució disposa d'un sistema de garantia interna de la qualitat formalment establert i implementat que assegura, de manera eficient, la qualitat i la millora continuada de la titulació.»

La Comissió d'Avaluació avalua:

3.1 Que el SGIO implementat té processos que garanteixen el disseny i l'aprovació, el seguiment i l'acreditació de les titulacions.

3.2 Que el SGIO implementat garanteix la recollida d'informació i dels resultats rellevants per a la gestió eficient de les titulacions, en especial els resultats d'aprenentatge i la satisfacció dels grups d'interès.

3.3 El SGIO implementat es revisa periòdicament per analitzar-ne l'adequació, i si s'escau es proposa un pla de millora per optimitzar-lo

La Facultat de Geografia i Història ha estat sempre compromesa amb l'assegurament de la qualitat dels ensenyaments que imparteix, i així ho demostren les diverses accions impulsades des de diferents equips de govern durant els darrers anys.

Tot i que aquest compromís ja té una llarga trajectòria, va ser sobre tot a partir de la implantació dels nous graus quan va tenir un major desenvolupament, amb l'establiment de criteris i amb l'ús d'indicadors de qualitat. D'acord amb els canvis introduïts en l'EEES i amb les normatives estatals i directrius d'AQU Catalunya, el compromís de la Facultat s'ha renovat tot tenint definits i documentats els diferents mecanismes o processos necessaris per dur a terme el procés de disseny i aprovació de les titulacions, facilitar el procés de seguiment i, si escau, el procés de modificacions de les titulacions i garantir la millora contínua de la seva qualitat a partir de l'anàlisi de dades objectives. A més, i d'acord amb els principis de qualitat i transparència, la Facultat té establerts procediments de publicació de la informació actualitzada, imparcial i objectiva sobre les titulacions, dirigida als diferents grups d'interès.

La Facultat de Geografia i Història concep la qualitat dels ensenyaments i activitats que duu a terme com una acció essencial i prioritària en el desenvolupament dels programes formatius, i per tant és una qüestió estructural del centre. En aquest sentit, la gestió de la qualitat implica directament la Junta de Facultat, el degà i l'Equip de Govern, els caps d'estudis, els coordinadors de màster, a més de totes les comissions delegades, unitats i serveis de la Facultat.

El mapa de processos del SGIQ presenta els procediments específics de qualitat del centre (PEQ) . Aquests procediments descriuen totes les accions i agents implicats en els processos que assegurin la qualitat en el desplegament de les titulacions i, en conseqüència, la qualitat dels programes formatius . La Facultat de Geografia i Història dóna molta importància als PEQ com a mecanismes per sistematitzar les accions en els diferents àmbits, i per poder avaluar i fer un seguiment de les accions dutes a terme. Els PEQ van ser redactats per cadascun dels agents implicats, amb el suport de la unitat SAIQU/SGIQ-Geografia i Història, i revisats per l'Equip de Govern, i en aquests moments es troben en procés de revisió i actualització.

Al web de la facultat es disposa d'un espai web on es descriu el [Sistema d'Assegurament Intern de la Qualitat del Centre](#) (SAIQU/SGIQ), es fan públiques les memòries verificades, els diversos Informes de Seguiment dels ensenyaments, així com, un recull de les dades dels darrers cursos. Quan s'hagi avaluat l'autoinforme, també es publicarà a l'apartat on ja consten els diversos Informes de Seguiment dels ensenyaments.

La Facultat té dissenyat i certificat, al 2008 per AQU Catalunya, un model d'assegurament de la qualitat dels seus ensenyaments que es basa en:

- ◆ La planificació estratègica, vinculada a través dels contractes programa, com a eina per desplegar la Política i Objectius de Qualitat.
- ◆ L'organització de la gestió basada en processos, per això s'ha elaborat:
- ◆ Un mapa de processos i un catàleg dels principals processos relacionats amb la formació universitària
- ◆ La descripció d'aquests processos així com la sistemàtica per al seu seguiment a través dels procediments específics (PEQ) de Qualitat.
- ◆ L'elaboració d'un quadre d'indicadors amb la informació sobre l'evolució temporal dels resultats de les activitats que s'estan realitzant.
- ◆ La introducció del retiment de comptes amb la publicació de les memòries de verificació, els informes de seguiment, els informes d'acreditació així com les dades i indicadors dels graus i màsters universitaris de la Facultat.
- ◆ Una revisió interna del sistema a través de la Comissió de Qualitat del centre per a analitzar la seva adequació i, si escau, proposar un pla de millora per optimitzar-lo.

3.3.1 El SGIQ implementat té processos que garanteixen el disseny i l'aprovació, el seguiment i l'acreditació de les titulacions

Des de la UB i els centres (a través de les seves comissions de qualitat) es treballa per vincular els processos interns de VSMA de la manera més estructurada i integrada entre tots ells, a través del seu Sistema d'Assegurament Intern de la Qualitat (SAIQU/SGIQ) i així promoure una major eficiència en la seva gestió i també per donar resposta als diversos requeriments normatius.

Al llarg de la vida dels ensenyaments oficials es succeeixen els processos per a la verificació, el seguiment, la modificació i l'acreditació dels títols oficials (VSMA). La creació de la comissió de qualitat del centre és l'eina que permet fer un seguiment d'aquests processos tot fent un seguiment de la documentació que es genera per cada un d'ells.

Cal assenyalar tres aspectes claus en la incidència dels mecanismes de SGIQ en el procés de revisió de les titulacions. En primer lloc, la renovació de la Comissió de Qualitat. A partir del curs 2012/2013, la Comissió va ser renovada i ampliada, definint millor els seus objectius i prenent un pes més actiu en els processos d'elaboració dels informes de seguiment i en el disseny de noves titulacions. En segon lloc, cal destacar el paper de les comissions de titulació, supervisades pel l'equip de govern del centre, el cap d'estudis o coordinador de màster, professorat de totes les àrees implicades i estudiants. Finalment, cal destacar la transparència en l'exposició pública de la informació en els processos de verificació, seguiment, modificació i acreditació perquè arribin a tots els agents de la facultat (PDI, PAS i estudiants). En tots aquests processos, s'ha avisat explícitament a tots els agents del fet que les memòries de verificació, els informes de seguiment i modificació i l'autoinforme d'acreditació eren exposats públicament, per tal de rebre'n les esmenes i suggeriments de millora abans de ser estudiats per les comissions pertinents i aprovats pels òrgans corresponents .

Per tal de coordinar les tasques de tots els centres, des del 2014 s'han dut a terme reunions conjuntes de totes les comissions de qualitat per tractar en cada reunió i de manera monogràfica diversos aspectes que afecten el VSMA. Fruit d'aquest treball s'han analitzat i canviat la descripció de diversos indicadors del SAIQU/SGIQ i actualment alguns dels procediments del SAIQU/SGIQ estan en fase de revisió. Així mateix, a l'abril del 2015, el Consell de Govern de la UB va aprovar una nova normativa que converteix la Comissió de Qualitat dels centres en comissió delegada de Junta, a més d'establir-ne la composició mínima i explicitar-ne les funcions. El 26 de maig de 2015 la Junta de Facultat va aprovar la modificació de la composició de la Comissió de Qualitat del centre, incorporant els caps d'estudis i dos representants dels coordinadors dels màsters universitaris de centre, per tal de donar major representació als responsables acadèmics de les titulacions de la Facultat. Actualment, continua la mateixa organització interna amb els canvis corresponents de càrrecs, degut al canvi de deganat que es va produir el maig del 2017.

En aquest moment s'està revisant i actualitzant el [PEQ20-Qualitat dels programes formatius en el marc de la Verificació, Seguiment, Modificació i Acreditació \(VSMA\)](#) per incloure el procés d'acreditació entre els procediments previstos. A més, la UB disposa de diverses eines per gestionar la recollida sobre la satisfacció dels grups d'interès sobre el programa formatiu. La

darrera eina incorporada és l'enquesta de satisfacció del professorat que participa en la impartició dels diferents ensenyaments.

El SAIQU/SGIQ, a través de les comissions de qualitat del centre, es revisa periòdicament per analitzar la seva adequació ([PEQ011 Revisió del sistema de Qualitat](#)). Cal fer esment, com ja hem indicat anteriorment, que des de fa més d'un any que s'està revisant el SAIQU/SGIQ a través de les reunions de treball de totes les comissions de Qualitat de la UB.

El web del Sistema de Gestió de Qualitat de la Facultat de Geografia i Història publica totes les memòries de verificació, els informes de seguiment i les modificacions de les titulacions. Amb motiu de l'acreditació, s'ha activat un baner específic del procés d'acreditació per fer pública la documentació requerida en aquest procés.

Documentació del SGIC: procés de disseny, aprovació, seguiment i acreditació de les titulacions

- ⇒ [Web del sistema de qualitat de la Facultat de Geografia i Història](#)
- ⇒ [PEQ 020 Gestió dels programes formatius en el marc de la verificació, seguiment, modificació i acreditació \(VSMA\)](#)
- ⇒ [Accés a les memòries i les resolucions de verificació de les titulacions del centre](#)

3.3.2 El SGIQ implementat garanteix la recollida d'informació i dels resultats rellevants per a la gestió eficient de les titulacions, en especial, els resultats d'aprenentatge i la satisfacció dels grups d'interès

La recollida d'indicadors i l'anàlisi de resultats són mecanismes per poder avaluar el seguiment i la qualitat de les titulacions de la Facultat. Conscients de la importància que tenen, el centre sempre ha fet un esforç per fer l'anàlisi tant d'indicadors com de resultats.

En les reunions de la Comissió Acadèmica de Màsters i de la Comissió de Qualitat, amb suport del SAIQU/SGIQ-Geografia i Història, s'han dut a terme anàlisis sobre aspectes acadèmics rellevants, com ara el rendiment acadèmic dels estudiants, especialment d'assignatures molt significatives com el TFM. Aquestes anàlisis han permès la introducció de millores, com diverses accions en els sistemes d'orientació a l'alumnat i l'orientació professional.

L'elaboració dels informes de seguiment també ha estat una bona oportunitat per ordenar i revisar la taula d'indicadors de les titulacions. Amb el suport de l'APQUB, s'ha aconseguit disposar d'una bateria força àmplia d'indicadors per al seguiment de les titulacions. L'APQUB ha creat una base de dades amb els indicadors de cada un dels centres, i amb dades provinents tant de la institució com generats des del mateix centre. També el SAIQU/SGIQ del centre especifica en els

PEQ els indicadors que han de ser recollits i analitzats en els diferents processos, com els resultats d'aprenentatge (rendiment), d'inserció laboral i de satisfacció dels usuaris .

Pel que fa als resultats de la satisfacció dels usuaris, la Universitat de Barcelona disposa d'un sistema estandarditzat d'enquestes de satisfacció dels estudiants . A través del web de Gestió de Qualitat es poden consultar els informes agregats per ensenyament i semestre. En aquests informes s'hi inclou informació sobre el nombre de respostes, distribució de les freqüències de les diferents respostes, i mitjanes per al conjunt de cada ensenyament. Com a factor negatiu, cal assenyalar que el nombre de respostes ha disminuït considerablement en els últims anys, coincidint amb el pas d'un sistema de registre en paper a un sistema de registre en línia. Això preocupa els diferents òrgans de govern de la Universitat i del centre, tal com s'ha anat reflectint en els diferents informes de seguiment. Finalment, la Universitat de Barcelona ha decidit implantar un sistema en línia susceptible de ser aplicat en un temps i un espai determinats, amb l'ús de dispositius mòbils. Aquests canvis, que haurien de fomentar i incrementar la participació i el nombre de respostes dels estudiants, van començar a implementar-se en el segon semestre del curs 15/16 en graus i en els ensenyaments de màster va començar el curs següent.

⇒ [Informes agregats enquestes d'opinió de l'alumnat](#)

La Facultat també disposa d'un sistema per recollir les queixes i els suggeriments dels agents implicats en els programes formatius, que queda descrit en el PEQ 100 sobre la gestió de les queixes, reclamacions i suggeriments, actualment en revisió i actualització. Durant els darrers anys, aquest sistema s'ha anat millorant considerablement, amb un sistema en línia i garantint sempre l'anonimat dels autors de les queixes i suggeriments. En els casos més greus, s'obre un expedient informatiu i es prenen millores per part dels departaments responsables de la docència.

⇒ [PEQ 100 sobre la gestió de les queixes, reclamacions i suggeriments](#)

⇒ [Accés a la bústia de queixes i suggeriments](#)

⇒ [PEQ 130. Anàlisi dels resultats](#)

⇒ [Accés a l'espai web de satisfacció dels grups d'interès](#)

⇒ [Informes de seguiment de les titulacions](#)

⇒ [Accés al web de dades i indicadors de les titulacions](#)

Instrumentos per conèixer la satisfacció dels grups d'interès

⇒ [PEQ 100 La gestió de les queixes, les reclamacions i els suggeriments](#)

⇒ [PEQ 130 Anàlisi dels resultats](#)

D'altres evidències

⇒ [La Política i els objectius per a l'assegurament de la qualitat de la Facultat de Geografia i Història](#)

⇒ [Gestió de Processos \(PEQ\)](#)

3.3.3 El SGIQ implementat es revisa periòdicament per analitzar-ne l'adequació, i si s'escau es proposa un pla de millora per optimitzar-lo

La revisió de la implantació del SAIQU/SGIQ de la Facultat està regulada a través del [PEQ011](#), que, com la majoria de PEQs també està en revisió i actualització. En aquest procediment s'estableix com s'ha d'avaluar la implantació del SAIQU/SGIQ, els agents implicats en la revisió i els instruments que recullin l'evolució del desplegament del SAIQU/SGIQ. En aquest sentit, la unitat del SAIQU/SGIQ és la responsable de fer el seguiment dels diferents procediments, i de controlar els documents i/o evidències que assegurin el bon desenvolupament dels processos.

El CAI fa les següents **valoracions de la aplicació dels processos i procediments de millora** duts a terme per la Comissió de Qualitat:

- ◆ El desplegament del SAIQU/SGIQ va suposar un canvi substancial en la dinàmica de treball i de programació de les titulacions. Al principi, l'adaptació va ser lenta per la necessitat d'implantar una filosofia a la qual el professorat i els òrgans de govern no hi estaven preparats i fins i tot van ser acollits amb una certa reticència, com a sinònim d'una major burocratització. Poc a poc, però, el seu desplegament s'ha revelat com a una eina eficaç i ha estat utilitzada de forma adequada i satisfactòria en els darrers processos de revisió de titulacions i en els informes de seguiment.
- ◆ Per tal d'aconseguir una major implicació del conjunt de la comunitat universitària, el deganat, la Comissió de Qualitat i els consells d'estudis i comissions acadèmiques de màster estan compromesos, en l'actualitat, en accions que permetin una major implicació del professorat i sobre tot de l'alumnat, donant-li més garanties de l'aplicació del sistema i de millores efectives en els processos de qualitat.
- ◆ Històricament, el desplegament del SAIQU/SGIQ s'havia vist perjudicat per una manca de personal suficient i amb formació específica en el àmbit de la qualitat. Aquesta mancança s'ha pogut pal·liar amb l'ampliació de la dedicació de la beca suport de gestió de màsters, la convocatòria d'una beca per a suport específic de qualitat per sis mesos a partir de gener de 2018, així com l'acolliment d'una tècnica en pràctiques durant tres mesos a partir de febrer de 2018, com a part del programa formatiu engegat per l'APQUB, per a la revisió i millora del SAIQU, i el disseny, revisió i millora dels programes formatius. Un aspecte que es valora com essencial pel manteniment del sistema i la millora continuada dels processos és la garantia de continuïtat d'aquest personal.
- ◆ Els procediments aplicats en la planificació i gestió docent de les titulacions (del PEQ 060 al PEQ 064) permeten fer un seguiment del desplegament dels ensenyaments, tant de la programació acadèmica-docent general com del desenvolupament d'aspectes més concrets com ara el TFM.

- ◆ Caldrà revisar la selecció d'indicadors i de resultats. Actualment ens trobem en la fase de revisar la selecció i la definició dels indicadors que poden ser més adequats i significatius per poder analitzar el desplegament i la qualitat de les titulacions. En aquest últim curs, l'Agència de Polítiques i Qualitat de la Universitat de Barcelona i els centres de la UB estem treballant conjuntament per arribar a un consens en el tipus d'indicadors i en els terminis en què cal disposar de la informació.
- ◆ Adequació de l'informe de seguiment. En l'actualitat, i conjuntament amb l'Agència de Polítiques i Qualitat de la Universitat de Barcelona, s'ha entrat en la fase de revisió del model d'informe de seguiment i de les evidències que s'han d'adjuntar en l'informe per tal d'adequar-lo a les necessitats del procés d'acreditació. L'aprovació d'un model d'informe de seguiment de centre, a implantar en aquells centres que ja han superat processos d'acreditació de les seves titulacions, ajudarà a agilitzar i sistematitzar els protocols de seguiment de la qualitat de les titulacions del centre.

La Comissió de Qualitat considera necessari procedir a una millora dels mecanismes de qualitat del centre a partir de tres grans objectius:

a) aconseguir una major implicació en el sistema de tota la comunitat universitària, que en molts casos és reticent a aquests processos bé perquè no acaba de considerar la seva eficàcia, o perquè la percep com un instrument burocràtic;

b) aconseguir una major dotació de personal de suport als procediments de qualitat, ja que si bé es contracta personal amb càrrec al pressupost de la facultat, es tracta de personal eventual i caldria disposar de tècnics formats i de plantilla.

c) revisar els indicadors més adequats i els resultats, ja que alguns indicadors estan qüestionats (per exemple, les enquestes, amb una baixa participació de l'alumnat malgrat les accions desenvolupades, que porta a què alguns moviments estudiantils i bona part del professorat qüestionin fins i tot la seva realització a favor d'altres formes d'enquesta i avaluació del professorat.

En aquest sentit, es proposen les següents propostes de modificació:

1. Estudiar una reforma de la Comissió de Qualitat del centre, amb una major implicació de professorat i alumnat. Per aconseguir una major participació, es proposa la convocatòria de sessions plenàries dos cops l'any, a banda de les reunions habituals de la comissió, que es transformaria en més executiva. Aquesta acció comportaria la modificació de la composició de la Comissió, inclosa en el nou Reglament de la Facultat, en tràmit d'aprovació.

2. Organització de jornades obertes per graus/màsters, amb la participació del professorat, i alumnat per reflexionar sobre les qüestions clau dels processos de qualitat.

3. S'ha creat un Vice-decanat de Qualitat, independent de l'Acadèmic, per tal de gestionar conjuntament la política de qualitat a implantar en els diferents cicles (grau, màster i doctorat).

4. Revisió de la selecció dels indicadors més adequats i significatius, d'acord amb l'APQUB de la nostra universitat.

5. Demanar la contractació d'un tècnic/a permanent per als mecanismes de qualitat, que només s'ha pogut tenir de forma intermitent i gràcies a l'esforç pressupostari de la Facultat.

- ⇒ [PEQ011 Revisió del sistema de Qualitat](#)
- ⇒ [Accés als Acords de les Comissions de la Facultat](#)
- ⇒ [Accés als Informes de seguiment de les titulacions del centre](#)

3.3.4 Aspectes organitzatius

Tot i que no està recollit en la Guia de l'AQU, el CAI estima convenient una reflexió sobre algunes consideracions que ens semblen rellevants i que incideixen en la qualitat del màster. Aquestes qüestions no són objecte d'avaluació en no figurar en l'esmentada Guia, però ens sembla bé assenyalar-los de cara als processos de millora interna

1) **Coordinació dels continguts de les assignatures.** El màster en Estudis Llatinoamericans, a través dels mecanismes explicats, asseguruen els continguts de les assignatures i que aquestes es coordinin entre elles. L'aprovació prèvia dels plans docents assegura aquesta coordinació. Tanmateix, en les reunions d'avaluació que es fan amb els alumnes al final del curs 2015-2016, alguns comentaris van assenyalar algunes petites coincidències en els temaris que, sense ser excessivament importants, fan necessari fer un esforç per a la coordinació dels continguts docents entre assignatures properes, ja que d'acord amb la reglamentació no tots els professors poden assistir a la reunió de la Comissió de Coordinació del Màster. Afortunadament, a partir de la revisió dels plans docents que es va realitzar de cara el curs 2017-2018 i a les reunions d'inici de curs entre tot el professorat del màster, s'ha pogut solucionar aquest problema.

2) **Recolzament a la coordinació dels màsters.** La Secretaria Acadèmica de la Facultat porta a terme, com s'ha indicat, els procediments de matrícula de l'alumnat, mentre que l'Administració de centre s'ocupa de la gestió econòmica. Els coordinadors de màster volen assenyalar que observen que en els dos casos la plantilla que en dona suport és insuficient com a conseqüència de les polítiques de retallada pressupostària de la Generalitat que han incidit negativament en les plantilles universitàries. Com a conseqüència d'això, i malgrat l'esforç del personal, es produeixen retards en la gestió dels processos d'acceptació d'alumnes estrangers, dels processos de matrícula, de la introducció de dades per a la planificació del curs, de les gestions administratives de demanda de certificacions acadèmiques, processos de gestió acadèmica, etc. D'altra banda, els màsters tenen una especificitat respecte als altres ensenyaments que exigeix una major dedicació en qüestions com l'acollida d'alumnat estranger, l'organització d'activitats, de sortides culturals, coordinació entre assignatures, etc. que els fa equiparables a d'altres càrrecs acadèmics, com els caps d'estudis. Tanmateix, els coordinadors/es de màster, per contra, no tenen un reconeixement a nivell de complement de dedicació ni tampoc una reducció d'hores docents equiparables. Per esmenar alguns d'aquests aspectes, la política del centre –com en general a la UB- ha estat la de tenir en els màsters més grans un becari/a de suport (o compartint o a menor temps en els màsters amb menys alumnat), amb una dedicació de 25 hores setmanals. Aquests becaris s'encarreguen de tot el procés de preinscripció, organització d'activitats, organització de sortides, comunicacions amb els alumnes, manteniment de les xarxes socials, preparació de la documentació econòmica

lliurada a Administració de Centre, ajuda al coordinador a la planificació del curs, organització d'horaris, etc. La figura del becari/a és contemplada pels coordinadors com un dels aspectes essencials que contribueixen a la qualitat del màster, ja que generalment es tracta d'alumnes que coneixen molt bé el màster, i la seva continuïtat és imprescindible. Tanmateix, aquests becaris tenen una durada limitada (un màxim de dos anys) i una remuneració baixa, el que incideix en les possibilitats de professionalització. Els coordinadors de màsters insisteixen en la necessitat de millorar aquests mecanismes de suport per poder millorar la qualitat dels programes.

3) **Pressupost.** Mitjançant els contracte programa acadèmic-docent, els màsters reben una quantitat del Vice-rectorat que els permet la programació d'activitats específiques, sortides culturals, conferències, el pagament d'un becari de suport, viatges d'estudi, etc. Aquestes quantitats es distribueixen pel centre en funció del nombre d'alumnes, preinscripcions rebudes, alumnes estrangers, compliment dels estàndards de qualitat i d'altres indicadors presents al contracte-programa. Els coordinadors de màster valoren molt positivament aquesta quantitat que els permet la programació d'activitats i la millora de la qualitat dels màsters. Tanmateix, s'observa un problema de gestió, ja que el pagament es rep en quatre terminis i la quantitat exacta no se sap fins a la darrera, el que no els permet programar convenientment les activitats com si coneguessin la quantitat a l'inici de l'any o del curs acadèmic.

3.3.5 Recapitulació

Taula E3.1. Taula resum. Contingut de la eficàcia del Sistema de Garantia Interna de la Qualitat.

DIMENSIÓ	CONTINGUTS	UBICACIÓ DE LA INFORMACIÓ PÚBLICA	DISPONIBILITAT
El SGIQ implementat té processos que garanteixen el disseny i l'aprovació, el seguiment i l'acreditació de les titulacions	Processos de gestió de qualitat definits	Protocol PEQ20 que defineix els processos de qualitat, seguiment i modificació i acreditació d'ensenyaments (En procés de revisió i actualització)	✓
	Web definit del sistema de qualitat	Informació pública disponible	✓
	Comissió de Qualitat del Centre	Defineix i segueix els processos de qualitat	✓
El SGIQ implementat garanteix la recollida d'informació i dels resultats rellevants per a la gestió eficient de les titulacions, en especial, els	Informes de seguiment dels ensenyaments	Es realitzen en tots els ensenyaments. Disponibles públicament	✓
	Satisfacció dels usuaris	Enquestes de satisfacció dels estudiants. Poden consultar-se informes agregats	✓
	Sistema de gestió de les queixes i suggeriments	Espai web per a la formulació de queixes i suggeriments	✓

resultats d'aprenentatge i la satisfacció dels grups d'interès	Dades i indicadors de les titulacions	Disponibles al web de cada ensenyament	✓
	Política i objectius per a l'assegurament de la qualitat	Disponible al web	✓
El SGIQ implementat es revisa periòdicament per analitzar-ne l'adequació, i si s'escau es proposa un pla de millora per optimitzar-lo (3.5 AQU)	Sistema de Qualitat del centre revisable	Revisió periòdica dels sistemes	✓
	Oficina tècnica de Qualitat	Personal tècnic disponible, encara que insuficient	✓

En procés de revisió i actualització:

- ⇒ [PEQ 010. Desplegament de la política i els objectius de qualitat al centre](#)
- ⇒ [PEQ 011. Revisió del sistema d'assegurament intern de la qualitat \(SAIQU\)](#)
- ⇒ [PEQ 020. Gestió dels programes formatius en el marc de la Verificació, Seguiment, Modificació i Acreditació \(VSMA\)](#)
- ⇒ [PEQ 100. Gestió de queixes, reclamacions i suggeriments](#)
- ⇒ [PEQ 110. Gestió i millora dels recursos materials](#)
- ⇒ [PEQ 120. Gestió i millora dels serveis](#)
- ⇒ [PEQ 130. Anàlisi dels resultats](#)

3-4

Estàndard 4: Adequació del professorat al programa formatiu

Estàndard 4: Adequació del professorat al programa formatiu

«El professorat que imparteix docència a les titulacions del centre és suficient i adequat, d'acord amb les característiques de les titulacions i el nombre d'estudiants.»

La Comissió d'Avaluació avalua:

4.1 Que el professorat del centre reuneix els requisits del nivell de qualificació acadèmica exigits per les titulacions del centre i té suficient i valorada experiència docent, investigadora i, si escau, professional.

4.2 Que el professorat del centre és suficient i disposa de la dedicació adequada per desenvolupar les seves funcions i atendre els estudiants.

4.3 Que la institució ofereix suport i oportunitats per millorar la qualitat de l'activitat docent i investigadora del professorat.

3.4.0 Polítiques de professorat i els seus impactes

La Facultat de Geografia i Història està estructurada, després del procés de reorganització acadèmica de la Universitat de Barcelona, en quatre departaments:

- a) **Departament d'Antropologia Social**
- b) **Departament de Geografia**
- c) **Departament d'Història i Arqueologia**
 - 1. Secció de Prehistòria i Arqueologia
 - 2. Secció d'Història Antiga i Història d'Amèrica i Àfrica
 - 3. Secció d'Història Medieval, Història Moderna, Paleografia i Diplomàtica
 - 4. Secció d'Història Contemporània i Món Actual
- d) **Departament d'Història de l'Art**

Aquests departaments són unitats de recerca i docència i són els responsables dels ensenyaments del centre. El màster que ara s'acredita pertany al Departament d'Història i Arqueologia. En conjunt, la Facultat de Geografia i Història comptava -durant el curs 2015/16- amb un PDI de 267 persones, que equivalien a 181 professors i investigadors a temps complet. En canvi, durant el curs 2017-18, comptava amb un PDI de 327 persones, que equivalien a 163 professors i investigadors a temps complet.

L'anàlisi de l'evolució de les xifres mostra una relativa estabilitat del nombre total de PDI, fins el curs 2017-18 amb un important augment de 56 professors i investigadors respecte el curs pàddat. Però la revisió en detall evidencia un canvi substancial que suposa la reducció de professorat permanent (i per tant amb dedicació completa a tasques universitàries de recerca i docència) i l'increment d'altres figures de contractació que configuren una plantilla docent constituïda de manera creixent per personal no permanent.

Així, els darrers anys han estat marcats per canvis en la política de professorat que poden tenir incidència en la docència dels diferents ensenyaments. En aquest sentit, cal recordar que les mesures de contenció de la despesa pública del Govern de l'Estat (Real Decreto-ley 20/2011, de 30 de diciembre, de medidas urgentes en materia presupuestaria, tributaria y financiera para la corrección del déficit público) van traduir-se en una dràstica reducció de l'oferta d'ocupació pública, amb una taxa de reposició en Educació del 10 %. En el cas de Catalunya, el febrer de 2012 la Secretaria d'Universitats i Recerca de la Generalitat feia públic el Model català de personal acadèmic a les universitats públiques. D'aquesta manera, la política de professorat de la Generalitat, temporalment aturada pel Real Decreto-Ley esmentat, consistia a reposar un 50 % de les places vacants per jubilació. D'aquest 50 % de reposició, el 50 % es cobriria amb professorat permanent, del qual la meitat (25 %) correspondrien al programa Serra Hunter i l'altra meitat dels permanents (25 %) ho serien amb contractes específics, majoritàriament de la mateixa universitat. L'altre 50 % de reposició es cobriria amb professorat no permanent. Recentment s'estan revisant aquestes taxes tan baixes, si bé els efectes sobre l'estructura de professorat són encara poc visibles.

Taula P.3. Professorat. Facultat Geografia i Història, 2010-2016

Professorat	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2014/15	2015-16	2017-2018
PDI						
Personal docent i investigador	273	279	273	262	267	327
Catedràtics d'universitat	49	51	49	47	42	37
Catedràtics d'escola universitària	0	0	0	0	0	0
Titulars d'universitat	96	88	87	84	80	64
Titulars d'escola universitària	6	5	4	4	3	1
Catedràtic contractat LOU	0	0	0	0	0	0
Professors agregats	24	25	23	27	32	39
Professors lectors	13	12	13	8	9	11
Professors col·laboradors	0	0	0	0	0	0
Professors col·laboradors permanent	2	2	2	2	2	2

Associats	46	52	55	57	67	91
Altres investigadors	15	18	16	13	15	70
Ajudants	0	0	0	0	0	0
Emèrits del Pla de jubilació	0	20	0	(1)	(1)	3
Altres	22	6	22	20	17	9
PDI equivalent a temps complet	221,38	224	219,5	215,0	215,5	201,75

Font: Gabinet Tècnic Rectorat

Observacions: (1) Dada inclosa en la categoria "Altres"

En aquest context, la política de professorat de la Universitat de Barcelona, com altres, ha estat sotmesa a les regulacions de la contractació de personal docent dictades pels governs espanyol i català i, de l'altra, per la naturalesa de les noves contractacions. A la Facultat, l'escassa reposició de places ha fet que un gran nombre d'elles s'han substituït amb la contractació de nous professors associats, el que ha comportat que si bé les necessitats docents s'han cobert, això s'ha fet amb un professorat amb una dedicació menor, dedicada exclusivament a la docència. L'efecte d'aquests canvis s'han deixat notar menys en el cas dels títols de màster que en els de grau, però ha representat una progressiva incorporació de docents no permanents i amb una dedicació a temps parcial. El creixement del nombre de professors associats (en set anys passa de 46 a 91) és l'exponent més clar.

La tendència descrita té efectes clars sobre l'activitat docent del centre: en primer lloc, perquè teòricament aquest professorat hauria de correspondre a professionals externs només contractats per a la docència (i amb menor disponibilitat horària per assumir tasques de tutories, recerca, gestió i organització didàctica) i en segon lloc perquè en molts casos no s'han contractat professionals externs, sinó persones sense tanta activitat externa i que llavors s'han trobat amb remuneracions molt baixes. Aquestes circumstàncies afecten negativament a la capacitat de la Facultat i dels ensenyaments. No només no s'han contractat els docents necessaris sinó que els professors a temps complet que s'han jubilat o han obtingut permisos de recerca s'han substituït per professorat associat a temps parcial, amb unes condicions laborals i salarials molt precàries. Es tracta d'un context molt desfavorable, només superat per la bona disposició i professionalitat de la majoria del professorat de la Facultat per fer front a aquest context. En conseqüència, els efectes d'aquesta política de professorat no només té repercussions per al context actual, sinó sobretot de cara a futur. La manca de relleu generacional aboca a una pèrdua de força docent i a un progressiu envelliment de la plantilla, no sempre predisposada -a mida que avança en edat- a mantenir el ritme de renovació didàctica que demana un alumnat tecnològicament avançat i exigent de la màxima qualitat.

3.4.0.1 L'organització de la docència de les titulació de màster

El professorat dels departaments del centre constitueixen el nucli principal de docents implicats en les titulacions del centre. No obstant, en el màster d'Estudis Llatinoamericans participen departaments d'altres facultats (màsters interfacultatius que imparteixen docència específica que està en relació amb el caràcter interdisciplinari d'algunes titulacions i amb els acords fixats per a impartir titulacions conjuntes i regulats per convenis entre diferents centres universitaris.

- ◆ **Màster en Estudis Llatinoamericans:** és un màster interfacultatiu en el que imparteix docència, a més de Geografia i Història, professorat d'altres tres facultats (Economia i Empresa, Sociologia i Filologia).

Donada la dimensió diversa dels departaments, els que tenen menors dimensions poden assolir un contacte més directe amb els seus membres, mentre que els més grans s'organitzen en diferents seccions i àrees de coneixement. Els departaments, en tot cas, apliquen criteris implícits en l'assignació del professorat a assignatures i seleccionen el professorat amb el perfil més adequat.

3.4.1 Estàndards 4.1 i 4.2 El professorat del centre reuneix els requisits del nivell de qualificació acadèmica exigits per les titulacions del centre, té suficient i valorada experiència docent, investigadora i, si escau, professional i és suficient i disposa de la dedicació adequada per desenvolupar les seves funcions i atendre els estudiants

3.4.1.1 Màster en Estudis Llatinoamericans

a) Departaments i professorat implicats en la docència

El professorat reuneix els requisits de qualificació acadèmica exigits i té experiència docent i investigadora acreditada en els àmbits de la titulació.

El curs 2015/16, van impartir classes en aquest màster un total de 11 docents, 6 dels quals eren professors permanents (catedràtics, titulars i agregats) i 5 no permanents (agregats interins, associats investigadors). El professorat pertanyia als departament d'Història i Arqueologia, de Sociologia i d'Història Econòmica, Institucions, Política i Economia Mundial.

El curs 2017/18, van impartir classes en aquest màster un total de 13 docents, 10 dels quals eren professors permanents (catedràtics, titulars i agregats) i 3 no permanents (agregats interins, associats investigadors). El professorat pertanyia als departament d'Història i Arqueologia, de

Sociologia, de Filologia Hispànica, Teoria de la Literatura i Comunicació, de Llengües i Literatures Modernes i d'Estudis Anglesos i d'Història Econòmica, Institucions, Política i Economia Mundial.

En el cas del Treball Final de Màster, només tutoritzen treballs el professorat amb grau de doctor, que, per a l'any en que s'avalua el màster, resultat ser la totalitat del professorat. L'alumnat del màster escull tutor en funció de la temàtica del seu TFM per tal de garantir un òptim desenvolupament del treball tot i que la selecció del tutor es valida amb la coordinadora del màster. Es valora limitar el nombre màxim de treballs que pot supervisar cadascun dels tutors.

Taula E41. Professorat segons categoria curs 2015-2016

Categoria	PDI	Doctors	%Doctors	TC	%TC	%Acreditat
Catedràtic d'universitat	1	1	100%	1	100%	100%
Professor titular d'universitat	3	3	100%	3	100%	100%
Professor agregat	2	2	100%	5	100%	100%
Professor agregat interí	3	3	100%	3	100%	100%
Professor associat o associat mèdic	1	1	100%	0	0%	100%
Investigador	1	1	100%	0	0%	100%
TOTAL	11	11	100%	10	81,81%	100%

Font: Gabinet Tècnic del Rectorat. Elaboració APQUB.

Taula E41. Professorat segons categoria curs 2017-2018

Categoria	PDI	Doctors	%Doctors	TC	%TC	%Acreditat
Catedràtic d'universitat	1	1	100%	1	100%	100%
Professor titular d'universitat	5	5	100%	5	100%	100%
Professor agregat	4	4	100%	4	100%	100%
Professor agregat interí	1	1	100%	1	100%	100%
Professor associat o associat mèdic	2	2	100%	0	0%	100%
Investigador	0	0	0%	0	0%	0%
TOTAL	13	13	100%	11	84,61%	100%

Font: Gabinet Tècnic del Rectorat. Elaboració APQUB

b) Acompliment de requisits de qualificació i adequació de la dedicació

El professorat reuneix els requisits del nivell de qualificació acadèmica exigits per a la titulació i té experiència docent i investigadora suficient, tal i com pot veure's a les dades de les següents taules:

Taula E42. Hores de docència impartida segons la categoria del professorat curs 2015-2016

Categoria	PDI	Doctors	%Doctors	TC	%TC	Acreditat	%Acreditat
Catedràtic d'universitat	84	84	100%	84	100%	0	0%
Professor titular d'universitat	153	153	100%	153	100%	0	0%
Professor agregat	316	316	100%	316	100%	316	100%
Professor associat o associat mèdic	51	51	100%	0	0%	0	0%
Investigador	32	32	100%	32	100%	0	0%
TOTAL	636	636	100%	585	91,98%	316	49,69%

Font: Gabinet Tècnic del Rectorat. Elaboració APQUB

E43. Percentatge d'hores impartides de docència (HIDA) segons trams

Curs	Trams de recerca			Trams de docència		
	sense	tram no viu	tram viu	sense	tram no viu	tram viu
2015 - 2016	45,13%	1,42%	53,46%	42,30%	44,50%	13,21%

Font: Gabinet Tècnic del Rectorat. Elaboració APQUB.

E40. Nombre de trams per categoria.

Curs 2015-2016			Curs 2017-2018	
Categoria	Sexenis	Quinquenis	Sexenis	Quinquenis
Catedratic d'universitat	7	5	5	7
Professor titular d'universitat	19	8	17	23
Professor agregat	5	2	3	6
Professor agregat interí	1	2	2	1
Professor associat	0	0	0	0
Investigador	0	0	0	0

Font: Facultat de Geografia i Història

La revisió de la informació aportada permet arribar a una sèrie de valoracions sobre la qualificació i l'adequació de la dedicació del professorat:

- ◆ La totalitat de les hores de docència de l'ensenyament són impartides per doctors (el 100,0%). Aquesta dada repercuteix de manera molt positiva en la qualitat de la docència.
- ◆ Durant els dos cursos 2015-16 i 2017-18 la totalitat, menys 1, del professorat permanent té com a mínim un tram d'investigació. Pel que fa als professorat no permanent, cal recordar que no tenen dret a sol·licitar el reconeixement de trams, malgrat puguin posseir els mèrits per obtenir-los.
- ◆ Durant els dos cursos 2015-16 i 2017-18 la totalitat del professorat permanent té com a mínim un tram docent. Pel que fa als professorat no permanent, cal recordar que no tenen dret a sol·licitar el reconeixement de trams, malgrat puguin posseir els mèrits per obtenir-los.
- ◆ La docència que té assignada el professorat s'adequa al seu perfil de formació i de recerca. En tots els casos, l'àrea de coneixement a la que pertanyen els professors es correspon amb les matèries que imparteixen i existeix un vincle estret entre la temàtica de les assignatures i les línies de treball en recerca del professorat.

- ◆ Pel que fa a la dedicació del professorat, s'observa que, a excepció d'un o dos casos i sempre en funció del curs, la totalitat del professorat del màster compta amb dedicació a temps complet. Aquesta situació avala el fet que el professorat disposa de la dedicació adequada per desenvolupar les seves funcions i atendre els estudiants.

c) Valoració de l'adequació del professorat en les assignatures seleccionades

La visió del conjunt de les assignatures del **màster en Estudis Llatinoamericans** es pot detallar amb unes taules que aporten informació sobre el professorat implicat en la docència de les assignatures seleccionades.

Taula E4.4. Característiques assignatures seleccionades curs 2015-2016

	ECTS	Facultat	Matriculats	Grups
Desenvolupament econòmic contemporani d'Amèrica Llatina	5	Economia i Empresa	8	1
Claus per la compensació d'Amèrica	5	Geografia i Història	8	1
L'Estat-Nació a l'Amèrica Llatina Contemporània	5	Geografia i Història	8	1
Treball Fi de Màster	15	Geografia i Història	7	4

Font: Facultat de Geografia i Història

La titulació ha seleccionat 2 assignatures obligatòries, 1 assignatura optativa i el Treball Final de Màster. Durant el curs 2015-2016, aquestes tres assignatures es van impartir entre el Departament d'Història i Arqueologia i el Departament d'Història Econòmica, Institucions, Política i Economia Mundial, oferien un únic grup de cadascuna i van comptar amb una matrícula de 8 estudiants les tres assignatures (obligatòries i optativa) i 7 matriculats la de TFM, fet que evidencia que una part de l'alumnat va optar per cursar l'ensenyament a temps complet.

Taula E4.4. Característiques assignatures seleccionades curs 2017-2018

	ECTS	Facultat	Matriculats	Grups
Desenvolupament econòmic contemporani d'Amèrica Llatina	5	Economia i Empresa	31	1
Claus per la compensació d'Amèrica	5	Geografia i Història	31	1
L'Estat-Nació a l'Amèrica Llatina Contemporània	5	Geografia i Història	26	1
Treball Fi de Màster	15	Geografia i Història	26	12

Font: Facultat de Geografia i Història

Durant el curs 2017-2018, les assignatures han estat impartides entre el Departament d'Història i Arqueologia, el Departament d'Història Econòmica, Institucions, Política i Economia Mundial, el Departament de Filologia Hispànica, Teoria de la Literatura i Comunicació, el Departament de Llengües i Literatures Modernes i d'Estudis Anglesos i el Departament de Sociologia. Han ofert un únic grup de cadascuna, en excepció del TFM, i han comptat amb una matrícula de 31 estudiants de les dues assignatures obligatòries i 26 matriculats en l'assignatura optativa i en el TFM. Un fet que també evidencia que una part de l'alumnat va optar per cursar l'ensenyament a temps complet.

Taula E4.5. Percentatge d'hores impartides de docència (HIDA) (Curs 2015-2016)**MU en Estudis Latinoamericans**

	Permanent	Agregat	Associats doctors	Associats no doctors	Altres	Total
Desenvolupament econòmic contemporani en l'Amèrica Llatina		1				100%
Claus per la compensió d'Amèrica	1					100%
L'Estat-Nació a l'Amèrica Llatina Contemporània	1					100%
Treball de Fi de Màster	1					100%

Font: Facultat de Geografia i Història

Taula E4.5. Percentatge d'hores impartides de docència (HIDA) (Curs 2017-2018)**MU en Estudis Latinoamericans**

	Permanent	Agregat	Associats doctors	Associats no doctors	Altres	Total
Desenvolupament econòmic contemporani en l'Amèrica Llatina		1				100%
Claus per la compensió d'Amèrica	1					100%
L'Estat-Nació a l'Amèrica Llatina Contemporània	1					100%
Treball de Fi de Màster	1					100%

Font: Facultat de Geografia i Història

Pel que fa al professorat encarregat d'impartir de les tres assignatures en ambdós cursos, en dos dels casos es tractava de professorat permanent amb grau de doctor. Es tracta, doncs, d'assignatures que compten amb una correcta planificació i que van ser assumides per professorat en bona part estable i en tots els casos, doctor i amb dedicació completa, fets que contribueixen a garantir l'adequació i disponibilitat per atendre les tasques docents pròpies de la titulació.

Taula: Perfil del professorat responsable de la supervisió de TFM i pràctiques externes

Perfil del profesorado	2015-16	2017-18
Profesorado responsable de la supervisió del TFM	Dra. Meritxell Tous	Dra. Meritxell Tous
Profesorado responsable de la supervisió y evaluaci3n de las pr3cticas externas	Dra. Meritxell Tous	Dra. Pilar Garc3a Jord3n Dra. Nat3lia Moragas

Font: Facultat de Geografia i Història

⇒ [Perfil del professorat responsable del TFM \(Campus Virtual\)](#)

3.4.1.2 La instituci3n ofereix suport i oportunitats per millorar la qualitat de l'activitat docent del professorat

La Facultat de Geografia i Història i la Universitat de Barcelona compten amb diverses línies o programes de suport a la docència i formaci3n del professorat per millorar la seva activitat docent. El document marc "Suport a la docència i formaci3n del professorat", de maig de 2010, recull les línies i els programes de suport per al professorat.

3.4.1.6.1 Oferta de cursos ICE/UB

La [Secció d'Universitat de l'Institut de Ciències de l'Educació \(ICE\)](#) és responsable de programar el **Pla de Formació del Professorat de la UB**, per complir el precepte estatutari que recull com a dret del PDI «tenir accés a la formació permanent, amb la finalitat de garantir la constant millora de la qualitat de la tasca docent i investigadora». Té com a objectiu general impulsar la professionalització del professorat i contribuir a la millora de la qualitat de la docència universitària, a través del disseny, l'organització i la gestió de la formació permanent, i de l'assessorament, la informació i l'assistència tècnica al PDI. La Facultat de Geografia i Història facilita la difusió de la informació dels cursos entre el professorat del centre per mitjà del Butlletí InfoGiH, web del centre, anuncis als monitors informatius i correus personals.

3.4.1.6.2 Pla de formació: programes i activitats de suport

El [Pla de formació del PDI](#) dóna resposta a les necessitats d'actualització de les competències docents lligades al desenvolupament professional del professorat i a les expectatives de la UB de disposar d'una plantilla de professorat qualificada i preparada per assumir els reptes promoguts per l'EEES.

a) Màster en Docència Universitària per a Professorat Novell

Aporta una formació bàsica al professorat novell i becaris amb tasques docents assignades que li permeti desenvolupar el procés de professionalització com a docent universitari.

⇒ [Més informació del Màster en Docència Universitària per a Professorat Novell](#)

b) Formació permanent pròpia de l'ICE

Ofereix una formació per al professorat de la UB de tipus generalista, específica o monotemàtica, en competències docents metodològica, de planificació i gestió de la docència, comunicativa, interpersonal, de treball en equip, d'innovació, oferta general de tallers presencials, semipresencials i en línia; jornades d'intercanvi d'experiències; bones pràctiques docents.

La formació s'ofereix també a demanda dels centres, mitjançant formació i assessorament a facultats i departaments de la UB que plantegen necessitats específiques. Les demandes es canalitzen a través dels Coordinadors de formació de centre. També es porten a terme formacions i assessoraments per atendre a necessitats institucionals, de centre, departaments o grups de recerca.

⇒ [Formació de l'ICE del Professorat \(Campus Virtual\)](#)

⇒ [Més informació de la formació permanent pròpia de l'ICE](#)

c) Formació en tutoria

Oferir formació, recursos i assessorament als coordinadors dels PAT i al professorat tutor, per facilitar-los el seguiment dels estudiants des de la transició secundària-universitat fins a les sortides professionals.

d) Formació en idiomes

Proporcionar recursos i suport al professorat que ja imparteix o es prepara per impartir docència en anglès i millorar les competències en llengua anglesa del nostre professorat. Actualment només s'ofereix llengua anglesa, però està prevista la possibilitat d'oferir formació en altres llengües.

e) Programa de formació en recerca i transferència

S'ofereixen recursos i formació per a la recerca al col·lectiu d'investigadors novells de la UB: personal contractat, becari o tècnic de suport a la recerca, en fase predoctoral o postdoctoral recent.

f) Programa de formació en gestió

S'ofereix formació en tècniques de gestió en l'entorn de la universitari i, per extensió, en educació superior a càrrecs acadèmics i professorat UB amb responsabilitat en gestió acadèmica o en recerca.

g) Portal "Bones pràctiques docents"

Projecte de col·laboració interuniversitari entre l'ICE de la UB i l'IDES de la UAB per a la millora de la qualitat docent. El [portal](#) vol ser un punt de trobada del professorat universitari, per compartir i donar a conèixer bones pràctiques docents que facilitin el desenvolupament d'activitats d'ensenyament i aprenentatge en contextos concrets.

e) Publicacions

- ◆ [Col·lecció Quaderns de Docència Universitària](#), editada conjuntament amb l'Editorial Octaedro, ofereix temes de docència universitària, amb l'objectiu de facilitar l'intercanvi d'experiències i la difusió de bones pràctiques docents del professorat universitari.
- ◆ [Colección Educación Universitaria](#), editada conjuntament amb l'Editorial Octaedro ofereix temes d'actualitat en educació superior.

f) Acreditació i sistema de qualitat

El professorat que segueix els programes de formació de la Secció d'Universitat obté un certificat de l'ICE. Els programes de formació del professorat s'avaluen periòdicament, a través de [l'Agència de Polítiques de Qualitat de la UB, amb el suport del Servei de Qualitat Acadèmica-docent](#).

3.4.1.6.3 Activitats formatives realitzades pel professorat de la Facultat

Si atenem a la naturalesa de les activitats formatives, es poden classificar en funció de quatre grans categories:

- a) Innovació i millora docent
- b) Millora relacional i lingüística
- c) Millora de la recerca i de la gestió
- d) Noves tecnologies

En conjunt, els docents de la Facultat han participat de manera significativa en cursos i activitats formatives relacionades amb la innovació i la millora docent (36,2% de les hores). La segona categoria per importància és la corresponent a noves tecnologies (34%). El fet que aquests grans grups d'activitats siguin els que s'han cursat majoritàriament es pot valorar com a concordant amb el context de canvi dels ensenyaments i per tant, és lògica aquesta intensificació de l'esforç de la formació continuada en l'adaptació a l'EEES i la innovació docent, de la mateixa manera que la generalització de l'ús de la plataforma Moodle (Campus Virtual) ha suposat un esforç en l'adquisició de competències en el nou aplicatiu.

3.5

Estàndard 5: Eficàcia dels sistemes de suport a l'aprenentatge

Estàndard 5: Eficàcia dels sistemes de suport a l'aprenentatge

«La institució disposa de serveis d'orientació i de recursos adequats i eficaços per a l'aprenentatge de l'alumnat»

La Comissió d'Avaluació avalua:

5.1 Que els serveis d'orientació acadèmica suporten adequadament el procés d'aprenentatge i que els serveis d'orientació professional faciliten la incorporació al mercat laboral.

5.2 Que els recursos materials disponibles són adequats al nombre d'estudiants i a les característiques de la titulació.

3.5.1 Els serveis d'orientació acadèmica suporten adequadament el procés d'aprenentatge i els serveis d'orientació professional faciliten la incorporació al mercat laboral

La Facultat de Geografia i Història compta amb un conjunt d'accions adreçades a l'orientació acadèmica als estudiants. El curs 2013/14 es va posar en marxa un Pla d'Acció Tutorial que és una de les claus en el projecte docent del centre, donat que constitueix una peça fonamental en l'acompanyament de l'alumnat de primer curs de graus. El PAT s'articula en un conjunt ampli d'accions específiques que es porten a terme en quatre fases diferenciades del currículum de l'alumnat: a) abans de l'ingrés, b) a la fase inicial dels estudis de grau, c) en la fase final dels estudis de grau i d) accions durant els estudis de postgrau (màster). Les accions d'orientació a l'alumnat tenen com a finalitat última l'atenció als estudiants per tal de facilitar i millorar l'aprenentatge de l'alumnat.

.3.5.1.1 Pla d'Acció Tutorial

El Pla d'Acció Tutorial és una estratègia fonamental en el servei d'orientació i atenció a l'alumnat. En el cas de la Facultat de Geografia i Història, el PAT compta amb alguns antecedents de fa més d'un decenni d'anys, caracteritzats per tractar-se d'iniciatives poc sistematitzades i sense continuïtat temporal. La manca de suport institucional, les reticències de part del professorat que valora aquestes iniciatives de suport a l'alumnat com una certa infantilització de la Universitat, la manca de formació específica dels tutors en els procediments de tutela (més interessats en

ocasions en el reconeixement de la seva dedicació que en el nucli de la tasca a desenvolupa) i l'escassa participació de l'alumnat van determinar el fracàs i un cert descrèdit d'aquesta acció tutorial. No obstant això, les experiències d'èxit en altres centres i l'anàlisi de la situació dels ensenyaments (particularment en matèria d'abandonament precoç en el transcurs del primer curs del període formatiu) han portat novament al Pla d'Acció Tutorial al lloc preferent que ha de tenir com a estratègia més destacada en l'orientació i suport de l'aprenentatge dels estudiants.

El curs 2013/14 s'inicià la implantació el PAT en quatre dels cinc graus del centre: Arqueologia, Geografia, Història i Història de l'Art amb un desplegament relativament ampli que implicava la totalitat dels graus de la Facultat.

Pel que fa als màsters, l'Acció Tutorial es porta d'una manera diferenciada per cada màster, tot i que se segueix un esquema en conjunt d'acord amb el següent procediment:

- ◆ Primera sessió informativa a càrrec del coordinador/a als alumnes acceptats. S'exposen les característiques del màster, sistema de funcionament, avaluació, i sistema de matrícula.
- ◆ Sessió personalitzada amb cada alumne abans de la matrícula, on es revisen les assignatures a matricular i l'orientació específica per a l'alumne d'acord amb les seves circumstàncies personals.
- ◆ Tutoria en línia abans de la matrícula, de manera que el coordinador/a ha de validar la seva matrícula abans que la pugui formalitzar.
- ◆ Al llarg del curs es realitzen un mínim de tres sessions amb el conjunt de la classe per revisar el funcionament del curs.
- ◆ Assignació del tutor del TFM, que actua com a tutor personalitzat per al seguiment acadèmic, a banda de les orientacions i sessions que poden fer-se amb el Coordinador/a del Màster. L'assignació del tutor/a es fa al febrer en el cas dels màsters d'un any i al maig/juny del primer any, en el cas dels màsters de dos anys.

Cal tenir en compte que el nombre d'alumnes del màster facilita aquesta dinàmica. El seguiment tutorial és molt important tenint en compte les característiques de l'alumnat, amb una elevada presència d'alumnes estrangers o procedents d'altres universitats.

⇒ [Document Pla d'Acció Tutorial de la Facultat de Geografia i Història](#)

⇒ [Document d'Indicacions Genèriques d'Acció Tutorial dels màsters](#)

3.5.1.2 Altres accions d'orientació acadèmica

3.5.1.2.1 Servei d'Atenció a l'Estudiant (UB)

El Servei d'Atenció a l'Estudiant (SAE) es va crear amb l'objectiu de generar un espai especialitzat per atendre d'una manera personalitzada el futur alumnat, estudiants, estudiants amb necessitats educatives especials, temporals i interculturals i per facilitar-los la informació, l'orientació, l'assessorament, el suport i l'ajut necessaris durant tot el període d'aprenentatge i procés d'inserció professional, així com, per aconseguir que tots els estudiants puguin conèixer les orientacions generals de la política universitària de la UB.

⇒ [SAE](#)

3.5.1.2.2 Sessions informatives sobre matrícula als estudiants acceptats al Màster

Al mes de juliol s'organitzen sessions informatives sobre els procediments relacionats amb la matrícula i adreçades als estudiants acceptats a cada màster. Aquestes sessions informatives estan organitzades per cada màster i compten amb la participació del Coordinador/a de cada màster, del becari/a tècnic del màster i alguns professors. En el transcurs de les sessions es lliura a l'alumnat el dossier de matrícula, amb la informació pràctica del procés de matriculació i de l'inici del curs.

⇒ [Sessions informatives dels màsters del centre](#)

3.5.1.2.3 Sessions d'acollida als estudiants a l'inici de curs

Cada màster organitza un acte de benvinguda que es fa el primer dia de curs i s'adreça de manera específica per als estudiants nous.

⇒ [Sessions d'acollida](#)

3.5.1.2.4 Sessions informatives del CRAI

El CRAI Biblioteca de Filosofia, Geografia i Història organitza sessions d'acollida destinades als alumnes de nou ingrés. En aquestes sessions s'explica el funcionament de la biblioteca (serveis i equipaments), el fons i la seva distribució, com localitzar els documents al catàleg i altres recursos electrònics, així com, tots els codis i contrasenyes que es necessiten per accedir als serveis: ordinadors, wifi i recursos en línia.

⇒ [Sessions informatives del CRAI](#)

3.5.1.2.5 Accions d'orientació per a la inserció i l'ocupabilitat

Des de la Facultat s'organitzen diverses activitats formatives amb l'objectiu de facilitar la inserció laboral dels estudiants. Fins al curs 2013/14, aquestes activitats fonamentalment consistien en la realització de Jornades d'Orientació Professional. Aquestes jornades s'organitzaven conjuntament amb el Servei d'Atenció a l'Estudiant i s'estructuraven en tres grans blocs: en un taller per a l'elaboració del currículum vitae, a càrrec d'un tècnic d'aquest organisme; una segona part que presentava l'oferta de màsters universitaris i màsters i postgraus propis i, finalment, en un taller sobre les sortides professionals a cadascun dels graus, comptant amb la participació d'egressats del centre que explicaven el seu exercici professional. Malgrat l'interès de la iniciativa, el nombre d'assistents no era molt significatiu. Amb l'objectiu de dinamitzar l'orientació en l'àmbit de l'ocupabilitat, el centre va organitzar diferents tallers de formació en noves tècniques i estratègies en la recerca de feina. Els tallers han comptat amb el suport del Comissionat d'Ocupabilitat de la UB. Alguns s'han realitzat amb personal tècnic del SAE mentre que d'altres s'han organitzat amb experts de Barcelona Activa. Per sort, durant el curs 2017-18 s'ha tornat a engegar el projecte y s'ha realitzat la I Jornada d'ocupabilitat de la Facultat.

- ⇒ [Tallers d'ocupabilitat: "Prepara un bon currículum: marcaràs la diferència!"](#)
- ⇒ [Tallers d'ocupabilitat: "Afronta amb èxit una entrevista de feina!"](#)
- ⇒ [Jornada d'Ocupabilitat de la Facultat \(Curs 2017-18\)](#)

3.5.1.2.6 Sessió informativa sobre pràctiques

En el màster en Estudis Llatinoamericans es fa una sessió informativa sobre el procediment de les pràctiques. Aquestes assignatures tenen un valor acadèmic però també constitueixen un contacte de l'alumnat amb el món laboral i és més, sovint són un primer pas cap a la inserció laboral dels estudiants. La informació relativa a les sessions es comunica a l'alumnat del centre mitjançant el Campus Virtual de la titulació.

3.5.1.2.7 Sessions informatives sobre els programes de mobilitat

Per tal d'incentivar la participació de l'alumnat en els diferents programes de mobilitat, es convoquen diferents sessions informatives. En el transcurs de les sessions, es facilita a l'alumnat informació sobre les possibilitats de mobilitat a nivell estatal i internacional acollint-se a diferents programes.

- ⇒ [Sessió de benvinguda als estudiants internacionals \(2017/18\)](#)
- ⇒ [Sessió informativa sobre els programes de mobilitat internacional \(2018/19\).](#)

3.5.1.2.8 Satisfacció dels estudiants respecte a les accions d'orientació

En general considerem que el grau de satisfacció dels estudiants sobre la informació rebuda abans de la matrícula i durant el primer curs acadèmic és elevat, ja que en els màsters es fa de forma intensa a càrrec del coordinador/a.

3.5.2 Els recursos materials disponibles són adequats al nombre d'estudiants i a les característiques de la titulació

La Facultat de Geografia i Història, en el marc del seu SAIQU, disposa de dos processos dissenyats per garantir la qualitat dels seus serveis i recursos materials. D'una banda, el PEO 110, de gestió i millora dels recursos materials, que estableix la sistemàtica per poder gestionar adequadament els recursos materials necessaris per desenvolupar l'activitat acadèmica i docent. De l'altra, el PEO 120, de gestió i millora dels serveis, que estableix com el centre ha de gestionar i millorar els serveis que té al seu abast, a fi d'aconseguir el suport adequat per al desenvolupament de l'activitat acadèmica i docent.

El centre disposa de recursos materials adequats per a la docència i per a l'aprenentatge dels estudiants així com espais accessoris per al desenvolupament de les seves activitats.

3.5.2.1 Biblioteca / CRAI

3.5.2.1.1 Dades Bàsiques

El CRAI Biblioteca és compartit amb la Facultat de Filosofia i constitueix una unitat fonamental de suport a la docència i a l'aprenentatge de la facultat.

- ◆ Amplitud d'horaris. Es troba obert tots els dies de la setmana: de dilluns a divendres de 8.30h a 20.30h. I els caps de setmana i festius de 10.00h a 20.30h. En períodes d'exàmens (finals de gener, febrer i juny), aquests horaris s'amplien fins a les 6 de la matinada, sent una de les biblioteques de la UB amb major amplitud horària.
- ◆ Espais, instal·lacions i equipaments. Compta amb tres plantes, cadascuna d'elles amb un taulell d'informació i un dipòsit amb els documents que no es troben a la sala. A la planta 1 hi ha 12 sales de treball en grup i a la planta 0 hi ha 4 aules d'ordinadors amb 77 ordinadors amb connexió a Internet. Així mateix, com a la resta de la facultat hi ha wifi en tot l'edifici.

- ◆ Fons. La biblioteca compta amb un ampli fons d'obres de les temàtiques de filosofia, geografia, història, antropologia, història de l'art, arqueologia, cartografia: 267.000 volums de monografies i 4.659 títols de revistes; destaca la seva important cartoteca que conté mapes de totes les disciplines relacionades amb l'àmbit de la geografia. El seu fons està format aproximadament per 16.000 mapes, 9.500 ortofotomapes i 1000 atles de tot el món, especialment de Catalunya i Espanya.

⇒ [Serveis que ofereix el CRAI](#)

3. 5.2.1.2. Valoració dels estudiants sobre els serveis de la biblioteca

Segons es desprèn de l'Informe de resultats de l'enquesta als estudiants sobre serveis, activitats i instal·lacions de la UB (curs 2014/15, 2015/16 i 2016/17), els estudiants fan una valoració general dels serveis de la biblioteca molt positiva, en general per sobre a la mitjana de la UB. Cal destacar a més que hi ha un lleuger increment positiu entre els anys que s'ha procedit a fer l'enquesta: així, per exemple, el 2014/15 la valoració global era de 3,10 passant a 3,14 el 2015/16 i 3,23 el 2016/17. D'altra banda, en la Comissió de biblioteques de la facultat, l'alumnat insisteix en aquesta valoració positiva, queixant-se però del fet que molts estudiants d'altres centres i fins i tot d'altres universitats venen a la nostra biblioteca ja que és una de les que té millor valoració a la UB, tenint en compte les seves instal·lacions, amplitud d'horaris i ubicació al centre de la ciutat. La presència d'altres estudiants resta capacitat a la biblioteca, especialment durant els caps de setmana. Suposa doncs la contradicció que al ser una de les millors biblioteques de la UB té una major ocupació i pressió per l'espai.

Taula E.5.2.1.a Valoració general dels serveis de biblioteca

	Curs 16-17		Curs 15-16		Curs 14-15	
	Mitjana centre	Mitjana UB	Mitjana centre	Mitjana UB	Mitjana centre	Mitjana UB
Valoració global	3.23	3.11	3,14	3,12	3,10	3,08
Espais	3.01	2.94	3,07	3,03	2,97	3,02
Mobiliari	-	-	-	-	2,97	2,95
Condicions ambientals (il·luminació, soroll,...)	2.88	2.76	2,75	2,82	2,69	2,75
Disponibilitat d'ordinadors	2.73	2.63	2,79	2,58	2,48	2,46
Disponibilitat de punts de connexió	2.45	2.53	2,54	2,60	2,37	2,57
Accés als recursos d'informació	3.13	3.06	3,07	3,08	-	-
Disponibilitat Wi-Fi	-	-	-	-	2,40	2,62

Disponibilitat de la bibliografia recomanada	2.75	2.79	2,82	2,80	2,78	2,81
Sales de treball en grup	2.57	2.46	2,53	2,51	2,51	2,49
Disponibilitat de personal per a resoldre dubtes	3.21	3.06	3,12	3,06	3,00	3,00
Informació i difusió dels serveis del CRAI	2.72	2.65	2,89	2,82	2,85	2,79
Formació rebuda pels bibliotecaris	3.23	3.05	3,25	3,11	3,06	3,07
Servei de préstec	3.44	3.25	3,26	3,23	3,21	3,16

Font: Enquesta als estudiants sobre serveis, activitats i instal·lacions de la UB. Edició 2015. Escala de valoració d'1 a 4. Gabinet Tècnic del Rectorat.

5.2.1.3. Dades sobre l'ús de la biblioteca

Les dades següents ens aporten una radiografia de la biblioteca en quant als préstecs, nombre d'usuaris i formació que es desenvolupa. Com pot veure's, la nostra biblioteca presta el 19,24 % del total de la UB, el que és un percentatge molt significatiu i superior al nostre volum d'alumnat. Observi's també el valor de l'ocupació de la biblioteca tant els dies laborables com sobretot els caps de setmana, en la que aplega una mitjana d'un de cada quatre alumnes de la UB.

Una altra dada molt significativa és la formació que es desenvolupa a la biblioteca. Aquesta formació és molt més ampla ja que es procura que tots els alumnes rebin com a mínim una sessió en els seus ensenyaments sobre l'ús i possibilitats del CRAI, incloent els alumnes de màster.

Taula E.5.2.2.b. Préstecs i renovacions per ubicació i tipus de préstec (2016-2017)

Biblioteca	Alumnes de 1r i 2n cicle	Alumnes de 3r cicle	PDI	PAS	CBUC	Altres	TOTAL
Facultat	70.910	24.163	12.276	2.449	5.493	6.016	121.307
Total CRAI	386.760	82.078	75.232	18.229	14.300	20.587	597.186

Taula E.5.2.2.a. Préstecs i renovacions per ubicació i tipus d'usuari (2016-2017)

Font. CRAI-UB. Elaboració: APQUB

Biblioteca	Préstec normal	Préstec restringit	Exclòs préstec	Audiovisual	Bib. recomanada	Bib. rec. cap set.	Portàtil	E-reader	Aparell òptic	Sala treball	SUB-TOTAL Documents	SUB-TOTAL Equipaments	TOTAL
Facultat	87.090	0	971	295	19.804	4	3.385	0	0	10.415	108.164	13.143	121.307
Total CRAI	301.793	845	8.946	2.239	207.847	1.941	27.394	128	7.587	39.306	522.766	74.420	597.186

Font. CRAI-UB. Elaboració: APQUB

Taula E.5.2.2.c. Nombre de visitants (entrades) (2016-2017)

Ubicació	Anual		Mitjana ocupació diària		Dies	
	Global	Dissabtes i festius	Global	Dissabtes i festius	Totals	Dissabtes i festius
Facultat	647.688	151.351	1.872	1.484	346	102
Total CRAI	3.357.281	376.935	13.553	6.252	4.225	343

Font: CRAI-UB. Elaboració: APQUB

Taula 5.2.2.d. Nombre de visitants (entrades) (2016-2017)

	Alumnes de Grau inscrits (1a)	Alumnes de Grau que han fet préstec (1)	Alumnes de 3r cicle inscrits (2a)	Alumnes de 3r cicle han fet préstec (2)
Facultat	3.225	2.009	1.195	766

Font: CRAI-UB. Elaboració: APQUB

Taula E.5.2.2.e. Formació CRAI- Biblioteca (2016-2017)

Formació a mida

Nombre de cursos impartits	Nombre d'hores	Nombre matriculats	Nombre d'assistents reals
3	4	no es matriculen	77

Formació programada

Nombre de cursos impartits	Nombre d'hores	Nombre matriculats	Nombre d'assistents reals
11	19	no es matriculen	39

Formació reglada

Nombre de cursos impartits	Nombre d'hores	Nombre de matriculats	Nombre d'assistents reals
26	39	738	631

Font: CRAI-UB. Elaboració: APQUB

3.5.2.1. Espais

3.5.2.2.1. Dades bàsiques

- ◆ La Facultat disposa d'un total de 32 aules ordinàries de capacitats diferents i pensades per a usos docents diversos, totes elles equipades amb ordinador, videoprojector, amplificador, altaveus i telèfon.
- ◆ Nombre total de places: 2.045
- ◆ Nombre d'aules de menys de 40. Aules: 7
- ◆ Nombre d'aules d'entre 41 i 69. Aules: 12
- ◆ Nombre d'aules de més de 70. Aules: 32
- ◆ Seminaris. Nombre de seminaris: 8. Nombre de places: 280. Tots els seminaris estan equipats amb ordinador, videoprojector i amplificador.
- ◆ Aules i espais especials. La Facultat compta amb tres espais especials: la Sala de Juntes, i compartides amb la Facultat de Filosofia l'Aula Magna (240 places) i la Sala Gran (156 places) totes elles equipades amb ordinador, vídeo-projector, amplificador, altaveus i wifi. La Sala de Juntes està habilitada per la realització de videoconferències. I l'Aula Magna compta amb cabines de traducció simultània.
- ◆ Les Facultats de Geografia i Història i la de Filosofia comparteixen 5 aules d'informàtica a més de les de la biblioteca.
- ◆ Laboratoris. La Facultat compta amb els següents laboratoris equipats per a la recerca de les diferents disciplines:
 - Laboratori d'Arqueologia Medieval. 16 places. Taules especials.
 - Laboratori de Prehistòria. 64 places. Taules especials.
 - Laboratori d'Antropologia. 35 places. Ordinador i equips multimèdia.
 - Taller de Tècniques Artístiques. 50 places. Taules especials i forn.
 - Laboratori de Geografia Física. 35 places. Taules i equips especials.
 - Servei científic-tècnic de gestió i evolució del paisatge. 12 places. Equips especials.
 - Laboratori de cartografia. 12 places. Equips especials.
 - Laboratori de Geografia regional. 12 places. Equips especials.
 - Laboratori de Planejament. 12 places. Equips especials.
 - Laboratori multimèdia. 24 places. Equips multimèdia.
 - Laboratori de Geografia Humana. 12 places. Ordinadors i vídeo-projector.
 - Laboratori d'Història Contemporània i Cinema. 36 places. Televisors, vídeos i vídeo-projectors.
 - Laboratori de Climatologia. 20 places. Ordinadors.
 - Total places laboratoris: 251

- ◆ La Facultat de Geografia i Història compta amb un espai destinat a l'activitat del **màster Música com a Art Interdisciplinària** especialment preparat acústicament per tal de poder desenvolupar-hi activitats que generin so. Disposa d'un piano de cua (Yamaha 180-C), d'un orgue (Blancafort op.1 de 2 registres i mig), d'un teclat electrònic Rolland, així com d'armaris que conserven col·leccions de revistes musicals resultat de donacions de particulars. Els alumnes poden disposar de l'espai prèvia sol·licitud al coordinador per tal de preparar classes i activitats musicals. També s'hi realitzen activitats pràctiques del màster.

⇒ [Enquestes de satisfacció dels serveis de la Universitat de Barcelona](#)

3.5.2.2.2. Valoració de les aules, sales d'estudis i laboratoris

La Facultat disposa també d'enquestes sobre la valoració de les aules, sales d'estudis i laboratoris. Com s'observa en la majoria dels casos, les valoracions estan sobre el 2,5 sobre 4 i comparant-les amb les de la UB estan lleugerament per sobre de la mitjana. Les mitjanes, però, no presenten gaires intervals i no permeten valorar diferències significatives en els diferents espais. En el curs 2016-2017 s'observen valoracions més baixes respecte els altres anys pel què fa a les aules i els laboratoris; segurament per la manca d'espai en grups molt nombrosos.

Taula E.5.2.1.b. Valoració de les aules

	Curs 16-17		Curs 15-16		Curs 14-15	
	Mitjana centre	Mitjana UB	Mitjana centre	Mitjana UB	Mitjana centre	Mitjana UB
Espai disponible	-	-	2,52	2,54	2,36	2,53
Qualitat i adequació del mobiliari	-	-	2,34	2,11	2,19	2,17
Qualitat de les instal·lacions	-	-	2,39	2,33	2,34	2,34
Recursos docents	-	-	2,50	2,58	2,52	2,61
Valoració global	2.38	2.22	2,56	2,41	2,40	2,42

Font: Enquesta als estudiants sobre serveis, activitats i instal·lacions de la UB. Escala de valoració d'1 a 4. Gabinet Tècnic del Rectorat.

Taula E.5.2.1.c. Valoració de les aules informàtica

	Curs 16-17		Curs 15-16		Curs 14-15	
	Mitjana centre	Mitjana UB	Mitjana centre	Mitjana UB	Mitjana centre	Mitjana UB
Espai disponible	-	-	2,62	2,58	2,38	2,53
Qualitat de les instal·lacions	-	-	2,50	2,60	2,36	2,59
Recursos	-	-	2,62	2,64	2,41	2,62
Valoració global	2,69	2,59	2,67	2,70	2,49	2,67

Font: Enquesta als estudiants sobre serveis, activitats i instal·lacions de la UB. Escala de valoració d'1 a 4. Gabinet Tècnic del Rectorat.

Taula E.5.2.1.d. Valoració de les sales d'estudi

	Curs 16-17		Curs 15-16		Curs 14-15	
	Mitjana centre	Mitjana UB	Mitjana centre	Mitjana UB	Mitjana centre	Mitjana UB
Qualitat de les instal·lacions	2,65	2,55	2,56	2,59	2,47	2,58
Horari			2,82	2,66	2,68	2,64
Disponibilitat de llocs per a l'estudi			2,46	2,38	2,30	2,35

Font: Enquesta als estudiants sobre serveis, activitats i instal·lacions de la UB. Escala de valoració d'1 a 4. Gabinet Tècnic del Rectorat.

Taula E.5.2.1.c. Valoració dels laboratoris

	Curs 16-17		Curs 15-16		Curs 14-15	
	Mitjana centre	Mitjana UB	Mitjana centre	Mitjana UB	Mitjana centre	Mitjana UB
Espai disponible	-	-	2,21	2,62	2,38	2,61
Qualitat de les instal·lacions	-	-	2,57	2,63	2,53	2,64
Recursos	-	-	2,55	2,58	2,48	2,57
Valoració global	2,39	2,43	2,56	2,74	2,55	2,73

Font: Enquesta als estudiants sobre serveis, activitats i instal·lacions de la UB. Escala de valoració d'1 a 4. Gabinet Tècnic del Rectorat.

3.5.3 Recapitulació

Taula E.5.3. Contingut de l'eficàcia dels sistemes de suport a l'aprenentatge.

DIMENSIÓ	CONTINGUTS	FORMA DE COMPLIMENT	DISPONIBILITAT
Accions d'orientació i recursos adequats per a l'aprenentatge	Pla d'Acció Tutorial per a màsters	Instruccions generals	✓
	Serveis d'Atenció a l'Estudiant	Servei de la UB	✓
	Procés d'informació prèvia a la matrícula	Informació a càrrec de cada màster. Sessió en grup i tutoria personalitzada abans de cada matrícula	✓
	Sessions informatives del CRAI	Sessions al CRAI	✓
	Accions d'orientació per a la inserció i ocupabilitat	Sessions impulsades per la Facultat	✓
	Sessions informatives sobre pràctiques	Sessió informativa i tutories a càrrec del màster	✓
Recursos materials disponibles adequats a les característiques de la titulació	Biblioteca / CRAI: serveis	Bona infraestructura, serveis adequats	✓
	Biblioteca/CRAI: valoració	Bona valoració per part dels usuaris	✓
	Espais de la Facultat	Existència d'aules, seminaris, espais informàtics, laboratoris i d'altres espais	✓
	Espais de la Facultat: valoració	Bona valoració per part dels usuaris	✓

- ⇒ [PEQ 010. Desplegament de la política i els objectius de qualitat al centre](#)
- ⇒ [PEQ 011. Revisió del sistema d'assegurament intern de la qualitat \(SAIQU\)](#)
- ⇒ [PEQ 020. Gestió dels programes formatius en el marc de la Verificació, Seguiment, Modificació i Acreditació \(VSMA\)](#)
- ⇒ [PEQ 100. Gestió de queixes, reclamacions i suggeriments](#)
- ⇒ [PEQ 110. Gestió i millora dels recursos materials](#)
- ⇒ [PEQ 120. Gestió i millora dels serveis](#)
- ⇒ [PEQ 130. Anàlisi dels resultats](#)

3.6

Estàndard 6: Qualitat dels resultats dels programes formatius

Estàndard 6: Qualitat dels resultats dels programes formatius

«Les activitats de formació i d'avaluació són coherents amb el perfil de formació de la titulació. Els resultats d'aquests processos són adequats tant pel que fa als assoliments acadèmics, que es corresponen amb el nivell del MECES de la titulació, com pel que fa als indicadors acadèmics, de satisfacció i laborals.»

La Comissió d'Avaluació avalua:

6.1 Que els resultats de l'aprenentatge assolits es corresponen amb els objectius formatius pretesos i amb el nivell del MECES de la titulació

6.2 Que les activitats formatives, la metodologia docent i el sistema d'avaluació són adequats i pertinents per garantir l'assoliment dels resultats de l'aprenentatge previstos.

6.3 Que els valors dels indicadors acadèmics són adequats per a les característiques de la titulació.

6.4 Que els valors dels indicadors d'inserció laboral són adequats per a les característiques de la titulació.

3.6.o Funcionament acadèmic-docent de la Facultat de Geografia i Història

3.6.o.1 Organització acadèmica dels ensenyaments

3.6.o.1.1 Regulació

Per contextualitzar els resultats dels programes formatius de les titulacions de la Facultat cal tenir en compte l'organització i funcionament acadèmic-docent del centre. Durant els darrers anys i, particularment, des de la implantació de les noves titulacions de grau i màster, l'acció acadèmic-docent ha avançat cap a una major coordinació dels ensenyaments i cap a un projecte docent de centre millor articulat que en etapes precedents. L'adaptació al nou marc de l'Espai Europeu d'Ensenyament Superior va representar un repte no menor, ja que les noves titulacions havien d'assegurar una docència adreçada a l'assoliment d'una sèrie de competències fixades per les memòries de verificació, amb garanties d'oferir continguts d'alt nivell, com correspon a una titulació d'educació superior seguint el MECES.

La docència dels graus i dels màsters universitaris que s'imparteixen actualment a la Facultat de Geografia i Història es troba regulada per les directrius i indicacions que estableixen

respectivament els Consells d'Estudis i les Comissions de Coordinació de cada màster, i per al conjunt de la Facultat la Comissió Acadèmica de graus, la Comissió Acadèmica de màsters i la Junta de Facultat.

⇒ [Directrius per a l'organització acadèmic-docent de la Universitat de Barcelona](#)

Docència i dedicació de l'alumnat.

La docència en els plans d'estudis, tant de graus com de màsters s'organitza **en matèries, formades d'assignatures que tenen, a la vegada, una equivalència en crèdits ECTS**. Cada crèdit ECTS suposa una dedicació de l'estudiant de 25 hores. Les assignatures de grau del centre tenen assignatures de 6, 9 i 12 crèdits, mentre que les dels màsters s'organitza en assignatures de 5 crèdits (en alguns casos, assignatures de 20, 15 i 10 crèdits per assignatures específiques com el TFM i les pràctiques).

Per tal d'establir l'equivalència de la **dedicació de l'alumnat**, la normativa marca que un terç de la dedicació ha de ser docència presencial, un segon terç correspondria a treball dirigit i tutories i, finalment, el darrer terç es destina a treball autònom. Aquesta distribució tripartida es manté pràcticament en totes les assignatures, amb excepcions com les assignatures de planificació singular (TFM, pràctiques externes).

Les classes s'organitzen en base a dos semestres: un primer que va del setembre al gener, i un segon que va del febrer al juny. Al febrer i juny hi ha el període d'avaluació.

Tot i que hi ha diversitat en les assignatures dels diferents màsters en funció de si l'assignatura és més teòrica, teòrica-pràctica o pràctica, l'esquema general que es segueix és el següent per a una assignatura de 5 crèdits:

Taula E.6.o.1.HA Esquema tipus de la dedicació d'una assignatura de 5 crèdits. Màster en Estudis Llatinoamericans curs 2015-16

Concepte	Hores setmanals	Altres hores	Total hores
Classes presencials teòriques o teòrico-pràctiques	3 hores setmanals x 14 setmanes = 42 hores		42 h.
Seminaris, tallers, pràctiques o visites (en funció de l'assignatura)		8 hores distribuïdes al llarg del semestre	8 h.
Treball dirigit i tutories		35 hores	35 h.
Treball autònom		40 hores	40 h.
Total			125 h.

Font: Facultat de Geografia i Història

Taula E.6.o.2 .HA Esquema tipus de la dedicació d'una assignatura de 5 crèdits. Màster en Estudis Latinoamericans curs 2017-18

Concepte	Hores setmanals	Altres hores	Total hores
Classes presencials teòriques o teòrico-pràctiques	4 hores setmanals x 12 setmanes = 48 hores		48 h.
Seminaris, tallers, pràctiques o visites (en funció de l'assignatura)		2 hores distribuïdes al llarg del semestre	2 h.
Treball dirigit i tutories		35 hores	35 h.
Treball autònom		40 hores	40 h.
Total			125 h.

Font: Facultat de Geografia i Història

Taula E.6.o.2. Calendari acadèmic curs 2015-2016

FACULTAT DE GEOGRAFIA I HISTÒRIA

Docència	Període d'Avaluació	No lectiu	Festius
SEMESTRE 1: Del 17 de setembre de 2015 al 20 de gener de 2016	Avaluació única. Semestre 1: del 21 al 29 de gener de 2016 Reavaluació semestre 1: 8 i 11 de març de 2016	Nadal: del 23 de desembre de 2015 al 6 de gener de 2016	
SEMESTRE 2: Del 8 de febrer al 3 de juny de 2016	Avaluació única. Semestre 2: del 6 al 17 de juny de 2016 Reavaluació semestre 2: 12 i 14 de juliol de 2016 Avaluació Treball Final de Grau: del 27 de juny a l'1 de juliol de 2016 i del 12 al 23 de setembre de 2016	Setmana Santa: del 21 al 28 de març de 2016	

PRIMER SEMESTRE

SETEMBRE - 2015							
Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge	
	1	2	3	4	5	6	
7	8	9	10	11	12	13	
14	15	16	17	18	19	20	
21	22	23	24	25	26	27	
28	29	30					

24 - La Mercè - Festiu Local

OCTUBRE - 2015							
Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge	
			1	2	3	4	
5	6	7	8	9	10	11	
12	13	14	15	16	17	18	
19	20	21	22	23	24	25	
26	27	28	29	30	31		

12 d'octubre - Festiu

CALENDARI ACADÈMIC DE GRAUS I MÀSTERS UNIVERSITÀRIAS 2015-16

NOVEMBRE - 2015						
Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

DESEMBRE - 2015						
Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

7 de desembre - Pont

8 de desembre - Festiu

GENER - 2016						
Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

6 de gener - Festiu

SEGON SEMESTRE

FEBRER - 2016						
Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29						

MARÇ - 2016						
Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

ABRIL - 2016						
Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

MAIG - 2016						
Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

16 de maig - Festiu

JUNY - 2016						
Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

JULIOL - 2016						
Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
26	27	28	29	30	31	

Docència	Període d'Avaluació	Reavaluació	No lectiu	Festius
SEMESTRE 1: Del 12 de setembre de 2017 al 30 de gener de 2018	Avaluació única. Semestre 1: del 17 al 30 de gener de 2018 (dins del període de docència)	Reavaluació semestre 1: 14 i 16 de març de 2018	Nadal: del 23 de desembre de 2017 al 7 de gener de 2018	
SEMESTRE 2: Del 5 de febrer a l'15 de juny de 2018	Avaluació única. Semestre 2: del 4 al 15 de juny de 2018 (dins del període de docència)	Reavaluació semestre 2: 9 i 11 de juliol de 2018	Setmana Santa: del 26 de març al 2 d'abril de 2018	

PRIMER SEMESTRE

SETEMBRE - 2017						
Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

11 i 25 de setembre - Festiu

OCTUBRE - 2017						
Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

12 d'octubre - Festiu

NOVEMBRE - 2017						
Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

1 de novembre - Festiu

DESEMBRE - 2017						
Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

6 i 8 de desembre - Festiu

7 de desembre - No lectiu

21 de desembre - No lectiu segons la Resolució del rector de data 13 de novembre

GENER - 2018						
Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29		31				

SEGON SEMESTRE

FEBRER - 2018						
Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28				

MARÇ - 2018						
Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

14 i 16 - Reavaluació

ABRIL - 2018						
Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

23 i 30 d'abril - No lectiu

MAIG - 2018						
Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

1 i 21 de maig - Festiu

JUNY - 2018						
Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

JULIOL - 2018						
Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

9 i 11 de juliol - Reavaluació

⇒ [Calendari acadèmic 2015/16](#)⇒ [Calendari acadèmic 2017/18](#)

3.6.o.1.2 Plans docents i programació de les assignatures

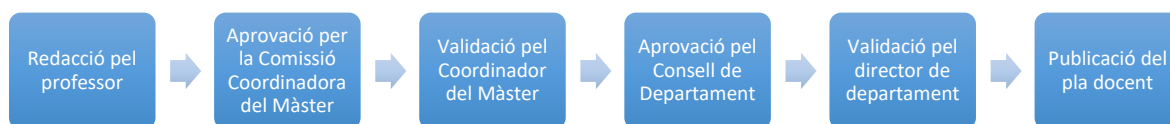
El document que reflecteix totes les especificacions de les assignatures (competències, objectius, continguts, distribució d'hores i activitats formatives, metodologies docents i sistemes d'avaluació) són els plans docents. Cada assignatura compta amb un pla docent que elabora un professor responsable de coordinar el professorat implicat en la impartició de l'assignatura.

Seguint les indicacions de la comissió acadèmica de graus i de màster, **els coordinadors de les assignatures dissenyen els plans docents** de les assignatures, que contempnen diferents activitats formatives. Les més emprades per les titulacions del centre, d'acord amb la previsió de les memòries de verificació són les següents: teoria, teòrico-pràctica, seminari, pràctiques d'ordinador, de laboratori, orals comunicatives, pràctiques externes, sortides culturals i sortides de camp. En alguns casos, i en funció del nombre d'alumnes matriculats en el grup, es desdoblen les activitats pràctiques per tal d'afavorir el procés d'aprenentatge de l'alumnat. En el cas dels màsters, donat que el nombre d'alumnes per assignatura és més baix, normalment no cal introduir desdoblaments.

Els plans docents contenen informació sobre el nombre de crèdits, el nombre d'hores presencials (teòriques, seminaris, tallers, pràctiques, etc.), les competències de l'assignatura, el temari, la bibliografia, la forma d'avaluació, el calendari i la llengua d'impartició de l'assignatura. La seva informació és vinculant (no pot variar-se al llarg del curs) i després de la seva elaboració pel

professor d'acord amb les directrius acadèmic-docents són aprovades per la Comissió de Coordinació Acadèmica del màster i pel Consell del departament del professor implicat.

Quadre E.6.o.3. Procés d'elaboració i publicació dels plans d'estudis

⇒ [Normativa reguladora dels plans docents de les assignatures i de l'avaluació i les qualificacions dels aprenentatges](#)

En el cas dels màsters, com que el **nombre d'alumnes** de nou ingrés varia, tal com s'ha assenyalat en l'estàndard 1, el nombre de places ofertades és també variable, oscil·lant entre 10 i 45 per a les assignatures obligatòries i entre 5 i 30 per a les optatives. Actualment cap màster ofereix un desdoblament de les assignatures, totes s'ofereixen en un grup únic. Com a resultat d'aquests valors, s'organitza la docència en un nombre de grups que contempla una ràtio d'alumnes/professor adequada i que segueix les directrius de planificació acadèmic-docent aprovades per la Comissió Acadèmica del Consell de Govern.

L'oferta de les assignatures de màster es fa a la tarda, perquè s'ha constatat que en aquest horari es pot compatibilitzar millor l'assistència per als alumnes que treballen i perquè, d'altra banda, hi ha una major disponibilitat d'aulari (al matí ocupat per graus). Tot i així, alguns màsters tenen assignatures que ocupen algunes franges al matí per a algunes classes concretes, especialment per a les sortides. Les franges horàries utilitzades generalment són de 15 a 17 hores, de 17:15 a 19:15 i de 19:30 a 21:30 hores. Les classes teòriques o teòrico-pràctiques tenen una durada de 2 hores, mentre que els tallers, seminaris, classes pràctiques tenen una durada variable en funció de la seva tipologia entre 2 i 4 hores.

En els màsters, l'alumnat pot compatibilitzar un treball remunerat amb els estudis, ja que, la normativa de permanència possibilita una matrícula entre 20 i 60 crèdits per curs acadèmic.

3.6.o.1.3 Avaluació

Pel que fa a l'**avaluació**, el centre segueix les indicacions de la normativa reguladora en matèria d'avaluació de la Universitat de Barcelona, en virtut de la qual s'estableix que l'avaluació és continuada com a norma general, a excepció de l'alumnat que sol·liciti avaluació única dins dels terminis fixats i amb els procediments establerts per les comissions acadèmiques del centre.

L'**avaluació continuada** contempla la realització de diferents proves i/o el lliurament de treballs i activitats proposades pel professorat en el pla docent de l'assignatura. Cap de les proves, exercicis o treballs –denominats evidències d'avaluació– pot tenir un pes superior al 60% de la qualificació global de l'assignatura. Tots els grups de la mateixa assignatura comparteixen un pla

docent que fixa el sistema d'avaluació de la mateixa i, per tant, han de tenir una ponderació de les evidències d'avaluació.

El pla docent de l'assignatura defineix també de manera explícita les evidències d'avaluació que caldrà lliurar o la prova que caldrà fer per tal de superar l'**avaluació única**. L'alumnat que no hagi superat una assignatura en l'avaluació ordinària (sigui continuada o bé única) té dret a presentar-se a **reavaluació**, on cal aportar les evidències o fer les proves especificades en el pla docent de cadascuna de les assignatures. El procediment de la reavaluació és un mecanisme incorporat a la normativa reguladora de l'avaluació que preveu una revisió de la qualificació a partir d'una aportació de noves evidències d'avaluació. Per acord de la Comissió Acadèmica de graus i de màster del centre, el sistema d'avaluació de la reavaluació serà el mateix que s'estableixi per a l'avaluació única. La reavaluació del primer semestre té lloc al mes de març i la reavaluació del segon semestre es planifica a mitjans del mes de juliol, tal com queda reflectit en el calendari acadèmic aprovat cada curs en Junta de Facultat.

Els instruments d'avaluació previstos per les diferents assignatures queden estipulats també en els plans docents de les assignatures. En funció dels continguts i tipologia de les assignatures s'estableixen diferents proves, activitats i treballs avaluable. Malgrat un punt de partida caracteritzat per una certa indefinició, en els dos darrers anys s'ha fet un esforç considerable a nivell de centre per tal d'especificar en els respectius plans docents de les assignatures tant el pes ponderat de cada evidència d'avaluació com la seva naturalesa (examen, treball, exercicis pràctics, memòria de sortida de camp, ressenya, etc.).

Les assignatures de planificació singular, és a dir, el Treball Final de Màster i les Pràctiques externes, tenen una estructura i sistema d'avaluació diferenciat del comú de les assignatures de màster.

3.6.o.1.4 El Treball Final de Màster compta amb dimensions diferenciades segons la titulació que es tracti. Per tal de garantir un funcionament organitzat i ordenat de l'assignatura, la Facultat va regular un procediment comú amb una normativa i un protocol de TFM que contemplen diferents aspectes organitzatius. Tota la informació del TFM es troba recollida als webs dels màsters.

Cada ensenyament fixa els blocs temàtics que ofereix com a línies de treball, d'acord amb la seva programació i tutors disponibles. En el cas d'aquest Màster, en el transcurs del primer semestre s'assigna un tutor/a que li farà el seguiment.

El protocol de TFM fixa el desplegament de l'assignatura i marca una sèrie de fites que permeten evidenciar el seguiment del treball fet per l'alumnat. També estableix el sistema d'avaluació, que és comú per a tots els màsters del centre i que es comenten més detalladament en altres apartats d'aquest estàndard 6.

A banda d'algunes indicacions comunes, en el cas de Treball Final de Màster, cadascun dels màsters compta amb un reglament d'ordre intern que ha elaborat i aprovat la seva comissió coordinadora de màster. En els màsters, els sistemes d'assignació de tutors els determina també la comissió responsable dels mateixos, que tria també la comissió avaluadora de cadascun dels treballs presentats.

- ⇒ [Informació del TFM del màster](#)
- ⇒ [Guia del TFM del màster \(2017-2018\)](#)
- ⇒ [Normativa de TFM de la Universitat de Barcelona](#)

3.6.0.1.5 Pràctiques externes

Les pràctiques externes, per la seva banda, també es troben regulades a nivell de centre mitjançant una normativa que regula les seves característiques pròpies.

Les pràctiques externes en aquest màster son una assignatura de caràcter optatiu i es cursen amb reconeixement de crèdits (5 crèdits). La gestió de les mateixes ha variat i durant el curs 2015-16 ho va fer la pròpia coordinadora acadèmica del Màster. Per al curs 2017-18 s'han incorporat dues coordinadores de pràctiques que fan les mateixes funcions que en el curs anterior.

- ⇒ [Normativa de pràctiques acadèmiques externes de la Universitat de Barcelona](#)
- ⇒ [Protocol de pràctiques externes de la Facultat de Geografia i Història](#)
- ⇒ [Ocupabilitat a la Facultat de Geografia i Història](#)

L'avaluació de l'assignatura es basa en una memòria que l'alumne ha de lliurar al tutor acadèmic. El tutor acadèmic avalua l'assignatura tenint en compte aquesta memòria però també el seu propi informe de seguiment de l'activitat desenvolupada per l'alumne i un informe realitzat pel tutor de pràctiques a l'empresa (sobre el grau d'acompliment de l'alumnat). Tal com les assignatures de TFM, les pràctiques externes possibiliten que l'alumnat pugui presentar les seves evidències d'avaluació al setembre, si les pràctiques de segon semestre es desenvolupen també durant el període estival.

3.6.1 Estàndards 6.1 i 6.2 Els resultats de l'aprenentatge assolits es corresponen amb els objectius formatius pretesos i amb el nivell del MECES de la titulació. Les activitats formatives, la metodologia docent i el sistema d'avaluació són adequats i pertinents per garantir l'assoliment dels resultats de l'aprenentatge previstos

3.6.1.1 Compliment dels estàndards, metodologia d'anàlisi i evidències aportades

De l'anàlisi de les evidències i de les informacions que disposa el CAI, se'n desprèn que els resultats de l'aprenentatge assolits es corresponen amb els objectius formatius pretesos i amb el nivell del MECES de la titulació i que alhora les activitats formatives, la metodologia docent i el sistema d'avaluació són adequats i pertinents per garantir l'assoliment dels resultats de l'aprenentatge previstos. Per donar resposta a aquest estàndard, el CAI ha analitzat les activitats de formació i d'avaluació del màster en Estudis Llatinoamericans així com els resultats d'aquests processos. Com a evidències, s'analitza específicament una selecció d'assignatures representatives dels diferents cursos i àrees del pla d'estudis d'aquest, aportant informació sobre els resultats d'aprenentatge, activitats de formació i sistemes d'avaluació. S'aporta també una mostra pertinent de les execucions dels estudiants de les assignatures seleccionades.

Els resultats de tota aquesta anàlisi es mostra, aportant diferents taules i resultats (E.6.1, E.6.2 i E.6.3) que evidencien la coherència entre les activitats formatives, els sistemes d'avaluació i assoliment i la certificació de competències de les assignatures escollides. Els resultats han estat sintetitzats en aquest informe. Tot i que no es disposa de cap enquesta amb dades de satisfacció/valoració dels graduats/titulats de l'any 2016 ni, evidentment, de l'actual, s'ofereixen algunes pistes. També s'indiquen les dades (Taula E.6.6) d'una enquesta de "Satisfacció del professorat".

Les assignatures han estat triades en funció de la seva representativitat i significació en el Màster, incloent tres tipus d'assignatures:

- 1 Dues assignatures obligatòries que, dins del màster, tenen un caràcter rellevant.
- 2 Una assignatura optativa que, a l'igual que la darrera, presenta un caràcter rellevant.
- 3 Assignatura "Treball final de Màster" (TFM), en tots els casos, donada la importància i transversalitat d'aquesta assignatura per al conjunt del màster.

En funció d'això, les assignatures triades són les següents:

Taula E.6.o.4. Assignatures analitzades en l'estàndard 6

	Semestre	Crèdits ECTS	Tipologia
ESTUDIS LLATINOAMERICANS (60 crèdits, 1 any) (CURS 2015-16)			
Desenvolupament econòmic contemporani d'Amèrica Llatina	2	5	Obligatòria
Claus per a la Comprensió d'Amèrica	1	5	Obligatòria
L'Estat-Nació a l'Amèrica Llatina contemporània	2	5	Optativa
Treball Final de Màster	2	15	Obligatòria

ESTUDIS LLATINOAMERICANS (60 crèdits, 1 any) (CURS 2017-18)

Desenvolupament econòmic contemporani d'Amèrica Llatina	1	5	Obligatòria
Claus per a la Comprensió d'Amèrica	1	5	Obligatòria
L'Estat-Nació a l'Amèrica Llatina contemporània	2	5	Optativa
Treball Final de Màster	2	15	Obligatòria

Font: Facultat de Geografia i Història

A través de l'enllaç següent es pot accedir a les evidències analitzades, així com al recull de les mostres de les execucions de l'alumnat. Algunes d'aquestes, en suport paper, es posaran a disposició del CAE durant la visita.

⇒ [Evidències de les assignatures seleccionades](#)

3.6.1.2 Màster en Estudis Llatinoamericans

Presentació

El màster en Estudis Llatinoamericans de la UB va començar a impartir-se el curs 2008/09, com un màster interuniversitari en el que participaven la Universitat Pompeu Fabra i la Universitat Autònoma de Barcelona. A partir d'una nova memòria de verificació (2014), la titulació pateix una remodelació substancial al passar de ser màster interuniversitari a un d'interfacultatiu. El primer curs d'implantació (2015-2016) el màster ja té el format actual de 60 crèdits ECTS (25 crèdits d'assignatures obligatòries, 20 crèdits d'assignatures optatives i 15 crèdits de TFM).

L'objectiu del Màster en Estudis Llatinoamericans és la formació d'estudiants en el coneixement de l'Amèrica Llatina i l'apropament a les seves realitats, amb èmfasi en el seu desenvolupament històric: institucions socials, econòmiques, polítiques i culturals llatinoamericanes. Està plantejat perquè l'alumnat s'especialitzi en el coneixement de marcs teòrics i metodològics avançats per l'obtenció d'aquest coneixement.

El desenvolupament de les matèries que s'imparteixen contribueixen a assolir també els objectius específics del màster:

- Especialització en el disseny de projectes de recerca i / o acció professional relatives a l'Amèrica Llatina.
- Especialització en metodologies per la difusió i / o docència de continguts relatius a les realitats llatinoamericanes.
- Transmissió d'eines pel desenvolupament professional en: comunicació, educació, ONGs, cooperació internacional i polítiques públiques.

El Màster d'Estudis Llatinoamericans està destinat a graduats interessats en formar-se com a especialistes en el coneixement avançat del passat i present llatinoamericà, professionals en activitats vinculades a l'Amèrica Llatina en els àmbits de: docència, anàlisi econòmica, social, política i cultural, la comunicació, les Organitzacions no Governamentals i la recerca històrica i actual.

El Màster pretén possibilitar una formació al final de la qual els estudiants, un cop obtingut el títol del Màster corresponent, podran accedir a:

- a. Estudis de Doctorat.
- b. L'actuació professional a entitats i institucions públiques i privades europees i / o de l'Amèrica Llatina en els àmbits referits.
- c. Actuació experta i consultora en els àmbits referits, especialment dins la cooperació internacional

3.6.1.2.1 Assignatures seleccionades

Per avaluar l'estàndard 6 s'ha escollit dues assignatures obligatòries i una d'optativa que cobreixen, junt amb el Treball Final de Màster, la majoria de competències que ha d'adquirir l'alumnat del màster al llarg dels seus estudis (taula E.6.o.4.). Considerem, per les seves característiques i la seva situació al llarg del màster, que s'han triat quatre assignatures prou representatives i diverses. Les tres primeres són unes assignatures substancials en la formació del màster i la quarta és el TFM.

Les assignatures escollides són:

1. **Desenvolupament econòmic contemporani d'Amèrica Llatina:** 5 crèdits ECTS. Obligatòria. Durant el curs 2015-16 es va impartir durant el segon quadrimestre però, degut a les modificacions de millora implementades al curs 2017-18 totes les obligatòries (base fonamental per a la realització de les assignatures optatives) es van traslladar al primer quadrimestre.. L'objectiu d'aquesta assignatura es l'anàlisi de les causes i condicions que han provocat l'endarreriment econòmic de la regió llatinoamericana sota una perspectiva històrica a llarg termini. El curs cobreix el període que s'estén des de la independència, a inicis del segle XIX, fins a l'actualitat, seguint un enfoc temàtic de llarg termini.
2. **Claus per a la Comprensió d'Amèrica:** 5 crèdits ECTS. Obligatòria. Durant els dos cursos s'ha impartit en el primer quadrimestre.. L'objectiu d'aquesta assignatura es proporcionar

a l'estudiat les eines teòriques i metodològiques relatives a la història d'Amèrica des del període pre-colombí fins a l'actualitat. Al llarg del curs es tracten els principals aspectes de la història econòmica, social, política i cultural de les societats americanes.

3. **"L'Estat-Nació a l'Amèrica Llatina contemporània"**. 5 crèdits ECTS. Optativa. Durant els dos cursos s'ha impartit al segon quadrimestre. Correspon a la matèria Amèrica en la seva història (amb un total de 10 crèdits ECTS). Aborda les particularitats del desenvolupament de l'Estat-Nació a Amèrica analitzant les principals revisions, problemes i replantejaments més actuals.
4. **"Treball Final de Màster"**. 15 crèdits ECTS. S'imparteix al segon semestre, si bé els alumnes poden començar a fer-la en el primer. El TFM consisteix en un treball individual de recerca dirigit per un tutor o tutora.

3.6.1.2.2 Competències de les assignatures seleccionades

En els plans docents de les assignatures seleccionades figuren un seguit de competències, i totes elles havien estat explicitades a la Memòria. Entre les assignatures escollides es contemplen la majoria de les competències, ja siguin les bàsiques (comunes a tots els màsters de la UB), generals i específiques. El màster compta amb un total de cinc competències bàsiques, set de generals i catorze d'específiques.

Taula E.6.1. EL Competències de les assignatures seleccionades.

a) Llista de competències de la titulació (perfil de formació)
<p>Competències bàsiques</p> <p>CB6. Capacitat per adquirir i comprendre coneixements que aportin una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i l'aplicació d'idees, sovint en un context de recerca</p> <p>CB7. Capacitat per saber aplicar els coneixements adquirits i per resoldre problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb l'àrea d'estudis.</p> <p>CB8. Capacitat per integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'informació que, tot i ser incompleta o limitada, inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.</p> <p>CB9. Capacitat per saber comunicar les seves conclusions, i els coneixements i raons últimes que les sustenten, a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.</p> <p>CB10. Capacitat per desenvolupar habilitats d'aprenentatge per continuar estudiant d'una manera que ha de ser, en bona mesura, autodirigida o autònoma.</p> <p>Competències generals/transversals</p> <p>CG1. Adquisició de les habilitats necessàries per expressar-se correctament en públic.</p> <p>CG2. Adquisició de pensament propi a partir d'anàlisi i comprensió de fonts i bibliografia.</p>

CG3. Ús adequat de la informació d'acord als objectius previstos per l'estudiant en els àmbits propis de la titulació.

CG4. Aprenentatge del treball en equip.

CG5. Aprenentatge del necessari rigor, honestedat i qualitat de la feina en el desenvolupament del treball científic.

CG6. Adquisició del risc i coratge per proposar solucions novedoses i originals als problemes plantejats en els àmbits disciplinaris inclosos en el Màster.

CG7. Desenvolupar aportacions originals en el context de la investigació avançada i /o l'aplicació professional.

Competències específiques

CE1. Utilització de les principals categories teòriques i metodològiques relatives a la temàtica abordada a la titulació.

CE2. Adquirir coneixement dels principals repositoris documentals útils i necessaris per a la (re)construcció de la història social, política, econòmica, cultural de l'Amèrica Llatina.

CE3. Desenvolupar capacitat de recerca, buidat, anàlisi, elaboració, presentació i defensa de les temàtiques contingudes en l'àmbit de la titulació.

CE4. Desenvolupar capacitat de crítica dels principals corrents historiogràfics, socioeconòmics, culturals dels àmbits científics propis de la titulació.

CE5. Adquirir capacitat de crítica dels textos literaris dins l'àmbit llatinoamericà.

CE6. Adquirir coneixement avançat de les eines útils per l'anàlisi i la interpretació de les estructures socioeconòmiques americanes.

CE7. Adquirir coneixement dels fonaments de les dinàmiques culturals d'Amèrica.

CE8. Adquirir un coneixement avançat sobre les eines necessàries per a realitzar l'anàlisi i la interpretació de les estructures i dinàmiques socials.

CE9. Adquirir coneixements dels fonaments de les dinàmiques culturals d'Amèrica Llatina.

CE10. Adquirir coneixements teòrics per saber interpretar els fenòmens socials i culturals que es desenvolupen a Amèrica.

CE11. Utilitzar les eines teòriques i metodològiques per al estudi de l'Amèrica Prehispànica.

CE12. Adquirir la capacitat i competències per a desenvolupar mecanismes que permetin l'elaboració de tesis, argumentacions i conclusions de textos, articles, assajos, monografies sobre els processos econòmics d'Amèrica Llatina.

CE13. Adquirir coneixements per a valorar la rellevància sociològica del gènere i la perspectiva no androcèntrica en l'anàlisi dels processos de control i inclusió social a Amèrica.

CE14. Adquirir capacitat per a identificar els mecanismes que generen i reproduïxen les desigualtats i discriminació cap a les dones, en el sistema penal i en els models familiars imperants

b) Competències avaluades en les assignatures seleccionades				
Competències	Desenvolupament econòmic contemporani d'Amèrica Llatina	Claus per a la comprensió d'Amèrica	L'Estat-Nació a l'Amèrica Llatina contemporània	TFM
CB6	☐	☐	☐	
CB7	☐	☐	☐	☐
CB8	☐	☐	☐	☐
CB9	☐	☐		☐
CB10	☐	☐		☐
CG1	☐	☐	☐	☐
CG2	☐	☐	☐	☐
CG3	☐	☐	☐	☐
CG4	☐	☐		☐
CG5	☐	☐		☐
CG6	☐	☐	☐	☐
CG7	☐	☐	☐	
CE1	☐	☐	☐	☐
CE2		☐	☐	
CE3	☐	☐	☐	☐
CE4		☐	☐	
CE5		☐	☐	☐
CE6			☐	☐
CE7		☐		☐
CE8	☐	☐		☐
CE9				☐
CE10				☐
CE11				
CE12	☐			☐
CE13				
CE14				

Font: Facultat de Geografia i Història

De l'anàlisi comparativa entre les competències presentades als plans docents i les consignades a la plataforma verifica, s'observa una gran diferència. Aquest fet es degut a que s'han dut a terme «el requeriment i proposta de millora» que l'AQU va emetre en el seu informe de valoració del seguiment del curs 2015-16.

3.6.1.2.3 Activitats formatives de les assignatures seleccionades

Els plans docents de les assignatures considerades, més el Treball Final de Màster, inclouen bona part de les activitats formatives de les matèries a les quals pertany cada assignatura. Les assignatures **Desenvolupament econòmic contemporani d'Amèrica Llatina**, **Claus per a la Comprensió d'Amèrica** i **L'Estat-Nació a l'Amèrica Llatina contemporània** centren la seva impartició docent en les classes teòriques-pràctiques, seminaris, sortides culturals i treball tutelat. L'assignatura del TFM, consisteix en un treball tutelat, comprenent 121 hores de treball tutelat i

250 de treball autònom més un seminari teòric de 4 h per tal d'orientar a l'alumnat sobre les característiques d'aquesta assignatura.

Taula E.6.2. Activitats formatives de les assignatures seleccionades, segons la memòria de verificació.

a) Llista d'activitats formatives del màster
<ol style="list-style-type: none"> 1. Teoria 2. Teòrico-pràctica 3. Seminaris 4. Pràctiques amb documents 5. Pràctiques amb ordinadors 6. Pràctiques orals comunicatives 7. Sortides culturals 8. Treball tutelat 9. Treball autònom

b) Activitats formatives utilitzades en les assignatures seleccionades
Desenvolupament econòmic contemporani d'Amèrica Llatina
Teòrica-pràctica
Sortida cultural
Treball tutelat
Treball autònom
Claus per a la Comprensió d'Amèrica
Teòrica-pràctica
Seminaris
Treball tutelat
Treball autònom
c) Activitats formatives utilitzades en les assignatures seleccionades
L'Estat-Nació a l'Amèrica Llatina contemporània
Teòrica-pràctica
Seminaris
Treball tutelat
Treball autònom

Activitats formatives utilitzades de la matèria TFM	TFM
Seminari	Seminar
Treball tutelat	Treball tutelat
Aprenentatge autònom	Aprenentatge autònom

Font: Facultat de Geografia i Història

En el quadre anterior (E.6.2) s'han presentat les activitats formatives previstes en la memòria de verificació per a les diferents matèries, i als tres següents les que es porten a terme, segons el pla docent de cada assignatura. Com es pot veure, les activitats previstes s'ajusten a les activitats formatives segons les necessitats dels resultats que s'esperen de l'aprenentatge.

3.6.2.1.5. Sistemes d'avaluació en els assignatures seleccionades

En línies generals, els procediments d'avaluació de les assignatures del màster s'ajusten als procediments d'avaluació continuada previstos en la memòria del màster. En general, l'avaluació del màster es fa en base a treballs i a seminaris i exposicions orals o posades en comú. Quant a les assignatures considerades, es pot dir que s'utilitzen pràcticament tots els instruments previstos.

a) Assignatures

L'avaluació acreditativa dels aprenentatges es realitza estrictament segons figura en el Pla Docent de cada assignatura. L'avaluació única és molt poc freqüent donades les característiques del màster, essent l'avaluació continuada l'opció majoritàriament escollida per tot l'alumnat.

Desenvolupament econòmic contemporani d'Amèrica Llatina el sistema d'avaluació és el següent, segons la memòria de el pla d'estudis:

- Participació en els debats generats a l'aula (10%)
- Exposició oral dels seminaris (25%)
- Treball final (40%)
- Examen (25%)

Claus per a la comprensió d'Amèrica, el sistema d'avaluació segons el Pla Docent es el següent:

- 4 ressenyes a escollir entre les lectures senyalades dels 3 blocs temàtics (50%)
- Treball final (50%)

L'Estat-Nació a l'Amèrica Llatina contemporània, el sistema d'avaluació es el següent:

- Presentació escrita i oral de les lectures i fonts relatives a les problemàtiques abordades en l'assignatura al llarg del curs (50%)
- Presentació oral i escrita d'una monografia de referència sobre qualsevol de les problemàtiques desenvolupades a l'assignatura (40%)
- Participació en els debats generats a l'aula (10%)

a) Instruments avaluadors utilitzats pel màster				
Els instruments susceptibles de ser emprats en les avaluacions són:				
1. Treballs realitzats per l'alumne: memòries, dossiers, projectes, carpeta d'aprenentatge				
2. Proves orals: entrevistes o exàmens, exposicions, posada en comú de treballs, etc.				
b) Instruments avaluadors utilitzats en les assignatures seleccionades				
Instruments avaluadors	Desenvolupament econòmic contemporani d'Amèrica Llatina	Claus per a la comprensió d'Amèrica	L'Estat-Nació a l'Amèrica Llatina contemporània	TFM

b) TFM

La realització i avaluació del TFM té un protocol especial que segueix la normativa pròpia de la Facultat de Geografia i Història, i adaptada al Màster. Una vegada s'ha realitzat el treball, es procedeix a la seva presentació d'acord amb el següent protocol:

- ◆ Presentació de tres còpies en paper i una còpia en format PDF.
- ◆ El tutor emet un informe donant el seu vistiplau per a la seva lectura.
- ◆ La Comissió de Coordinació del Màster fixa la data de presentació i tria una comissió avaluadora per cada treball.
- ◆ La Comissió avaluadora està integrada per tres professors/es.
- ◆ L'avaluació del treball es fa en base als següents criteris:
 - Treball escrit realitzat per l'estudiant. 80 %
 - Presentació oral: 20 %. (en base a aspectes concrets que s'ha de puntuar amb un sistema que contempla diferents ítems).

El Treball de Fi de Màster s'avalua a partir de la presentació d'un treball escrit i d'un acte de defensa oral davant d'una comissió avaluadora que es compon per doctors que imparteixen docència al Màster i doctors experts en l'àmbit temàtic de la investigació.

Taula E.6.3.EL. Sistemes d'avaluació en les assignatures seleccionades. Màster Estudis Llatinoamericans

Treball final	40 %	50%		
Ressenyes		50%		
Exposició oral dels seminaris	25 %			
Presentació escrita i oral de les lectures i fonts relatives a les problemàtiques abordades en l'assignatura al llarg del curs			50 %	
Presentació oral i escrita d'una monografia de referència sobre qualsevol de les problemàtiques desenvolupades a l'assignatura			40 %	
Examen	25 %			
Participació en els debats generats a l'aula	10%		10%	
Comissió avaluadora sobre treball escrit				80 %
Comissió avaluadora sobre presentació oral				20 %
TOTAL	100 %	100 %	100 %	100 %

Font: Facultat de Geografia i Història

Com es pot veure a la taula E.6.3, es segueixen els sistemes d'avaluació previstos en la memòria de verificació, si bé amb algunes adaptacions fruit la dinàmica pròpia de cada assignatura. Els sistemes previstos permeten l'avaluació correcta de l'aprenentatge necessari per cada assignatura.

3.6.1.2.4 Satisfacció dels titulats del màster

La UB no disposa d'una enquesta oficial per recollir la satisfacció dels titulats de màster. En el cas d'aquest màster es realitza una anàlisi d'aquesta satisfacció a través de procediments qualitius, consistents en una reunió d'avaluació al final del màster, en el qual es recullen els comentaris dels estudiants, la seva valoració genèrica sobre les diferents assignatures i les propostes de millora que se'n deriven. Aquests resultats es tenen en compte per a la programació dels cursos següents.

En absència de resultats obtinguts per la institució, s'ofereixen alguns resultats obtinguts a partir de la reunió de valoració del curs 2015/16 i 2017/18. Com a proposta de millora, es demana que es porti a terme una enquesta de satisfacció dels graduats amb l'experiència educativa global de la titulació per a tota la UB, el que permetria una mostra més sistemàtica i comparativa.

En línies generals, els estudiants valoren positivament el màster. Durant els cursos 2015-16 i 2017-18 es van dur a terme reunions a inici, mitjans i finals de curs per a recollir les impressions dels estudiants i millorar el funcionament del curs. Així, per exemple, el curs 2017/18 s'ha introduït un nou horari que reduïa les extenses franges horàries de fins a 6 hores que el curs havia tingut en el passat, i que havien sigut motiu de queixa per part de molts estudiants. L'estructura del curs es valora positivament, si bé és cert que alguns estudiants han lamentat la baixa optativitat que s'ofereix (6 assignatures, de les quals els estudiants n'han d'escollir 4). A nivell de força docent però, resulta en aquests moments impossible ampliar l'oferta d'assignatures optatives, si bé és una qüestió que es tindrà en compte de cara al futur. Les aules en què es desenvolupa el màster són molt ben valorades pels estudiants, com també ho és l'atenció que s'ofereix des de la secretaria del màster i des de la coordinació. A nivell de TFM, els estudiants del curs 2015/16 havien lamentat la manca d'una normativa clara estipulada i feta pública des de principis de curs, un tema que ja s'ha resolt en el curs 2017/18.

3.6.1.2.5 Satisfacció dels estudiants sobre les assignatures

La satisfacció dels estudiants amb l'actuació docent i formativa es desenvolupa a través d'enquestes que es fan sistemàticament per cadascuna de les assignatures. Malauradament, des de que les enquestes es fan mitjançant un procediment en línia, el nivell de respostes és molt baixa, el que dificulta especialment la seva anàlisi en el cas de les assignatures que tenen un nombre reduït d'alumnes. Per sort, el Màster en Estudis Llatinoamericans ha aconseguit un alt nivell de respostes, fet que permet realitzar el següent anàlisi.

Malauradament no tenim cap enquesta del curs 2015-16. Per contra, durant el curs 2017-18 es van desenvolupar tot un seguit de mesures que ens han permès obtenir les primeres enquestes per valorar la satisfacció dels estudiants sobre les assignatures i els docents que les impartien.

Com s'observa a les taules E. 6.5. disposem de dades de deu assignatures i en la majoria dels casos han participat més del 70% dels alumnes, un número molt alt si ho comparem amb altres màsters de la facultat. En aquest fet es poden incloure l'èxit de les propostes de millora que s'han dut a terme durant el curs 2017-18, com la millora del procediment de realització de les entrevistes

i, alhora, fer campanyes més efectives per part del centre i específicament des de la coordinació d'aquest màster.

De les 6 assignatures que s'analitzen del primer semestre s'observa que en una d'elles, Estructura Social a Amèrica Llatina hi ha un descontentament respecte al professor (6.18) i una baixa satisfacció global respecte a l'assignatura (5.96), mentre que en les altres la valoració és positiva respecte als professors i les assignatures, amb més d'un 7 en tots els casos.

Destaca, per sobre de la resta d'assignatures, la de Desenvolupament Econòmic Contemporani, donat que la satisfacció global (9,2) i la valoració del professorat (9,46 i 9,47) supera la mitjana de satisfacció del màster amb escriuix.

Taula E.6.5.1. Satisfacció dels estudiants amb l'actuació docent i formativa. 1 semestre (2017-2018) Màster en Estudis Llatinoamericans.

Assignatura	Codi	Matriculats	% respostes	(1) Satisfacció global	(2) Continguts actualitzats	(3) Activitats formatives	(4) Activitats d'avaluació	(5) Càrrega de treball	(6) Material d'estudi	(7) Activitat professorat
Claus per a la Comprensió d'Amèrica	571511	31	77,42%	7,67	7,83	7,75	8,04	7,58	7,88	7,2 9,17 8,71 8,36
Desenvolupament Econòmic Contemporani d'Amèrica Llatina	571515	31	80,66%	9,2	9,4	9,2	9,04	9,08	9,48	9,46 9,47
Estructura Social a Amèrica Llatina: Composició i Canvis de les Desigualtats	571512	31	90,32%	5,96	7,21	5,79	6,18	6,29	6,46	6,18
Fonts i Historiografia a la Història d'Amèrica	571513	31	77,42%	7,46	7,5	7,5	7,79	7,96	8,04	7,37 9,20 8,58 8,46
Línies d'Anàlisi en la Literatura Llatinoamericana	571514	31	77,42%	8,13	8,79	8,42	8,54	8,54	8,54	8,69
Recerques Etnogràfiques sobre Cultures Indígenes i Afroamericanes	571521	31	84%	8,9	8,76	9	9,1	8,9	9,1	9,16

Nota metodològica: Valoració dels ítems següents en una escala que va de 0 a 10.

Facultat de Geografia i Història.

De les 4 assignatures que s'analitzen del segon semestre s'observa que hi ha una major satisfacció de les assignatures i una millor valoració del professorat en general.

Destaca, per sobre de la resta d'assignatures, la de La història Econòmica d'Amèrica Llatina a Llarg Termini, donat que la satisfacció global (9,47) i la valoració del professorat (9,38 i 9,36) supera la mitjana de satisfacció del màster amb escriuix. Per al conjunt del màster, i a efectes comparatius amb els altres és de 8,3 de satisfacció amb les assignatures (ítem 1) i de 8,6 amb el professorat.

Taula E.6.5.1. Satisfacció dels estudiants amb l'actuació docent i formativa. 2n semestre (2017-2018)
Màster en Estudis Llatinoamericans.

Assignatura	Codi	Matriculats	% respostes	(1) Satisfacció global	(2) Continguts actualitzats	(3) Activitats formatives	(4) Activitats d'avaluació	(5) Càrrega de treball	(6) Material d'estudi	(7) Activitat professorat
Conflicte i Rebuig de la Colonització	571519	19	57,89%	8,55	8,64	7,91	8,36	8,5	8,2	7,3
La Història Econòmica d'Amèrica Llatina a Llarg Termini	571523	23	73,91%	9,47	9,59	9,29	9,35	9,53	9,41	9,38 9,36
L'Estat Nació a l'Amèrica Llatina Contemporània	571518	27	77,78%	8,19	8,52	7,95	7,81	7,57	8,14	8,7
Literatures, Cultures i Subjectes Alterns a Amèrica Llatina	571517	20	60%	9,33	8,75	9,17	8,83	9	8,92	9,18 9,23 8,73
Nota metodològica: Valoració dels ítems següents en una escala que va de 0 a 10.										

Facultat de Geografia i Història.

Observacions: (1) En general, estic satisfet/a amb l'assignatura. (2) Els continguts que s'hi han tractat estan actualitzats. (3) Les activitats formatives (classes magistrals, exercicis, seminaris, etc.) m'han resultat adequades per aprofitar l'assignatura. (4) Les activitats d'avaluació m'han semblat adequades per valorar el meu aprenentatge. (5) Hi ha hagut correspondència entre la feina exigida i el nombre de crèdits de l'assignatura. (6) El material d'estudi i de consulta proposat m'ha estat útil per a l'aprenentatge. (7) En general, estic satisfet/a amb l'activitat docent duta a terme pel professor de l'assignatura.

3.6.1.2.6 Satisfacció del professorat amb el desplegament de l'ensenyament

Es disposa d'una enquesta elaborada per l'Agència de Polítiques i Qualitat en la que es demana al professorat la seva valoració de diferents aspectes del màster (les respostes valoren cadascun dels ítems de l'1 al 6). Les dades destaquen un nivell de satisfacció elevat pel que fa a l'organització i l'avaluació de les pràctiques externes, els sistemes d'avaluació utilitzats i el perfil de competències d'aprenentatge previstos en la titulació en relació als aspectes generals del màster. I un nivell lleugerament més baix pel que fa al perfil d'ingrés dels estudiants, els recursos docents disponibles i les condicions i la qualitat de les instal·lacions.

Taula E.6.6.AE. Satisfacció del professorat amb el desplegament de l'ensenyament. Màster en Estudis Llatinoamericans

	Nombre de respostes	Desviació estàndard	Valoració mitjana
1. El perfil d'ingrés dels estudiants	7	1,07	4,14
2. L'estructura del pla d'estudis (matèries i el seu pes)	7	0,49	5,29
3. El perfil de competències (resultats d'aprenentatge previstos) en la titulació	7	0,79	5,57
4. L'organització del desplegament del pla d'estudis (grups, horaris, etc.)	7	0,53	5,43
5. Les metodologies docents que heu utilitzat	7	0,69	5,14

6. Els sistemes d'avaluació que heu utilitzat	7	0,49	5,71
7. El treball i la dedicació dels estudiants	7	0,69	5,14
8. Els recursos docents disponibles	7	0,90	4,86
9. El suport institucional per al desenvolupament de l'activitat docent (GR@D, Campus Virtual, CRAI...)	7	0,90	5,14
10. La coordinació amb la resta de docents de la titulació	7	1,53	5,00
11. Les condicions i la qualitat de les instal·lacions	7	0,82	5,00
12. (Si hi heu participat) L'organització i l'avaluació dels treballs de fi de màster	7	1,11	5,29
13. (Si hi heu participat) L'organització i l'avaluació de les pràctiques externes	2	0,00	6,00
14. El rendiment acadèmic obtingut pels estudiants de les matèries que heu impartit	7	0,76	5,29
15. El nivell formatiu assolit pels estudiants quan es titulen	7	0,76	5,29
16. La vostra satisfacció amb la titulació	7	0,76	5,29

Font: APQUB.

3.6.1.2.7 Valoració

De l'anàlisi de les diferents evidències d'aquest apartat, pot deduir-se que els resultats són satisfactoris. Les competències a assolir, les activitats formatives, la metodologia docent i el sistema d'avaluació de cada assignatura es fan públiques i es defineixen en els plans docents, en els programes de curs corresponents i en les instruccions per als exercicis disponibles al campus virtual. Les competències definides en la memòria verificada estan d'acord amb els objectius formatius pretesos i amb el nivell del MECES de la titulació. Així mateix, les activitats formatives, la metodologia docent i el sistema d'avaluació són adequats i pertinents per garantir l'assoliment dels resultats de l'aprenentatge previstos.

S'ha constatat que, a grans trets, els aspectes previstos en la memòria de verificació es compleixen (a excepció de la definició de les competències en els plans docents degut a la modificació i en la memòria de verificació realitzada en el mes de novembre de 2017). Les activitats de formació i els sistemes d'avaluació del màster estan en consonància amb aquestes competències.

Les activitats formatives de les assignatures escollides es corresponen amb les competències definides en la memòria verificada per a les matèries a la qual pertanyen i permeten assolir els objectius de l'aprenentatge.

Pel que fa a la satisfacció de l'alumnat i el professorat, tot i que com hem comentat, manquen dades al respecte respecte el curs 2015/16, sí que s'han pogut analitzar les dades de satisfacció de l'alumnat del curs 2017/18.

Gràcies a un gran esforç des de la coordinació del màster i amb la col·laboració de tot els professorat i del becari, s'ha aconseguit una participació molt alta, superant en la majoria dels casos el 70% de respostes. Aquest percentatge ha permès recollir una gran quantitat de informació per tal de millorar les assignatures de menor grau de satisfacció, en els següents cursos.

3.6.2 “Els valors dels indicadors acadèmics són adequats a les característiques de la titulació”

3.6.2.1 Presentació

Per comprovar si els indicadors acadèmics són adequats a les característiques de la titulació, l'APQUB ha elaborat una sèrie de taules amb indicadors relacionats amb la taxa de rendiment, la taxa d'eficiència, la durada mitjana dels estudis, la taxa d'abandonament i la taxa de graduació.

Cal precisar que, com a conseqüència de que el màster es va tornar a activar i que a partir d'aquesta data els únics cursos que s'han dut a terme són els de 2015-16 i 2017-18, l'APQUB no disposa de més dades. A més, la diferència entre amdos cursos és tan gran, especialment en nombre d'alumnes, que és impossible fer una seriació completa i alhora comparativa.

Una altra informació aportada han estat el llistat dels TFM presentats, el que permet veure les temàtiques i les qualificacions obtingudes. Com en el cas del subestàndard anterior, les dades i la valoració les mateixes es presenten.

3.6.2.2. Màster en Estudis Llatinoamericans

3.6.2.2.1 Rendiments Acadèmics

El màster en Estudis Llatinoamericans presenta uns resultats superiors als dels altres estudis similars impartits a la Facultat de Geografia i Història de la UB. El curs 2015/16 , la **taxa de rendiment** va ser del 100 %, la **taxa d'eficiència** va ser del 100%. Ambdues taxes són molt altes i es deuen a dos elements fonamentals, en primer lloc al bon aprofitament per part de l'alumnat; i, en segon lloc, al tractar-se d'un grup d'alumnes matriculats molt baix, va permetre un seguiment i una docència més personalitzada. Pel que fa a les dades **d'abandonament**, aquestes també són molt baixes, 1 alumne, i es deu al fet de que el màster va passar a ser biennal i de la **taxa de graduació** del 100% .

Un altre aspecte que cal remarcar és que la totalitat dels alumnes van cursar el màster en 1 any, menys 1 estudiant que degut a les característiques del seu TFM (treball de camp seguit durant 6 mesos a Mèxic) va optar per acabar-lo a setembre de 2017.

Respecte el curs 2017/18, la **taxa de rendiment** va ser del 96% i la **taxa d'eficiència** va ser del 78%. Són uns percentatges més baixos que el curs anterior, però no es pot oblidar que el número de matriculats va ser molt més alt. Pel que fa a les dades **d'abandonament**, és molt positiva ja que cap alumne va abandonar. La **taxa de graduació** és del 74,19% i la **taxa d'èxit**, unes xifres altes respecte a la quantitat de matriculats del curs. Els alumnes que no s'han graduat aquest any, realitzaran el TFM i, per tant, acabaran els seus estudis al curs 2018-2019.

Taula E.6.8: Indicadors sobre resultats acadèmics

Indicador	2015/16	2017/18
Taxa de rendiment	100%	96%
Taxa d'eficiència	100%	78%
Durada mitjana dels estudis	1 any	1 any
Taxa d'abandonament	1	0
Taxa graduació	100%	74,19%
Taxa d'èxit	100%	82,14%

Font: Coordinació del Màster

3.6.2.2.2 Qualificacions de les assignatures

Taula E.6.g.1 Qualificacions assignatures. Màster en Estudis Llatinoamericans. Curs 2015/16										
Assignatura	Aprovats	Notables	Excel·lents	M.H.	Suspesos	Matriculats	No presentats	Taxa d'èxit	Taxa de rendiment	Taxa no presentats
Claus per a la Comprensió d'Amèrica (571511)	1	4	3	0	0	8	0	100%	100%	0%
Conflicte i Rebuig de la Colonització (571519)	0	2	4	0	0	6	0	100%	100%	0%
Desenvolupament Econòmic Contemporani d'Amèrica Llatina (571515)	0	2	7	0	0	9	0	100%	100%	0%
Dones, Control i Inclusió Social (571522)	0	1	0	0	0	1	0	100%	100%	0%
Estructura Social a Amèrica Llatina: Composició i Canvis de les Desigualtats (571512)	0	5	3	1	0	9	0	100%	100%	0%

Fonts i Historiografia a la Història d'Amèrica (571513)	0	5	3	0	0	8	0	100%	100%	0%
La Història Econòmica d'Amèrica Llatina a Llarg Termini (571523)	0	2	3	1	0	6	0	100%	100%	0%
L'Estat Nació a l'Amèrica Llatina Contemporània (571518)	1	4	0	1	0	6	0	100%	100%	0%
Línies d'Anàlisi en la Literatura Llatinoamericana (571514)	0	7	1	0	0	8	0	100%	100%	0%
Mons Indígenes (571520)	0	5	1	0	0	6	0	100%	100%	0%
Pràctiques Externes (571524)	0	0	8	0	0	8	0	100%	100%	0%
Treball Final de Màster (571525)	0	5	1	1	0	7	0	100%	100%	0%
TOTAL	2	42	34	4	0	82	0	100%	100%	0%
Percentatge total (%)	2,43	51,21	41,46	4,86	0	100	0	100%	100%	0%

Font: Planificació Acadèmica-Docent. Elaboració: APQUB

La taula E.6.g.1 recull les qualificacions i les taxes d'èxit, rendiment i no presentats de totes les assignatures del màster per al curs acadèmic 2015/16. Com s'observa, les **taxes de rendiment i d'èxit** són del 100 % per totes les assignatures

Pel que fa referència a les qualificacions, s'observa que aquestes són molt altes. Més d'un 46 % de les qualificacions són d'Excel·lents o M.H. És més, no hi ha cap suspès en tot el curs i només dos aprovats. S'observa que hi ha una assignatura en que tots els alumnes són qualificats amb excel.lent, en concret Pràctiques Externes, 8 dels 8 alumnes presentats varen obtenir aquesta qualificació, i en Línies d'Anàlisi en la Literatura Llatinoamericana 7 dels 8 alumnes presentats varen obtenir un notable de qualificació.

Assignatura	Aprovats	Notables	Excel·lents	M.H.	Suspesos	Matriculats	No presentats	Taxa d'èxit	Taxa de rendiment	Taxa no presentats
Claus per a la Comprensió d'Amèrica (571511)	9	15	4	2	1	31	0	96.77%	100%	0%
Conflicte i Rebuig de la Colonització (571519)	2	8	9	0	0	19	0	100%	100%	0%
Desenvolupament Econòmic Contemporani d'Amèrica Llatina (571515)	5	14	11	1	0	31	0	100%	100%	0%
Literatures, cultures i subjectes alterns	5	9	5	1	0	20	0	100%	100%	0%

a Amèrica Llatina (571517)										
Estructura Social a Amèrica Llatina: Composició i Canvis de les Desigualtats (571512)	0	5	23	7	0	31	0	100%	100%	0%
Fonts i Historiografia a la Història d'Amèrica (571513)	12	14	4	1	0	31	0	100%	100%	0%
La Història Econòmica d'Amèrica Llatina a Llarg Termini (571523)	6	6	10	2	0	24	0	100%	100%	0%
L'Estat Nació a l'Amèrica Llatina Contemporània (571518)	8	12	5	2	0	27	0	100%	100%	0%
Línies d'Anàlisi en la Literatura Latinoamericana (571514)	3	20	7	1	0	21	0	100%	100%	0%
Recerques etnogràfiques sobre cultures indígenes i afroamericanes (571521)	0	18	7	0	0	25	0	100%	100%	0%
Pràctiques Externes (571524)	0	4	6	0	0	10	0	100%	100%	0%
Treball Final de Màster (571525)	5	11	5	2	0	27	4	100%	85,18%	14,87%
TOTAL	55	136	96	19	1	297	4	99,77	100%	1,34
Percentatge total (%)	18,51	45,79	32,32	6,39	0,33	100	1,34	99,77	100%	1,34

La taula E.6.g.2 recull les qualificacions i les taxes d'èxit, rendiment i no presentats de totes les assignatures del màster per al curs acadèmic 2017/18. Com s'observa, les **taxes de rendiment i d'èxit** són molt properes al 100 % en totes les assignatures

Pel que fa referència a les qualificacions, s'observa que aquestes són més baixes que en el curs anterior, però mantenint uns molt bons resultats. Quasi un 40 % de les qualificacions són d'Excel·lents o M.H. El gruix més important és el 45% de notables en totes les assignatures i només un suspens en el total de les assignatures. Destaca l'assignatura d'Estructura Social a Amèrica Llatina, on tots els alumnes són qualificats a partir del notable i amb un % molt alt d'alumnes que obtenen un excel·lent. Succeeix el mateix amb l'assignatura de Recerques etnogràfiques, en el que la majoria d'alumnes són qualificats amb un notable. Malgrat que les qualificacions són fruit del treball constant dels alumnes, la bona assistència als cursos i una bona comunicació amb el professorat, caldria reflexionar sobre si aquestes qualificacions són excessivament altes, i que poden desvirtuar les millors qualificacions.

3.6.2.2.3 TFM

Durant el curs 2015/16 es van defensar un total de 7 treballs finals del Màster. Tots els treballs presentats van superar amb escreix l'assignatura, essent la nota màxima ponderada un 9,6 i la mínima un 7, situant-se la nota mitjana aproximada entorn del 8,47. S'atorgaren 1 Matrícula d'Honor, 1 Excel·lent i 5 Notables. Tret d'aquesta observació sobre la qualificació final la realització del treball final de màster es pot considerar satisfactòria. Entre les possibles millores a introduir cal esmentar la programació de sessions de preparació de presentacions públiques orals i audiovisuals.

Taula E.6.10.1 Llista dels TFM. Curs 2015/16. Màster en Estudis Llatinoamericans

Nom del TFM	Tipologia (de recerca o professionalitzador)	Temàtica	Línia de recerca
La representación de América a través de la Exposición Misional Española de Barcelona, 1929	Recerca	Història d'Amèrica Contemporània	Estat i representació
Los discursos sobre el desarrollo en América Latina: continuidad y cambio.	Recerca	Història d'Amèrica Contemporània	Estat i discurs
La emigración austrohúngara hacia América Latina entre 1867 y 1914	Recerca	Història d'Amèrica Contemporània	Historia migracions
Desigualdad en Chile: las raíces de la desigualdad estructural y la identidad nacional chilena	Recerca	Història d'Amèrica Contemporània	Història i identitat
La influencia de China en las exportaciones chilenas a principios del siglo XXI	Recerca	Història Econòmica	Economia internacional
Los beneficiarios de las políticas educativas: una comparación entre Perú y México a partir de los resultados de PISA	Recerca	Història de l'educació	Estat i educació
El Cemí, un objeto fundamental en la cultura Taina	Recerca	Història de l'Amèrica Antiga	Cultura material
Realización de un catálogo de figurillas (Prehispánicas): el caso de Tula	Recerca	Història de l'Amèrica Antiga	Cultura material

Font i elaboració: Facultat de Geografia i Història

Durant el curs 2017/18 s'han defensat un total de 23 treballs finals del Màster de 27 alumnes matriculats. Tots els treballs presentats han superat l'assignatura, essent la nota màxima ponderada un 10 i la mínima un 5, situant-se la nota mitjana aproximada entorn del 7,63 S'ha atorgat 2 Matrícules d'Honor, 5 Excel·lent, 11 Notables i 5 aprovats. No es pot oblidar que aquest curs, el nombre de matriculats ha estat molt major i això provoca que la mitja no sigui tan alta, ja que hi ha molta més diversitat de notes. Tots ells s'han presentat al convocatòria de setembre.

Únicament 4 alumnes van decidir no presentar el seu treball, degut a la seva voluntat de fer un treball de qualitat i considerant que amb el poc temps que quedava no podrien assolir el seu objectiu. Aquests, juntament amb el 4 alumnes que no es van matricular, la majoria perquè compaginaven feina i estudis, de l'assignatura en el primer any, defensaran el seu TFM durant el curs 2018-2019.

Tret d'aquestes observacions sobre la qualificació final la realització del treball final de màster es pot considerar satisfactòria.

Taula E.6.10.2. Llista dels TFM. Curs 2017/18. Màster en Estudis Llatinoamericans

Nom del TFM	Tipologia (de recerca o professionalitzador)	Temàtica	Línia de recerca
Un Nuevo Mundo, una Nueva Guerra. El desarrollo de un belicismo singular en la Conquista de América.	Recerca	Història d'Amèrica Colonial	Història i conquesta
Mestizaje y erotismo para un paraíso de mulatas: Representación de cuerpo, «raza» y género en el imaginario colonial cubano del s. XIX.	Recerca	Història d'Amèrica Colonial/ Contemporània	Història i identitat
El "caudillo" Mariscal Andrés de Santa Cruz. De la independencia a la Confederación Perú-Boliviana (1824 – 1840).	Recerca	Història d'Amèrica Contemporània	Estat i política
Sobre la selva: configuraciones narrativas. Del espacio selvático en la literatura colombiana.	Recerca	Literatura	Cultura i identitat
Narrativas tránsfugas: desplazamientos y trayectorias encarnadas en las prácticas culturales migrantes.	Recerca	Literatura	Cultura i migracions
El Tratado de Libre Comercio de Chile y su incidencia en el comercio exterior: un caso significativo – China.	Recerca	Història Econòmica	Economia internacional
Cuando el Sendero se dividió en dos. Análisis sobre la evolución y desarrollo de las remanentes del PCP-Sendero Luminoso (1992-2012).	Recerca	Història d'Amèrica Contemporània	Història i Estat
Las instituciones en la economía chilena en el siglo XX: La influencia de los "Chicago boys".	Recerca	Història Econòmica	Economia i Estat
"El chino de la esquina": Espacio e identidad de la comunidad china en Argentina, a través del cine y la literatura.	Recerca	Literatura	Cultura i identitat
La comunidad hispana en los Estados Unidos de América	Recerca	Història d'Amèrica Contemporània	Història i cultura
Brujería traspasando fronteras y océanos: de Europa hacia América	Recerca	Història d'Amèrica Colonial	Història i identitat
Los culíes chinos en Cuba en la segunda mitad del siglo XIX: Estado de la cuestión	Recerca	Història d'Amèrica Contemporània	Cultura i migracions
Terrorismo de Estado en Argentina (1976-1979).	Recerca	Història d'Amèrica Contemporània	Història i Estat
Los cañaris. Cambios y continuidades entre los siglos XV y XVI.	Recerca	Història d'Amèrica Antiga/ Colonial	Cultura i Història
Resistències indígenes al Darién durant la primera meitat del segle XVII.	Recerca	Història d'Amèrica Colonial	Història i Resistència
La Exportación Chilena durante la Primera Globalización.	Recerca	Història Econòmica	Economia internacional

"México, ¿tan lejos de América Latina y tan cerca de Estados Unidos?": la integración comercial entre México y Estados Unidos en comparación con América Latina en la Primera Globalización, 1900-1913.	Recerca	Història Econòmica	Economia internacional
La construcción del imaginario de barbarie en Europa y China.	Recerca	Història Cultural	Cultura i Societat
La inversión extranjera directa de China en América Latina y el Caribe: el caso de Brasil (2000-2016)	Recerca	Història Econòmica	Economia internacional
Desigualdad de oportunidad de acceso a Educación Superior en América Latina y el Caribe y China: Un análisis basado en Sistema de WIDE de UNESCO.	Recerca	Sociologia	Estat i Educació
Lu Xun y Roberto Arlt, la locura compartida.	Recerca	Literatura	Cultura i Identitat
La pobreza y desigualdad de México del año 2016.	Recerca	Sociologia	Pobresa i Desigualtat
Condición de los grupos indígenas e inmigrantes y la estratificación de la sociedad peruana.	Recerca	Sociologia	Societat

Font i elaboració: Facultat de Geografia i Història

Les possibles millores a introduir en el TFM s'agrupen en dos àmbits: la formació i l'avaluació. El primer àmbit fa referència a la preparació dels estudiants de cara a la redacció i la defensa oral del TFM. En aquest sentit, durant el curs 2017/18 s'ha posat en marxa el Seminari de TFM, un espai pensat pels estudiants de TFM on s'aborden diferents qüestions que els poden ser necessàries, des de la familiarització en motors de recerca d'articles i fonts bibliogràfiques fins a estratègies per a la presentació oral dels treballs, passant per tallers amb investigadors de prestigi que els puguin donar consells sobre com elaborar un treball de recerca d'aquestes característiques. En l'apartat de l'avaluació, es va detectar la necessitat de modificar el sistema d'avaluació per fer-lo més transparent i homogeni. En aquest sentit, la comissió acadèmica del màster va aprovar una nova Normativa de TFM de cara al curs 2016/17 que inclou dues novetats rellevants: d'una banda, el tutor ja no formarà part del tribunal del TFM (tot i que dictaminarà el 30% de la nota final) i, d'altra banda, s'estableixen uns requisits clars i quantificables sobre com ha de ser el TFM i quin pes ha de tenir cada aspecte del treball a avaluar. És en aquesta doble línia que es pretén seguir treballant de cara a pròximes edicions, reforçant i millorant el Seminari de TFM i establint amb més precisió encara els criteris d'avaluació dels treballs finals. Finalment, considerem important promoure la difusió dels TFM. Molts d'aquests treballs tenen un molt bon nivell i considerem que, amb pocs ajustos, podrien ser perfectament publicables –ja sigui en la seva forma actual o en format d'article científic. Volem animar els estudiants a treballar en aquesta direcció.

El llistat es posa sense qualificacions per preservar l'anonimat de la qualificació, ja que els alumnes podrien ser identificats. En l'enllaç que es troba a continuació es poden trobar les qualificacions.

⇒ [Llistat dels TFM presentats i qualificacions \(Campus virtual\)](#)

3.6.3 "Els valors dels indicadors d'inserció laboral són adequats per a les característiques de la titulació"

3.6.3.1 Ocupabilitat

Els canvis en la metodologia docent, l'organització d'activitats formatives més aplicades i pràctiques, la introducció de les pràctiques externes com a assignatures optatives al màster, són elements que ens porten a pensar que els egressats en els nous cursos podrien valorar de manera diferencial aquests ítems en comparació amb els egressats anteriors.

Per altra banda, el centre ha impulsat un pla d'ocupabilitat del centre que contribueixi a millorar les condicions de la inserció laboral dels nostres egressats. En aquest sentit, s'han donat les primeres passes amb el suport del Comissionat de Participació, Ocupabilitat i Emprenedoria Social. S'ha elaborat un primer projecte que ha comptat amb el suport d'un becari i s'han lliurat els primers resultats.

- ⇒ [Projecte d'Ocupabilitat de la Facultat de Geografia i Història](#)
- ⇒ [Informe sobre l'execució del projecte d'ocupabilitat de la Facultat de Geografia i Història](#)

3.6.4 Recapitulació

Taula resum sobre els diferents aspectes valorats d'aquests estàndard i la seva disponibilitat

Dimensió	Continguts	Dades	Compliment
6.1. Resultats de l'aprenentatge assolits d'acord amb els objectius formatius i el nivell del MECES	Assoliment de l'objectiu competencial	Memòries/Plans docents	✓
	Adequació als objectius formatius	Memòries/Plans docents	✓
	Competències avaluades en els plans docents de les assignatures seleccionades	Memòries/plans docents	✓
6.2. Activitats formatives, metodologia docent i sistema d'avaluació adequats i pertinents	Activitats formatives pertinents	Memòria/plans docents	✓
	Sistemes d'avaluació de les assignatures seleccionades pertinents	Memòria/plans docents, mostres d'execucions	✓
	Satisfacció dels graduats amb l'experiència educativa	Sense enquestes.	✓
	Satisfacció amb l'actuació docent i formativa	Enquestes	✓
6.3. Valors i indicadors acadèmics adequats per a les característiques de la titulació	Taxa de rendiment	Dades	✓
	Taxa d'eficiència	Dades	✓
	Durada mitjana dels estudis	Dades	✓
	Taxa d'abandonament	Dades	✓

	TFM	Plans docents, normatives, llistat de TFM presentats, mostres, sistema d'avaluació	✓
	Pràctiques externes cursades	Plans docents, normatives, llistat de pràctiques realitzades, mostres, sistema d'avaluació	✓
6.4. Valors d'inserció laboral	Taxa d'ocupació, taxa d'adequació, mitjana de valoració	Sense enquestes d'ocupabilitat	✓
	Ocupabilitat	Pla d'ocupabilitat del centre	✓

4

Valoració i proposta del pla de millora

4. Valoració i proposta del pla de millora

4.1. Presentació

En aquest apartat procedirem a valorar el conjunt de l'informe i a desenvolupar el pla de millora a partir de l'anàlisi realitzada. Aquesta reflexió s'ha fet a partir de la informació pública, les dades, els indicadors i la informació qualitativa derivada del SAIQU.

La valoració i propostes de millores es fa en base a tres apartats:

En primer lloc, es fa una reflexió global sobre el grau de compliment dels objectius pretesos i l'assoliment del perfil de formació que apareix a la memòria, així com del desenvolupament operatiu del programa formatiu de l'ensenyament (planificació operativa del pla d'estudis, gestió i funcionament). Aquesta reflexió porta a unes propostes de millora derivades de les anàlisis presentades en els diferents estàndards d'aquest autoinforme, propostes que s'agrupen en quatre tipus:

- a) Millores relacionades amb la informació pública.
- b) Millores relatives amb la captació, admissió i matrícula d'estudiants.
- c) Millores relacionades amb la qualitat del programa formatiu i la garantia de la qualitat.
- d) Millores relacionades amb la planificació i gestió docent.
- e) Millores relacionades amb les pràctiques externes.
- f) Millores relacionades amb el TFM.
- g) Millores relacionades amb el professorat.
- h) Millores relacionades amb el rendiment acadèmic.

En segon lloc, es recull un informe del seguiment de les propostes de millora establertes en els informes de seguiment.

En tercer lloc, s'inclou una taula per registrar el pla de millores amb els punts febles detectats, les accions de millora proposades, els objectius que s'han d'assolir, les persones responsables d'implementar aquestes accions, els terminis...

Finalment, i com a fruit de l'anàlisi valorativa, s'ha elaborat un pla integral de millores del centre que inclou les accions de millora transversals del centre i les accions de millora específiques que ho requereixin.

4.2. Valoració i propostes de millora del màster en Estudis Latinoamericans

4.2.1 Valoració. Punts forts i febles

A partir de la presentació de l'informe de seguiment del curs 2015-16, la Comissió d'aquest màster va iniciar una sèrie de propostes de millora que s'han implementat en el curs 2017-18. Tanmateix, l'Informe de Valoració del Seguiment del curs 2015-16 emès per l'AQU ha estat de gran

ajut per a la seva millora. Aquests aspectes s'han recollit a l'estàndard número 3.1, concretament tant en les al·legacions de l'esmentat informe com en la seva modificació; i en els canvis introduïts en la plataforma Verifica derivats dels requeriments assenyalats en l'Informe de Valoració del Seguiment del curs 2015-16. L'anàlisi i reflexions que hem anat fent al llarg d'aquest Informe porten al CAI a una valoració positiva sobre el **màster en Estudis Llatinoamericans**. En general, s'han complert els objectius previstos, s'assoleixen els perfils de formació que apareixen a la memòria. D'altra banda, l'anàlisi feta dels sis estàndards d'acreditació és positiva.

Al llarg de l'informe s'han evidenciat una sèrie de punts forts i també de punts febles que poden resumir-se en el quadre següent:

Taula PM.o.1.AE. Compliment, punts forts i febles del Màster en Estudis Llatinoamericans

Aspectes informats	Compliment	Punts forts	Punts febles
Grau de compliment dels objectius pretesos	√		
Assoliment del perfil de formació que apareix a la memòria	√	Formació adequada pels objectius del Màster Formació generalista en diferents camps de coneixement de l'Amèrica Llatina Pla d'estudis adequat	
Estàndard 1	√	Nombre de places cobertes. Dels 9 matriculats al curs 2015-16 s'ha passat al 2017-18 a 31 sent 25 les places ofertades Presència internacional molt alta. Més de la meitat dels alumnes no pertanyen a l'estat Espanyol	Necessitat de millorar la selecció de l'alumnat Procés de matrícula lenta
Estàndard 2	√	Web explicativa amb tots els requeriments d'informació sobre les característiques del programa Política de qualitat publicada Serveis de comunicació de la Facultat	Web oficial poc atractiva visualment Manca de mecanismes audiovisuals de difusió Manca de blog del Màster
Estàndard 3	√	SAIQU/SGIQ adequat	
Estàndard 4	√	Professorat divers i ben qualificat científicament Grups de recerca d'elevat nivell i bon nombre de projectes internacionals	
Estàndard 5	√	Ubicació de la Facultat al centre de la ciutat Bons recursos a nivell d'aulari, CRAI, equipaments en general	

Estàndard 6	√	Pla d'estudis adequat als objectius i competències Activitats formatives i metodologia docent adequats Excel·lents indicadors acadèmics	La definició de competències i activitats formatives descrites als Plans docents no es corresponen en alguns casos a les descrites a la Memòria inicial, però sí a la modificada. Manca de coneixement de la inserció laboral
-------------	---	---	--

Una altra forma de representació de l'avaluació del màster s'ha representat en el DAFO següent, que mostra les debilitats i fortalezes més importants del màster, i també les principals amenaces i oportunitats del mateix. A partir d'aquesta representació es poden configurar les projeccions de futur sobre el màster i elaborar les previsions estratègiques del mateix. Com s'observa, les principals **fortalezes** del màster són el seu caràcter interdisciplinari que inclou la participació de 3 facultats de la UB; es tracta de l'únic màster oficial referent a l'Amèrica Llatina de tot Catalunya; es un màster generalista, que posa molt èmfasi en la recerca. La principal **debilitat**, durant el curs 2015-16 va ser l'escàs nombre d'alumnes preinscrits, aspecte que ja ha estat totalment superat al curs 2017-18 amb 31 matriculats i amb 81 preinscrits (només en dos períodes de preinscripció). Detectem també algunes debilitats en la programació acadèmica i la projecció pública, que actualment és baixa. També el fet de ser un màster generalista –que hem considerat com a una fortaleza- pot ser un valor negatiu de cara a l'atracció d'alumnes que volen una formació més especialitzada.

Les perspectives futures del màster són bones. Caldrà fer una reflexió estratègica, ja que en contra hi juguen **amenaces** com la disminució del nombre d'estudiants de doctorat com a conseqüència de les noves reglamentacions de doctorat i la baixa professionalització en la Història d'Amèrica Llatina. Un aspecte que caldrà considerar de cara al futur és com acaba la reforma dels ensenyaments i si alguns màsters passaran a ser de dos anys o hi hauran dos nivells de màster. Caldrà veure com adaptar-se a aquesta nova situació. Com a **oportunitats** hi veiem la necessitat d'internacionalització, el donar-li una major perspectiva aplicada i professionalitzadora, així com una possible reforma del pla d'estudis que obri noves vies i millori el màster. Aquestes qüestions no haurien d'abordar-se fins que s'aclareixi a nivell estatal, català i de la pròpia UB el camí que han de seguir els màsters en el futur.

Mentrestant, el màster compleix el seu paper i és una formació necessària i molt ben situada en el panorama català, espanyol i internacional.

Font: Facultat de Geografia i Història

4.2.2 Consideracions generals sobre el Pla de millora

A partir de la valoració del màster, de l'anàlisi de les debilitats i punts febles, es proposen tota una sèrie d'accions de millora. Cal fer constar que la majoria de les propostes de millora realitzades en els informes de seguiment s'han portat a terme o estan en procés de realització.

Les propostes del Pla de millora es sintetitzen en els següents apartats:

La valoració de la informació és acceptable i **es complementa en el Facebook del màster i en el Campus Virtual**. Es disposa de tota la informació necessària. Però tot i l'esforç realitzat des del darrer Pla de seguiment, cal millorar més les pàgines web, cal crear un blog on dirigir informació complementària com ara: informació de conferències i seminaris, experiències d'estudiants egressats, visió del professorat, etc. Cal millorar el web oficial de màsters, un espai que es percep com poc atractiu.

a) Propostes de millora relatives a la captació, admissió i matrícula del màster

El curs 2017-18 el màster té unes xifres de matrícula excel·lents. Es proposen mesures per incrementar el nombre d'estudiants llatinoamericans que han decregut degut a la manca de beques i ajuts. Es proposen també mesures per la millora dels processos tècnics de matrícula.

b) Millores relacionades amb la qualitat del programa formatiu i la garantia interna de la qualitat

El programa formatiu és adequat. Es proposen algunes mesures per millorar la informació pública de la Comissió de coordinació del màster. També es proposen mesures per incrementar la participació de l'alumnat a les enquestes. Es veu necessari també millorar el Pla d'acció tutorial i portar a terme un estudi d'ocupabilitat sistematitzat.

c) Millores relacionades amb la planificació i gestió docent

En general, el compliment dels estàndards al respecte és alt. Tanmateix, l'anàlisi del desenvolupament del màster ha posat de manifest alguns petits problemes relatius als plans docents. D'una banda, caldrà millorar els plans docents per concretar millor les competències, però també en relació a les activitats formatives i als sistemes d'avaluació. Es proposen mesures relacionades amb el suport a la coordinació i l'estabilitat pressupostària.

d) Millores relacionades amb el professorat

El professorat del màster és adequat pel seu elevat nivell de recerca i per la seva varietat temàtica i de línies d'investigació. Es proposa un major nivell de mobilitat del professorat, amb accions de mobilitat internacional que s'havien reduït per problemes pressupostaris.

e) Millores relacionades amb el TFM

S'ha valorat molt positivament el nivell dels TFM i la forma de realització i els seus procediments.

f) Millores relacionades amb el rendiment acadèmic

El rendiment acadèmic és avaluat de forma positiva. Es proposen mesures per millorar alguns indicadors. Es proposen accions per incrementar mesures d'orientació professional.

4.2.3 Estat de les propostes de millora establertes en l'últim informe de seguiment del màster en Estudis Llatinoamericans

La majoria de les propostes dels anteriors informes de seguiment s'han realitzat o s'estan realitzant, tal com s'especifica en les taules següents:

PM 1. Estat de les propostes de millora establertes en l'últim informe de seguiment. Màster en Estudis Llatinoamericans

Proposta de millora	Accions que es proposaven	Estat de la proposta de millora	Observacions
Imatge visual i difusió del Màster	Creació d'un nou cartell, díptic, i pàgina web	Proposta completada	S'ha creat una nova imatge del Màster, amb un disseny més atractiu i personalitzat
Presentació del Màster	Planificació de reunions informatives, d'acollida, conferència inaugural i cursos complementaris	Implementada	S'han dut a terme, per primera vegada, al curs 2017-18. Concretament: Conferència inaugural, viatge a l'Arxiu d'Indies de Sevilla i curs de paleografia.
Ampliació de la cartera d'organitzacions, entitats i organismes per a desenvolupar les pràctiques externes	S'han creat nous convenis amb institucions d'ampli espectre	Implementada	Ja en el curs 2015/16 es van signar diversos convenis de pràctiques que enguany s'han ampliat

Horaris	Establiment d'un nou horari i una major carga lectiva al primer semestre	Implementada	Recollint la petició dels estudiants, es van elaborar uns nous horaris de màster alhora que es van traslladar totes les obligatòries al primer semestre donada la seva importància per al correcte seguiment de les assignatures de caràcter optatiu. A més, una menor càrrega docent al segon semestre permet destinar més temps a les pràctiques externes i al TFM
Pàgina web	Creació d'una pàgina web més clara i actualitzada	En procés d'implementació	S'ha creat una nova pàgina web i s'ha impulsat la presència del màster a les xarxes socials. No obstant cal un blog i, en general, cal millorar-la més i fer-la més atractiva

Font: Facultat de Geografia i Història

4.2.4 Pla de millora del màster en Estudis Llatinoamericans

PM 2. Pla de millores del màster en Estudis Llatinoamericans

Codi de l'acció de millora	Objectius per assolir	Punt feble. Diagnòstic	Identificació de les causes que generen el punt feble diagnosticat	Accions de millora proposades. Tasques.	Prioritat de l'acció	Responsable	Terminis. Calendari d'implantació	Implica modificació?	Indicadors de seguiment de l'acció de millora
a) Millores relacionades amb la informació pública									
EL01	Millorar la imatge visual del Màster	Manca d'una imatge atractiva a la pàgina web. Tot i que ja es va iniciar a partir del seguiment, cal aprofundir més en la imatge	Imatge pública poc atractiva	Millorar o crear una pàgina de web paral·lela.	Mitjana	- Coordinador/a del Màster - Comissió de Coordinació del Màster - Facultat, Servei de Comunicació	Parcialment implantat, cal continuar	NO	Increment del nombre de preinscripcions
EL02	Realització d'un vídeo de promoció del màster	Manca un mecanisme audiovisual de promoció	Manca un mecanisme audiovisual de promoció	Realització d'un vídeo de promoció	Mitjana	- Coordinador/a del Màster - Facultat, Servei de Comunicació	Gener 2019	NO	Vídeo editat
EL03	Millora del portal web i blog	Web poc visual, poc atractiu	Web poc visual, poc atractiu Mecanismes de gestió complexes Dificultat de renovació del web a l'estar centralitzat	Millora del web Incloure informacions d'activitats seminaris, etc.	Alta	- Coordinador/a del Màster - Facultat, Servei de Comunicació - Entorns Web UB - Vicerectorat d'Ordenació Acadèmica	Maig 2018- Maig 2019	NO	Webs i blogs millorats

ELo4	Millora de la comunicació a través de xarxes socials	Xarxes socials poc utilitzades	Xarxes socials poc utilitzades	Millora de les xarxes socials (facebook, especialment)	Mitjana	- Coordinador/a del Màster - Facultat, Servei de Comunicació - Entorns Web UB - Vicerectorat d'Ordenació Acadèmica	Parcialment implantat, cal continuar	NO	Xarxes socials millorades
b) Millores relacionades amb la captació, admissió i matrícula d'estudiants									
ELo5	Incrementar el nombre d'alumnes que procedeixen de Llatinoamèrica	Baix nombre d'alumnes d'aquest continent	Manca d'ajuts i beques	Vídeos de promoció Major presència a les xarxes socials Major informació sobre beques a Catalunya	Mitjana	- Coordinador/a del Màster - Comissió de Coordinació del Màster. - Facultat		NO	Increment del nombre de preinscripcions
ELo6	Millora dels processos de matrícula	Queixes per part dels alumnes sobre el procediment de matrícula, especialment per part dels estudiants provinents de fora de l'àmbit català i espanyol.	Funcionament de la secretaria acadèmica i manca de personal	Dotació de més personal a l'Oficina de Màsters i postgraus Reorganització de l'Oficina de màsters i doctorats Major agilitat en el procés d'admissió d'alumnes internacionals	Elevada	Administració de de centre Secretaria de la Facultat Gerència UB	Maig 2018 a Maig 2019	NO	Reorganització de l'Oficina
ELo7	Millorar l'acollida dels alumnes estrangers	Alguns alumnes presenten dificultats per comprendre les classes impartides en castellà	Alumnes, professors i la coordinació del màster manifesten la dificultat que alguns alumnes demostren alhora de parlar i	Realitzar una entrevista amb els futurs alumnes que puguin presentar dificultats per entendre l'idioma amb què s'imparteixen les classes abans de ser acceptats					

			comprendre el castellà a classe	Analitzar i debatre la formació prèvia dels alumnes de nou ingrés que poden tenir dificultats per seguir les classes					
3) Millores relacionades amb la qualitat del programa formatiu i la garantia interna de la qualitat									
ELo8	Més informació al professorat i alumnat de les actes de la Comissió de Coordinació del màster	Dificultat d'accés a les actes	Visibilitat de la informació	Presència al web del màster d'un enllaç directe amb les actes	Mitjana	- Coordinador/a del Màster	Gener 2019	NO	Presència al web del màster
ELog	Revisió de les competències	S'observen variacions en la definició de les competències en diverses assignatures	El perfil d'algunes competències no és adequat	Ja s'han modificat en la plataforma Verifica i cal la seva aprovació	Mitjana	- Coordinador/a del màster - Comissió de Coordinació del Màster - Facultat		SI	Informe del grup de treball
EL10	Millor informació de la memòria de verificació i dels informes de seguiment	Tot i que estan presents dins del web del centre, no sembla prou accessible	Poc interès per la memòria d'acreditació i informes de seguiment	Millora del web del màster, amb un enllaç específic amb la memòria	Mitjana	- Coordinador/a del màster - Facultat	Maig 2018	NO	Presència a un nou espai web
EL11	Accions per incrementar la participació a les enquestes	Nivell baix de participació de l'alumnat en les enquestes, que està motivat, en alguns casos, per una manca d'interès i, en altres, per un rebuig explícit a contestar.	Dificultats per conèixer de manera sistemàtica i precisa l'opinió de l'alumnat sobre el Màster.	1) Establir mesures per augmentar el grau de participació dels alumnes en les enquestes d'opinió, mitjançant la informació als representants de l'alumnat i l'enviament de recordatoris. 2) Iniciar un procés de reflexió al Consell de Coordinació per buscar mètodes alternatius a les enquestes per conèixer l'opinió de l'alumnat.	1) Alta 2) Mitjana	1) Facultat 2) Comissió de Coordinació. 2) Coordinador/a	Curs 2017/18 i successius	NO	Increment de la taxa de resposta a les enquestes d'opinió.

EL12	Establiment d'un PAT	Tot i que hi ha un seguiment tutorial, manca un Pla Tutorial	Pla Tutorial del Màster	Elaboració d'un Pla d'Acció Tutorial detallat i implantar-lo	Mitjana	Coordinador/a del màster - Facultat	Curs 2019/20	NO	Pla implantat
EL13	Estudi d'ocupabilitat	Manca d'informació sobre ocupabilitat dels egressats	Manca d'informació sobre ocupabilitat. No hi ha estudis al respecte	Estudi sobre ocupabilitat	Baixa	Coordinador/a del màster - Facultat	Curs 2019/20	NO	Estudi realitzat
3) Millores relacionades amb la planificació i gestió docent									
EL14	Estabilitat pressupostària en el contracte programa	El pressupost del contracte-programa de màsters arriba tard, per parts i sense que es conegui l'import total fins molt tard, el que implica una dificultat en la gestió econòmica de l'ensenyament	Procediment administratiu i calendari del contracte-programa	Determinar la quantitat del contracte-programa a principis d'any Distribuir les diferents parts del contracte-programa d'acord amb la programació acadèmica	Elevada	Vice-rectorat d'Ordenació Acadèmica	Juliol 2018	NO	Agilitat del sistema del contracte-programa
EL15	Millora del suport als coordinadors del Màster	El suport es fa a través d'uns becaris, que canvien cada dos anys i no tenen estabilitat contractual Deficiències en la infraestructura de treball	Manca de personal estable i recursos pel suport a la Coordinació i atenció a l'alumnat Espai de treball	Establir un mecanisme de major continuïtat a les beques de suport als màsters Nova ubicació Adquisició de nova infraestructura de treball (ordinadors, impressora)	Elevada	Facultat de Geografia i Història Administració de centre	Maig 2018 a Octubre 2018	NO	Nova ubicació i millor infraestructura
EL16	Fer coincidir les competències i les activitats formatives de les assignatures amb les definides en la matèria corresponent de la memòria verificada.	Existència de desajustaments entre les competències i activitats formatives recollides en la memòria verificada per a les matèries i les assignades en els plans docents de les assignatures	Errors en l'elaboració dels plans docents i en el procés de revisió.	Informació del Coordinador als coordinadors de les assignatures sobre els continguts dels plans docents i el procediment per elaborar-los. Revisió acurada dels PD per part de les diferents instàncies (Departament,	Alta	- Coordinadors de les assignatures. - Departament. - Coordinador del Màster.	Abril / juny 2019 per al curs 2019/20 i successius	NO	Grau de coincidència entre les competències i activitats formatives dels plans docents amb les definides en la memòria verificada.

				Comissió de Coordinació, Facultat).					
EL17	Establir una millor distribució horària de les activitats i els sistemes d'avaluació dels plans docents, per ajustar-los a la normativa i a les activitats previstes.	Existència de petits desajustaments en la distribució horària de les activitats i els sistemes d'avaluació que consten en els plans docents d'algunes assignatures.	Errors en l'elaboració dels plans docents i en el procés de revisió. Els errors poden ser tant per desconeixement com per descuit.	Informació de la Facultat i del Coordinador als coordinadors de les assignatures sobre els continguts dels plans docents i el procediment per elaborar-los. Revisió acurada dels PD per part de les diferents instàncies (Departament, Comissió de Coordinació, Facultat).	Alta	- Coordinador de l'assignatura. - Direcció del Departament. - Coordinació del Màster	Abril / juny 2019 per al curs 2019/20 i successius	NO	Correcció en l'elaboració dels Plans docents.
EL18	Procurar que les activitats formatives adequades per assolir les competències de les assignatures constin en la memòria	Introducció al pla docent, d'activitats formatives d'una assignatura que no consten en la matèria d'aquesta a la memòria verificada	En algunes assignatures s'han introduït activitats que milloren la docència i permeten assolir més bé les competències, com a resultat de la pràctica i la reflexió del professorat. Aquestes activitats, però, no consten en la matèria de la memòria verificada	Modificació dels plans docents i matèries	Mitjana	- Comissió de Coordinació del Màster - Facultat.	Curs 2019/20	NO	Informació als Plans docents
EL19	Evitar diferències entre el pla docent i el programa de l'assignatura	Els estudiants destaquen a la coordinació que algunes assignatures semblaven presentar diferències entre el que s'exigia al pla docent i el que es demanava a les classes	Els alumnes manifesten confusió respecte l'exigència de les assignatures obligatòries del màster a l'inici de curs	Evitar diferències entre el pla docent i el programa de l'assignatura. Demandar al professorat explicar amb claredat, abans de l'inici del curs, el pla docent de l'assignatura (objectius, programa, calendari i criteris d'avaluació) i recordar als	Alt	Coordinar/a del Màster Professorat	Curs 2017/18 i successius	NO	No hi ha diferències entre el Pla docent i els continguts durant el curs

				alumnes el nivell d'exigència del màster					
4) Millores relacionades amb les pràctiques externes									
EL20	Major difusió de les pràctiques externes	Malgrat la importància de les Pràctiques externes, manca difusió d'aquestes	Rol de les pràctiques	Pàgina web sobre pràctiques amb testimonis Fitxa al web de les empreses i entitats amb les que s'estableixen convenis	Mitjana	- Consell de Coordinació del Màster - Facultat.	Curs 2019/20	NO	Pàgina web
5) Millores relacionades amb el TFM									
EL21	Millora dels processos de tutoria i organització del TFM	Petits desajustaments en les tutories i en els criteris	Demanda de l'alumnat	Pla de tutoria	Mitjana	- Comissió de Coordinació del Màster - Facultat.	Curs 2017/18	NO	Pla de Tutoria del TFM
EL22	Incrementar la presència de TFM al Dipòsit Digital de la UB	Presència de pocs TFM de qualitat al dipòsit digital i poc recents	Hi havia pocs exemples de TFM de qualitat (puntuat amb més d'un 8) al dipòsit digital	Facilitar l'accés als millors TFM de cada promoció del màster a través del repositori digital de la UB Sol·licitar als alumnes que obtinguin una puntuació de 8 o més, que signin el permís de publicació al Dipòsit Digital.	Mitjana	Coordinador/a del Màster	A partir del curs 2017/18	NO	Major nombre de TFM al Dipòsit Digital
6) Millores relacionades amb el professorat									
EL22	Major mobilitat del professorat	En anys anteriors hi havia més mobilitat. Disminució de professorat convidat. La dificultat per a invitar professorat està estretament vinculada als problemes pressupostaris i, més concretament, al fet de no poder preveure el nombre de partides que es	En anys anteriors hi havia més mobilitat. Disminució de professorat convidat	Demanda d'ajudes de mobilitat (Erasmus, Facultat, etc.)	Mitjana	- Comissió de Coordinació del Màster - Facultat.	Curs 2019/20	NO	Major mobilitat internacional

		rebran ni l'import de cadascuna.							
8) Millores relacionades amb el rendiment acadèmic									
AE23	Accions per incrementar la participació a les enquestes	Nivell baix de participació de l'alumnat en les enquestes, que està motivat, en alguns casos, per una manca d'interès i, en altres, per un rebuig explícit a contestar.	Dificultats per conèixer de manera sistemàtica i precisa l'opinió de l'alumnat sobre el màster.	1) Establir mesures per augmentar el grau de participació dels alumnes en les enquestes d'opinió, mitjançant la informació als representants de l'alumnat i l'enviament de recordatoris. 2) Iniciar un procés de reflexió al Consell de Coordinació per buscar mètodes alternatius a les enquestes per conèixer l'opinió de l'alumnat.	1) Alta 2) Mitjana	1) Facultat 2) Comissió de Coordinació. 3) Coordinador del Màster	Curs 2019/20 i successius	NO	Increment de la taxa de resposta a les enquestes d'opinió.
AE24	Orientació Professional	Creació de seminaris enfocats a donar claus per a la inserció laboral o la professionalització en el camp de la recerca	Proporcionar als estudiants informacions i competències sobre l'àmbit professional vinculat a l'especialitat del màster	Creació de seminaris amb professionals en el camp de l'antropologia, tant en l'àmbit de la recerca universitària com en d'altres camps professionals	Mitjana	Coordinador/a del Màster	Curs 2019/20 i successius	NO	Les sessions informatives figuraran en el calendari acadèmic que es distribuirà a principis del curs 2019-2020

4.3. Recapitulació. Pla de millora del màster en Estudis Llatinoamericans.

A les pàgines següents, i en forma de taula, s'ofereix un Pla global de millora del màster en Estudis Llatinoamericans. Aquest Pla incorpora les accions específiques que fins ara hem anat recollint i el conjunt d'accions conjuntes que es consideren estratègiques.

En groc es recullen les iniciatives generals, comuns a tots els ensenyaments, que han estat plantejades pels diferents òrgans i serveis de la Facultat i en especial per l'equip deganal. Les accions, totes elles transversals, pensen ser implantades a partir d'aquest mateix curs. Les propostes de millora estan condicionades per tres grans aspectes:

- ◆ En primer lloc, per les dificultats de professorat en relació a la política de professorat que abans s'ha assenyalat i que pot condicionar molt el futur de la Facultat, que cada vegada descansa més en professors a temps parcial i no estable.
- ◆ En segon lloc, la necessitat de personal administratiu, i sobre tot especialitzat. Les millores que es proposen requereixen, moltes d'elles, de personal especialitzat en comunicació, en l'atenció a l'alumnat estranger, en qualitat docent, en atenció en línia. La Facultat ha fet un esforç en els darrers anys en la contractació d'aquest personal amb fons propis, però també es troba condicionada per les dificultats de contractació que s'imposen al sector públic. Comptar amb personal adequat és clau per a la millora docent. Tanmateix, les propostes s'han fet de forma realista per tal que es puguin portar a terme.
- ◆ I en tercer lloc la possible reforma dels plans d'estudis, que pot condicionar les propostes de millora.

D'altra banda, i en verd, es fa una recapitulació de les propostes que ha fet el Màster en Estudis Llatinoamericans i que ja s'ha descrit anteriorment. Les propostes de millora s'han agrupat en els quatre ítems habituals (informació i captació de nous estudiants, informació i orientació de l'alumnat, planificació i gestió docent i millora del rendiment acadèmic) per a una millor lectura.

El Pla de millora que es presenta continua l'esforç que ha fet la Facultat en els darrers anys per millorar els seus ensenyaments i dissenya unes millores i accions que serviran de guia sobre el camí a seguir.

PM 3. Recapitulació. Pla de millora de les titulacions de la Facultat

		Estudis Latinoamericans
a) Millores relacionades amb la informació pública		
	Millorar els webs dels ensenyaments amb la introducció de material gràfic i de vídeos, així com accés a tota la informació necessària	
	Continuar la millora de les pàgines webs de la Facultat i dels mecanismes de comunicació a través de xarxes socials, pantalles, etc.	
	Completar l'elaboració de les pàgines webs de tot el professorat de la Facultat amb el seu perfil acadèmic i professional	
	Establir un pla de difusió dels màsters i postgraus de la Facultat en portals d'interès sobre estudis de postgraus	
	Incrementar la realització de vídeos informatius sobre els màsters i vídeos sobre les activitats realitzades	
	Millorar la imatge visual del màster	
	Realització d'un vídeo de promoció del màster	
	Millora del portal web	
	Millora del blog del màster	
	Millora de la comunicació a través de les xarxes socials	
b) Millores relatives amb la captació, admissió i matrícula d'estudiants		
	Millorar els mecanismes administratius de matrícula per fer-los més àgils i eficaços	
	Fer un pla per la millora de l'atenció a la SED, amb especial atenció del front-office i dels mecanismes d'informació	
	Millorar els Punts d'Informació	
	Millorar el sistema d'atenció i informació telefònica, per correu electrònic i a través de les xarxes socials	
	Fer més accions informatives en relació a la mobilitat internacional	
	Millorar els mecanismes de participació de l'alumnat a través del Consell de l'Alumnat, Consells d'Estudis i incorporar la seva participació a les Comissions de Coordinació dels màsters	
	Establir un pla de millora docent quant a nous recursos didàctics, nous procediments, etc, tot adquirint el material necessari per portar-lo a terme.	
	Incrementar el nombre d'alumnes que procedeixen de Llatinoamèrica	
	Millora dels processos de matrícula	
	Millora de l'acollida de l'alumnat estranger	
c) Millores relacionades amb la qualitat del programa formatiu i la garantia interna de la qualitat		
	Millora dels mecanismes general de qualitat a través de la Comissió de Qualitat	
	Millora de l'Oficina de Suport a la Qualitat	
	Més informació al professorat i alumnat de les actes de la Comissió de Coordinació del màster	
	Revisió de les competències	
	Millor informació de la memòria de verificació i dels informes de seguiment	
	Accions per incrementar la participació a les enquestes	
	Establiment d'un PAT de màster	
	Estudi d'ocupabilitat	
d) Millores relacionades amb la planificació i gestió docent		
	Elaborar un pla de millora progressiva dels plans docents, per evitar solapaments en els continguts del temari entre les assignatures i millorar els mecanismes d'avaluació	
	Revisar els criteris en relació al TFM i incrementar-ne la seva publicació al Dipòsit digital	
	Promocionar accions per la introducció d'assignatures en anglès en els màsters, tot dissenyant un pla de llengües de la Facultat	
	Millorar els procediments de secretaria en línia, amb processos administratius virtuals	
	Millorar i optimitzar la gestió d'horaris i l'ús de les aules de tots els ensenyaments de la Facultat	
	Fer un pla de millores d'implantació tecnològica: adquisició de més pissarres electròniques, tablets, aparells de participació, maletí amb tablets recarregable, etc.	
	Fer un pla per a un major ús del campus virtual, amb l'objectiu de que totes les assignatures l'utilitzin i millorin els seus continguts	
	Millorar i professionalitzar el servei de Relacions Internacionals de la Facultat, per incidir en l'acollida d'alumnes visitants i estimular la mobilitat del nostre alumnat	
	Estabilitat pressupostària en el contracte programa	
	Millora del suport als coordinadors/es de màster	
	Fer coincidir les competències i les activitats formatives de les assignatures amb les definides en la matèria corresponent de la memòria verificada	
	Establir una millor distribució horària de les activitats i els sistemes d'avaluació dels plans docents	

	Procurar que les activitats formatives adequades per assolir les competències constin en la memòria	
	Evitar diferències entre el pla docent i el programa de l'assignatura	
e) Millores relacionades amb les pràctiques externes		
	Major difusió de les pràctiques externes	
f) Millores relacionades amb el TFM		
	Millora dels processos de tutorial i organització del TFM	
	Incrementar la presència de TFM al Dipòsit Digital de la UB	
g) Millores relacionades amb el professorat		
	Major mobilitat del professorat	
h) Millores relacionades amb el rendiment acadèmic		
	Elaborar un pla per millorar els procediments de realització de les enquestes, la seva resposta i la seva anàlisi, la satisfacció sobre el PAT, l'autorització dels TFM, les pràctiques externes, i la satisfacció general	
	Fer un millor portal del sistema de queixes i suggeriments, amb un registre automatitzat de les sol·licituds i les seves respostes	
	Analitzar les dades sobre la inserció professional i millorar el Servei d'Ocupabilitat de la Facultat	
	Redactar un pla d'ocupabilitat per totes les titulacions de la Facultat, amb un servei d'orientació professional i la creació d'un web sobre ocupabilitat	
	Accions per incrementar la participació a les enquestes	
	Orientació professional	

Font: Facultat de Geografia i Història

5

Evidències

5. Evidències

5.1. Presentació

Núm.	Evidència	Localització / Institució que l'aporta
<u>o. Presentació i elaboració de l'autoinforme</u>		
1	Acta de constitució del CAI	Acta de constitució del CAI Membres del CAI
2	Acta d'aprovació de l'autoinforme (CAI)	Acta d'aprovació de l'autoinforme (CAI)
3	Acta d'aprovació de l'autoinforme (Junta de Facultat)	Acta d'aprovació de l'autoinforme (Junta de Facultat)
4	Comentaris a l'autoinforme	IRAE / AI-legacions presentades
<u>1. Estàndard 1. Qualitat del programa formatiu</u>		
E.1.1. El perfil de competències és consistent amb els requisits i el nivell del MECES		
1	Memòria actualitzada per a la verificació de la titulació	Sistema de Qualitat de la facultat
2	Document d'aprovació del Consell d'Universitats	Documentació
3	Informe de verificació pel seguiment de la titulació	Sistema de Qualitat de la facultat
E.1.2. El pla d'estudis i l'estructura són coherents amb el perfil de competències i objectius		
4	Informe/s de modificacions Memòries i resolucions de verificació de les titulacions	Sistema de Qualitat de la facultat
E.1.4. Mecanismes de coordinació docent		
5	Estatut de la Universitat de Barcelona	Publicació DOGC n.3993 (22/10/2003)
6	Reglament de la Facultat	Reglament de la Facultat
7	Acords de la Comissió Acadèmica de màsters	Acta de la Comissió Acadèmica de Màsters
8	Acords de la Junta de Facultat	Acta de la Junta de Facultat

E.1.5. Aplicació de normatives		
9	Normativa de permanència	Normativa de permanència
10	Normativa reguladora dels plans docents de les assignatures i de l'avaluació i qualificació dels aprenentatges	Normativa reguladora dels plans docents
11	Normativa general de TFM	Normativa de TFM
12	Normativa de Pràctiques externes	Normativa de pràctiques
2. Estàndard 2. Pertinència de la informació pública		
E.2.1. Informació sobre les característiques de la titulació i el seu desenvolupament		
1	Informació de la institució/titulació	Pàgina web principal de la Facultat . Blog InfoGiH Web del Màster en Estudis Latinoamericans
E.2.2. Informació sobre els resultats acadèmics i de satisfacció		
2	Informes de seguiment de la titulació (IST)	Resultats del seguiment
E.2.3. Informació sobre el SAIQU en què s'emmarca la titulació		
3	Informació sobre el SAIQU o SGIQ del Centre	Sistema de Qualitat de la facultat
4	Documentació lligada als processos del SAIQU/SGIQ sobre informació pública, recollida d'informació i retiment de comptes	Sistema de Qualitat de la facultat
5	Xarxes socials de les titulacions a acreditar	Facebook del Màster en Estudis Latinoamericans
3. Estàndard 3. Eficàcia del sistema de garantia interna de la qualitat de la titulació		
E.3.1. Processos que garanteixen el disseny, aprovació, seguiment i acreditació de les titulacions		
1	Documentació lligada als processos del SAIQU/SGIQ sobre el disseny, l'aprovació, el seguiment i l'acreditació de les titulacions	Accés als Informes de seguiment de les titulacions del centre
E.3.2. Recollida d'informació i dels resultats per a la gestió eficient de les titulacions		
2	Documentació lligada als processos del SAIQU/SGIQ sobre la revisió del mateix SAIQU/SGIQ	Sistema de Qualitat de la facultat

3	Instruments de recollida de les dades sobre la satisfacció dels grups d'interès	Informes agregats enquestes d'opinió de l'alumnat Anàlisi dels resultats (PEQ 130)
E.3.3. Revisió i pla de millores		
4	Documents/informes de revisió i plans de millora del SAIQU/SGIQ	Pàgina web principal de la Facultat Revisió del sistema SAIQU (PEQ 011)
5	Plans de millora de la titulació	Informe de seguiment
4. Estàndard 4. Adequació del professorat al programa formatiu		
E.4.1. Nivell de qualificació acadèmica i experiència docent del professorat		
1	Perfil del professorat del centre (% doctor, % acreditat, permanent/temporal, hores dedicació, experiència professional, docent i de recerca...)	Taules de l'Autoinforme (P.4, E.41, E.42 i E.43)
2	Perfil del professorat responsable del TFM	Perfil del professorat responsable del TFM (Campus Virtual)
E4.2. Suficiència i dedicació pel desenvolupament de les funcions del professorat		
3	Dades sobre el professorat	Taula E.40 (VSMA)
E4.3. Suport de millora de la qualitat de l'activitat docent i investigadora del professorat		
4	Pla de formació del professorat o altres documents vinculats amb el suport que rep el professorat	Pla de formació del PDI
5	Resultats del pla de formació	Taula E.46 (VSMA)
5. Estàndard 5. Eficàcia dels sistemes de suport a l'aprenentatge		
E.5.1. Serveis d'orientació acadèmica i professional		
1	Pla d'acció tutorial	Document Pla d'Acció Tutorial de la Facultat de Geografia i Història Document d'Indicacions Genèriques d'Acció Tutorial dels màsters
2	Satisfacció dels estudiants amb les accions d'orientació acadèmica i professional	Enquestes de satisfacció. Autoinforme. Taules E.6.5.1.
3	Pla d'actuació institucional per facilitar la inserció laboral	Tallers d'ocupabilitat: "Prepara un bon currículum: marcaràs la diferència!"

		Tallers d'ocupabilitat: "Afronta amb èxit una entrevista de feina!" Jornada d'Ocupabilitat de la Facultat (Curs 2017-18)
4	Indicadors de satisfacció sobre les tutories acadèmiques i les accions d'orientació professional	-
5	Procés del SAIQU/SGIQ sobre el suport i l'orientació a l'estudiant	Orientació a l'estudiant de màster - (PEQ 051)
6	Procés del SAIQU/SGIQ sobre el procés de gestió de les pràctiques	Gestió de les pràctiques externes - (PEQ 070)
E.5.2. Recursos materials		
7	Processos del SAIQU/SGIQ sobre els recursos materials i els serveis	Gestió i millora dels recursos materials - (PEQ 110) Gestió i millora dels serveis - (PEQ 120)
8	Relació dels recursos més significatius de què disposa el centre per afavorir l'aprenentatge de l'estudiant (aules, laboratoris, infraestructures digitals, etc.)	Enquestes de satisfacció dels serveis de la Universitat de Barcelona Taules presentades a l'Autoinforme
6. Estàndard 6. Qualitat dels resultats dels programes formatius		
1	Processos del SAIQU vinculats al desenvolupament dels programes formatius per afavorir l'aprenentatge de l'estudiant i la recollida i anàlisi dels resultats per a la millora dels programes formatius	Gestió dels programes formatius en el marc de la Verificació, Seguiment, Modificació i Acreditació (VSMA)- (PEQ 020) Desenvolupament de l'ensenyament: metodologia i avaluació d'aprenentatges - (PEQ 060) Anàlisi dels resultats - (PEQ 130) Gestió de queixes, reclamacions i suggeriments - (PEQ 100)
2	Plans docents assignatures escollides	Plans docents de les assignatures analitzades (Campus virtual)
3	Competències/resultats d'aprenentatge rellevants de les assignatures seleccionades	Autoinforme d'acreditació. Taula E.6.1
4	Activitats formatives de les assignatures seleccionades	Autoinforme d'acreditació. Taula E.6.2

5	Sistemes d'avaluació en les assignatures seleccionades	Autoinforme d'acreditació. Taula E.6.3
6	Qualificacions de les assignatures dels ensenyaments avaluats	Qualificacions assignatures seleccionades
7	Llistat dels TFM defensats i qualificacions obtingudes pels estudiants	Llistat dels TFM presentats al curs anterior i qualificacions (Campus virtual)
8	Currículum resumit amb el perfil del professorat que imparteix les assignatures escollides i TFM (perfil docent, professional, línies d'investigació i publicacions recents principals...)	Currículum resumit del professorat que imparteix les assignatures escollides (Campus Virtual)
9	Mostra de les execucions dels estudiants. Exemples de proves avaluadores dels estudiants que cobreixin l'espectre de qualificacions.	Mostra de les execucions de les assignatures (Campus virtual i paper)

6

Crèdits. Elaboració de l'informe

6. Crèdits. Elaboració de l'informe

Coordinació de l'Autoinforme	
Dr. Ricardo Piqueras Céspedes	Degà
Dr. Daniel Piñol Alabart	Vicedegà Acadèmic
Dr. Jaume Carbonell Guberna	Vicedegà de Doctorat i Qualitat
Coordinadora de màster	
Dra. Meritxell Tous Mata	Màster en Estudis Llatinoamericans
Equip tècnic	
Pilar Gené Pinós	Cap de la Secretaria d'Estudiants i Docència de la Facultat de Geografia i Història
Neus Colell Simón	PAS. Secretaria d'Estudiants i Docència de la Facultat de Geografia i Història . Tècnic de suport de la Qualitat
Anna Garcia Lorenzo	Tècnica de Comunicació. Deganat en Geografia i Història
Carlota Sánchez Vidal / Irene Vilaró Soler	Becaries de Suport a la Qualitat

Membres del CAI	
Dr. Ricardo Piqueras Céspedes	Degà
Dr. Daniel Piñol Alabart	Vicedegà Acadèmic
Dr. Jaume Carbonell Guberna	Vicedegà de Doctorat i Qualitat
Ángeles Ibáñez Andujar	Administradora de centre. Facultats de Geografia i Història i Filosofia
Pilar Gené Pinós	Cap de la Secretaria d'Estudiants i Docència de la Facultat de Geografia i Història
Neus Colell Simón	PAS. Secretaria d'Estudiants i Docència de la Facultat de Geografia i Història . Tècnic de suport de la Qualitat
Dra. Meritxell Tous Mata	Coordinadora del màster en Estudis Llatinoamericans
Dra. Anna Carreras Marín	Professora del Màster
Dra. Pilar Garcia Jordán	Professora del Màster
Pol Colàs	Alumne
Marta Solà	Alumna

